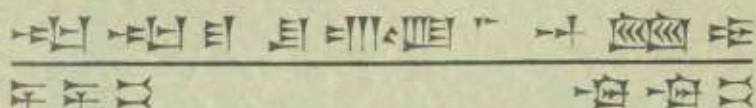

ARBURG INSTITUTE

FBH 50

EX BIBLIOTHECA
HENRI FRANKFORT

F
B
H
50

L. W. KING'S
BABYLONIAN MAGIC AND
SORCERY

BEING

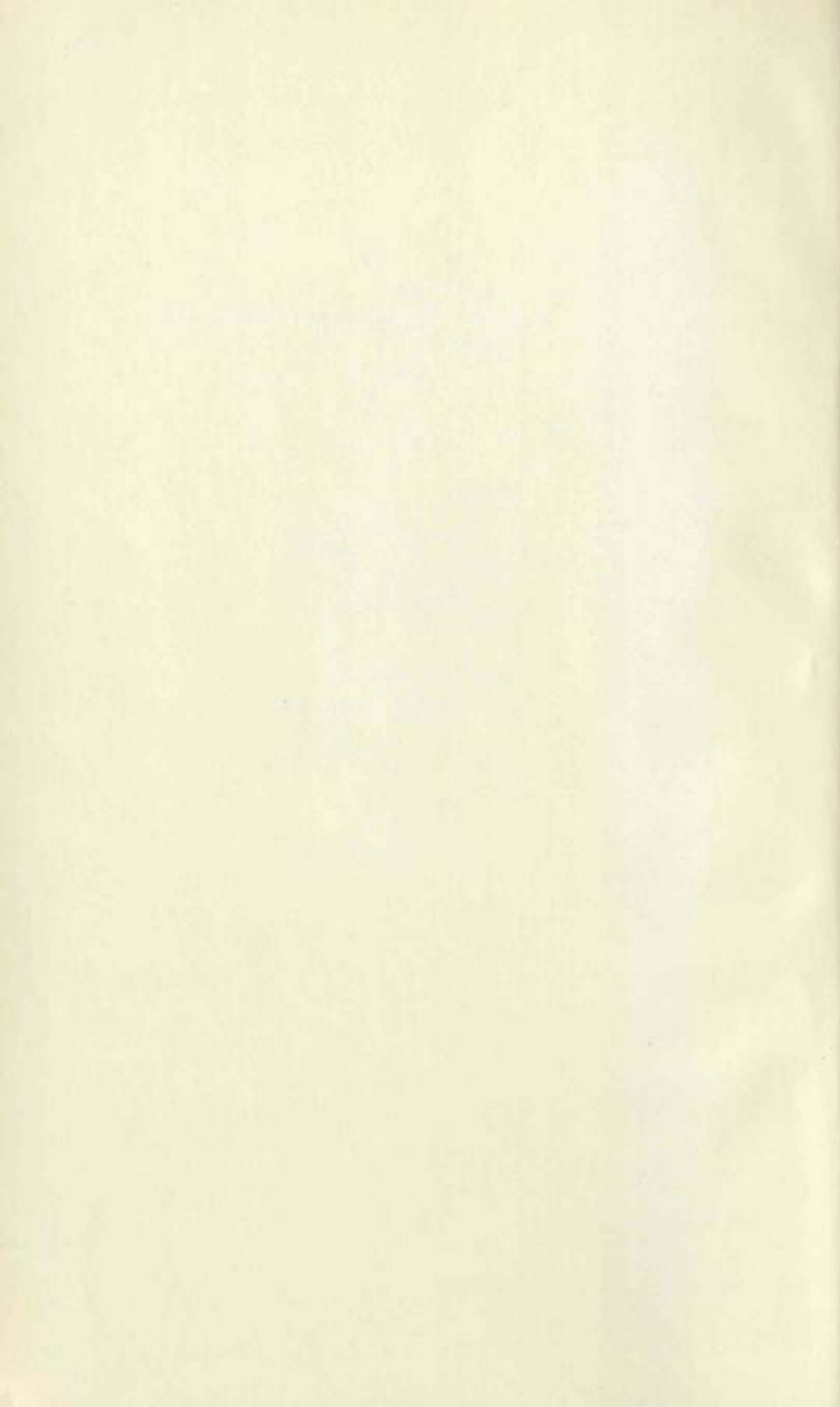
“THE PRAYERS OF THE LIFTING OF THE HAND”

OPNIEUW GETRANSCRIBEERD, VERTAALD EN VAN EEN INLEIDING BETREFFENDE HUN OPBOUW EN RELIGIEUZE TERMINOLOGIE VOORZIEN

B. A. VAN PROOSDIJ

L. W. KING's
BABYLONIAN MAGIC AND SORCERY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PRESS

THE UNIVERSITY OF LONDON
L. W. JENCKE
BASTONIENIAN MAGIC AND
SORCERY

PROMOTOR:

PROFESSOR F. M. TH. DE LIAGRE BÖHL

MANIBVS
EORVM QVI
BENE MIHI
VOLVERINT
IPSISQVE
J. H. KRAMERS
MAGISTRI
AMICIQVE

INHOUD

Woord vooraf	xi
Inleiding	I
Het zondebegrip	6
De psychologische eenheid der hymnen	10
De stadia tussen 'zonde' en 'lof' bij de bidder	13
<p style="margin-left: 2em;">A. De 'zonde'. — B. Toorn der goden. — C. Uitingen en gevolgen van de toorn der goden. — D. Droefheid, tranen, zuchten. — E. Redenen om zich tot de godheid te wenden, verba voor 'vrezen'. — F. Ingrijpen door woord en daad door de 'zondaar', verba voor 'bidden'. — G. Inhoud van het gebed, verba voor 'zien' en het 'goede woord'. — [H. Bemiddeling.] — I. Vergeven en vergeten. — G. Verzoening. — K. Dank.</p>	
De normale toestand	26
Archetypen?	28
Transcriptie en Vertaling	29
Overzicht van de inhoud	30
Aantekeningen op No. I	156
Bibliografie	162

WOORD VOORAF

ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχῇ . . . .

HOMERUS

Ihr naht euch wieder, schwankende Gestalten.

GOETHE

Het is een goede gewoonte in een woord vooraf van een proefschrift de nog levende leermeesters niet te bedanken, maar dat elders te doen. Maar nu ik, misschien verlaat, tot het schrijven van zulk een werk ben overgegaan, komen weer in pijnlijke en dankbare herinnering voor mij te staan de gestalten van K. KUIPER en zijn zoon W. E. J., van mannen als U. Ph. BOISSEVAIN en Jan SIX, in wier beide opvattingen van wetenschap en kunst een jong student ook nog na de eerste wereldoorlog zijn ideaal kon stellen. De gigantische gestalte van SCHEIL, de verfijnde figuur van THUREAU-DANGIN doemen weer op naast die van KOSCHAKER en van de nu nog levenden die ik in Leipzig leerde kennen.

Maar uitsluitend pijnlijk is het weer te ontwaren de gestalten van de te vroeg heengegane, wier vriendschap en hulp men nauwelijks kan missen: de als een meteor voorbijgetrokken PEPPINK, de vriend van de jeugd, die het zijn omgeving zo moeilijk maakte hem te begrijpen, en KRAMERS, de vriend van de middaghoogte.

Hun allen had ik met schroom dit werk willen voorleggen, en wellicht zou de wetenschap dat dit slechts een begin was om tot een grootser geheel te komen hen met de opzet hebben verzoend. Want het heeft toch op het eerste gezicht iets bevreemdends dat, afgezien van de verrijking door de nadere kennis van lexicon en grammatica sinds dien bereikt, een tekstverzameling, door vrij toevallige omstandigheden in 1896 bijeengebracht, opnieuw bewerkt in die samenstelling weer zou worden uitgegeven, in palaeografisch opzicht alleen verbeterd met de collaties door ZIMMERN en anderen verricht.

Evenwel verdiende het werk van KING dat men zich niet beperkte tot de pronkstukken en vertaalbare regels, zoals tot nu toe in bloemlezingen werd gedaan (ongeveer één derde), maar dat ook het resterende gedeelte opnieuw zijn bewerker vond. Bovendien had deze

methode voor ons standpunt waarde. Juist het vrij toevallige van het materiaal, het verspreid zijn van gebeden aan een twintigtal goden en hemellichamen stelde in staat naar de persoonlijkheid van de bidder een onderzoek in te stellen. Ook die moest worden gekend voordat men tot publicatie van verder materiaal overgaat.

Uit dit oogpunt moet ook de toon van de vertaling worden verklaard. Rhythmisch en in strophen zou het ideaal van deze moeten zijn; maar daar tevens naar de oorsprong van de religieuze terminologie werd gezocht, is zelfs van een pogen daartoe afgezien, omdat dan de woordkeus dichterlijk zou worden en mede door de maat zou worden bepaald.

Laten wij hopen dat tussen de assyriologen die aan dit onderwerp hun krachten wijden, in de geest van *Rencontres internationales* waartoe sinds kort de *Groupe François Thureau-Dangin* het initiatief heeft genomen er een samenwerking zal ontstaan die de stoot zal geven een voor zover als mogelijk volledig accadisch gebedenboek samen te stellen.

N.B. De auteur van het citaat op de tegenoverstaande pagina is niet SCHOUTEN, maar SCHOUTE.

INLEIDING

Iedere valse noot klonk MOZART in de oren als een ingrijpen in de wereldorde.

Rutger SCHOUTEN

Tegen het eind van de vorige eeuw gaf L. W. KING, toenmalig *Assistant in the Department of Egyptian and Assyrian Antiquities, British Museum*, onder de titel *Babylonian Magic and Sorcery, Being "the Prayers of the Lifting of the Hand" 1)* een editie in autografie, transcriptie en vertaling van een aantal tabletten, gevonden in Kuyunjik (Nineve). Deze publicatie werd van alle zijden met geestdrift ontvangen, omdat zij een aanvulling vormde van de teksten die betrekking hadden op de Babylonische godsdienst. Die waren tot op die tijd zeer schaars; men had zich toch terecht eerst op de historische teksten geworpen om zich met behulp van deze een beeld van het verloop der oude geschiedenis te maken. Maar mede dank zij BEZOLD's werk aan de *Catalogue* van de restanten van Assurbanipal's bibliotheek te Londen (1889-1899), volgden in korte tijd op elkaar KNUDTZON's *Gebete an den Sonnengott* (1893), TALLQUIST's *Beschwörungserie Maglu* (1895), en ZIMMERN's *Beschwörungstafeln Šurpu* (1896-1899). KING's teksten namen tegenover die door de drie genoemde assyriologen gepubliceerde een bijzondere plaats in; ieder van die bevatte immers òn een gebed òn een bezwering. Het zal wel van des editors godsdienstige of godsdiensthistorische opvattingen afhankelijk zijn geweest dat hij *Magic and Sorcery* in de titel zulk een vooraanstaande plaats gaf bij de publicatie van teksten die volgens de ondertitel *Incantations and Magic Formulae* bevatten. Zeker is zijn titel dan ook te verdedigen omdat, naast mythus en ritus, magie in de Babylonische godsdienst een belangrijke plaats inneemt en in deze teksten op de

---

1) Op het Oosters Congres te Parijs (1948) heeft er een discussie plaats gehad tussen de leden DHORME en SMITH over de houding van de *adorans*, nl. of die die was van het opheffen van beide handen in de hoogte of naar voren, dan wel de houding die men op de monumenten vindt waarbij de linkerhand onder de rechter elleboog wordt gelegd en de rechterbovenarm vertikaal staat met de rechterhand op de hoogte van de mond (cf. de spijkerschrifttekens en , oorspronkelijk naast elkaar, later in elkaar geschreven).

voorgond treedt. Maar zijn theologen en godsdiensthistorici het over het geheel genomen eens over de functie van de twee eerst genoemde factoren, ditzelfde kan niet gezegd worden noch over het begrip noch over de rol van de magie (cf. VAN LEEUWEN (1948), MICHELS (1951), VAN BAAREN (1952)). Dat de waardering van vooral dit laatste element mede zal afhangen van de waarde die men zelf aan deze godsdienstuitingen geeft, ligt voor de hand.

Voor de magische formules, zoals KING het slot van de teksten noemde — een benaming die juist is als men onder formules mag verstaan het geheel van beschrijving van bepaalde handelingen — heeft afgezien van de belangstelling der philologen om tot hun juiste vertaling te komen, verder geen belangstelling van ethnologen bestaan. Maar des te meer aandacht is besteed aan die gedeelten der *incantations*, waarin de officiant een bekentenis van 'zonde' aflegt. Een viertal studies verdienen in dit verband te worden genoemd, studies die deels een godsdiensthistorische aard, deels ook een theologisch karakter hebben. Twee ervan hebben zelfs gediend als proefschrift ter verdediging voor een theologische faculteit.

Het zijn de werken van A. H. EDELKOORT (1918), Charles-F. JEAN (1925), A. VAN SELMS (1933), en Raff. PETTAZONI (1935 v.). Mede op grond van vele andere hymnen ontleden deze geleerden de verschillende typen van 'zonde', in de teksten vermeld, en pogen zij tot een reconstructie van dit begrip te komen. Van philologisch standpunt bezien verdient vooral de aandacht dat gedeelte van VAN SELM's dissertatie, waarin hij de terminologie in het Sumerisch en Akkadisch nagaat en de uitdrukkingen naar hun inhoud tracht te definiëren. Zijn studie leert ons ook hoe moeilijk het is de Akkadische termen in een taal uit een andere taalfamilie weer te geven. Zeker, het moderne spraakgebruik is ook zeer variërend en wij spreken van 'zonde', 'vergreep', 'overtreding', 'misdad' en 'schuld', maar geen van deze uitdrukkingen komt volkomen overeen met een uit het Babylonisch-Assyrisch idioom.

Naast de activiteit der godsdiensthistorici hebben ook de philologen niet stil gezeten om de Babylonische hymnen voor ons duidelijker te maken. Zij hebben bloemlezingen samengesteld met en zonder transcriptie, zij hebben verzamelingen aangelegd van hymnen ter ere van een bepaalde god. Hymnen aan Nergal, Sin, Šamaš, Marduk, Nebo, etc. zijn in afzonderlijke publicaties bijeengebracht. Zo hebben zij een vaste grondslag gelegd waarop C. J. M. WEIR (1934) zijn *Lexicon of Accadian Prayers in the Rituals of Expiation* kon samenstellen; een

onontbeerlijk werk voor allen die op dit onderdeel der Assyriologie werken.

Maar ook van litterair-stilistische kant heeft men in het bijzonder de šu-il-lá-gebeden onderzocht. W. G. KUNSTMANN (1932) heeft ons in zijn Leipziger dissertatie, *Die babylonische Gebetsbeschwörung*, onder meer een analyse van de poëtische vormen, deze zangen eigen, gegeven. Hij komt tot de volgende structuur (p. 7).

1. <i>Anrede</i>	{	a) <i>Anrufung des Gottes, mit Ehrentiteln</i>
		b) <i>Lob des Gottes</i>
2. <i>Bitte</i>	{	c) <i>Klage</i>
		d) <i>Oberleitungsformel</i>
		e) <i>Bitte</i>
3. <i>Dank</i>	f) <i>Dank- bzw. Segensformel</i>	

Bij het controleren blijkt dat deze indeling evenwel niet met starheid is volgehouden en KUNSTMANN zelf geeft daar voorbeelden van. Zij blijkt een schema te vormen dat het inzicht in de psychologische opbouw bemocilijkt. Het zijn bestanddelen, die de Assyrische dichters vrij hebben aangewend bij het samenstellen van hun zang. Nu eens vindt men nog in het gebed in stricte zin uitdrukkingen die voor de aanroeping karakteristiek zijn, dan weer hoort men in de verheerlijking een toespeling op de klacht die voorafging. Zo hebben de priesters wel naar een model gewerkt, maar niet een cliché gevolgd, zij hebben een persoonlijke zelfstandigheid aan de dag gelegd. KUNSTMANN's verdienste blijft dus onder meer, dat hij op de artistieke eenheid van deze liederen de aandacht heeft gevestigd. Men mag zich echter afvragen of ook een psychologische eenheid en ontwikkelingsgang wordt gevonden, en of deze op de compositie een verhelderend licht werpt.

In tegenstelling met zijn bovengenoemde collega's die hun belangstelling bijna uitsluitend tot de 'zonde' en het 'zondebegrip' of 'besef' bepaalden en zo de Babylonische penitent in zijn ellende lieten, heeft JEAN — zij het dan ook in summiere vorm — aandacht besteed aan de geestelijke ontwikkeling die zich bij de belijder na zijn bekentenis voortdoet. Want, wanneer het in een der hymnen heet: „vergeef zijn zonde, dan zal hij Uw lof zingen”¹⁾, dan wordt daar het begin en het einde van een lange weg aangegeven. Aan de ene kant staan bij het begin de zonde en het verlangen van deze te worden verlost, aan

1) KAR 161, az. 17/18, cf. LANGDON (1927), 55.

het einde een jubelend mens; neerslachtingheid en vreugde vindt men als tegenstelling. Het zal dus interessant zijn na te gaan hoe zich deze ommekeer van stemming voltrekt. Daarvoor zal men de *stepping stones* tussen deze twee gemoedsstemmingen trachten te vinden.

Bij dit onderzoek doet zich terstond een vraag van methodologische aard en van principiële strekking voor, nl. deze: in hoeverre is het mogelijk de Akkadische religieuze terminologie te vertalen?, en verder: mogen wij bij de mens uit Mesopotamië van enige millennia terug een ontwikkelingsproces veronderstellen, dat met dat van een modern mens uit West Europa niet ten principale verschilt? Mogen wij dan, evenals van de teksten van klassieke auteurs, archetypen veronderstellen, dus psychische reacties die de mens hebben begeleid vanaf de oudste tijd die wij geschiedkundig kunnen benaderen, en voor hem als mens kenmerkend zijn?

Wat de laatste vraag betreft, staat men enigszins huiverig die met een volmondig ja te beantwoorden. Wie, zij het ook uit de verte, kennis heeft genomen van de ontwikkelingsgang van taalkunde en taalvergelijking, heeft kunnen zien dat het taalbeeld dat in West Europa eeuwen heeft gegolden door de hedendaagse beoefenaren van die wetenschap als vals is verworpen, en zulks juist op grond van wat men wel eens de primitieve talen noemde. Is, moet men zich afvragen, gezien het nauwe verband tussen taal en geest, het dan ook niet mogelijk, dat in de structuur en uitingen van de geest en het gemoed zich gelijke verschillen van principiële aard voordoen?

Op een terrein dat zo niet dichter, dan toch even dicht bij ons onderwerp ligt, nl. dat van de religie, en wel speciaal van de religieuze mythe als godsdienstige conceptie, doet deze vraag zich nog klemmender horen. De tegenstelling die zich tussen deze mythe in haar oudere vormen en tussen een jongere moraal voordoet, vindt men reeds in de klassieke oudheid. Het treffendst is dit in de *Metamorphosen* van Ovidius gekenschetst. De godin Minerva zelf verscheurt in verontwaardiging het weefsel, waarin Arachne de 'schanddaden der goden' (= de inhoud der oudere mythen, *Mett.* vi 70 *seqq.*) heeft afgebeeld. Men moet zich dus afvragen, wanneer men termen met 'zonde', 'boete', 'vergeving', enz. bij het vertalen gebruikt, of men hier inderdaad met archetypen te doen heeft.

Het moeilijkst is dit zelfs met het begrip 'zonde'. Indien men dit erkent als een begeleidingsverschijnsel van de mens, dan kan men op zijn zachtst gesproken met de aartsbisschop van Parijs in zijn

vastenbrief van 1951 de term „*manque de sens de péché*” gebruiken bij het ontleiden van de geestesgesteldheid van hen, die zonde als categorie ontkennen.

Met alle erkenning van het klemmende van deze vragen en zonder te kort te willen doen aan het zelfstandig karakter van iedere beschaving en beschavingskringen (cf. LANDSBERGER 1926), moet men ook toegeven dat ieder wetenschappelijk werken bij toepassing van deze principes onmogelijk zou zijn. Niet alleen zou een vertegenwoordiger van een ander ras, of van een andere cultuur geen studie kunnen maken van de taal, godsdienst, enz. van een ander volk of beschaving; niet alleen zou het onmogelijk zijn over een andere beschaving zich uit te drukken dan alleen in de taal die de draagster is van die beschaving; maar ook zou een later levend lid van zulk een beschaving niet over een vroegere periode van deze kunnen schrijven: het historisch onderzoek zou te enen male zijn uitgesloten. Maar juist historische belangstelling en historisch onderzoek, die dan beide ‘onwetenschappelijk’ zouden zijn, zijn een panache van de mens en onderscheidt hem mede van de dieren; hierdoor is hij een

sanctius his animal mentisque capacious altae.

Voor het terrein van de Assyriologie ligt de zaak ook nog enigszins eenvoudiger, doordat vertalingen van teksten uit een aan Babylonië naburig cultuurcentrum sinds enkele eeuwen op onze taal hebben ingewerkt en het gevoel voor een Oosters milieu hebben gekweekt.

Het is mijns inziens dan ook gerechtvaardigd, niettegenstaande boven genoemde bezwaren en aarzelingen, tot het onderzoek van de verschillende stadia die liggen tussen schuldbekentenis en lofzang over te gaan, mits wij de teksten op de voet volgen, en uit hen een opeenvolging van situaties kunnen vaststellen. Dit zal ons in staat stellen ons een beeld te vormen van het geestelijk leven, wel is waar niet van een bepaald individu uit de wereld van Babel en Assur, maar toch van de Babyloniër in het algemeen. Men klaagt er dikwijls over, dat de persoonlijkheid in het Oosten schuil gaat achter een gevel van onbegrijpelijke vormen. Mocht het ons lukken die ontwikkeling vast te stellen, dan kunnen wij een blik achter die façade werpen en de mens achter de vorm vinden.

Daarna en daarnaast zal het nodig zijn de terminologie van de verschillende stadia te onderzoeken, na te gaan in hoeverre deze een zelfstandige is, of in hoeverre zij ontleend is aan situaties uit het dagelijks

leven, in hoeverre zij een metaphorisch karakter heeft, en aan welke gebieden die metaphoren zijn ontleend. Het zal dan tevens de contouren van het beeld van de Assyriër, dat wij trachten te vinden, verscherpen.

Niettegenstaande de grote belangstelling voor deze stof, ook bij de niet-assyriologen, is veel ongepubliceerd materiaal nog moeilijk bereikbaar (vooral ook teksten uit Assur in Berlijn). Wat van deze teksten is gepubliceerd in KAR¹), vindt men vermeld in de lijst achterin het werk van KUNSTMANN; sommige van deze teksten vindt men in vertaling bij BÖHL (1937-1938). Het ideaal zou dan ook zijn dat dit geheel nog eens zou worden uitgegeven volgens het systeem door KUNSTMANN uitgewerkt in zgn. *Listen*: 1. *Gebete nach Göttern geordnet*; 2. *Gebete an Sterne*; 3. *Kultmittelgebete*. De methodiek door GEERS-VON SODEN (1934) toegepast zou dan als model moeten dienen. Om tot zulk een uitgave te komen, heeft men geleidelijk op te werken, het materiaal te onderzoeken en zich de geest waaruit ze zijn geboren en die er uit spreekt eigen te maken. Vanuit dat standpunt, nl. om tot een volledig Assyrisch gebedenboek te komen, moet deze uitgave worden beschouwd, enerzijds een onderzoek naar de ontwikkelingsgang en de ontleding der terminologie, anderzijds een nieuwe transcriptie en vertaling van de teksten zoals die door KING zijn gegeven. Dit heeft het voordeel dat het materiaal waarmee zo enkele decennia is gewerkt, opnieuw bij de hand is (KING's editie is uiterst zeldzaam). Nu is de toestand zo, dat men deze veel geciteerde teksten slechts zelden kan naslaan. Bovendien is een nieuwe bewerking met behulp van de ontwikkeling der assyriologie in de eerste helft dezer eeuw zeer gewenst. Zelfs nu nog zal, vooral voor de rituelen, het laatste woord nog niet zijn gezegd. Dat zij opnieuw worden uitgegeven in de volgorde door KING gegeven wordt gerechtvaardigd doordat deze nieuwe bewerking aansluit aan de overzichten over de Babylonische godsdienst en de godsdiensthistorische studies, die in de loop der jaren zijn verschenen en waarvan slechts weinigen van hun waarde hebben ingeboet.

HET ZONDEBEGRIIP

Het karakter van zonde in het Oosten in 't algemeen kan men op grond van bovenvermelde studies als volgt bepalen: zonde is een over-

1) Cf. E. EBELING (1918), I 1-24, en vooral nu ook EBELING (1952).

treiding, bewust of onbewust, van de regels volgens welke het goddelijke moet worden benaderd, in het bijzonder in de cultus. Sporen van verbinding met de regels van de moraal zijn slechts zelden. Deze opvatting, in het bijzonder door VAN SELMS verdedigd, is verkregen door het bestuderen van de etymologie der woorden die 'zonde' uitdrukken, door ze in verband met elkaar te vergelijken, en aldus hun eigen terrein te onderscheiden. Evenwel een „diepere opvatting" (VAN SELMS) zou niet zijn gevonden; deze te vinden zou feitelijk 's mensen taak zijn geweest. „De gestelde taak is niet te Babylon, doch te Jeruzalem volbracht" (p. 106, 107).

Zonder te kort te willen doen aan deze opvatting, is het toch nuttig als aanvulling retrograad het gebruik voor het begrip 'zonde' in dit verband te behandelen. De etymologie van het woord 'zonde' zelf, ook al zou het in verband staan met het Latijnse woord *sons*, is omstreden (FRANCK-VAN WIJK-VAN HAERINGEN (1929-1936) p. 825b, 203xb). WULFILA gebruikt het nog niet in zijn bijbelvertaling, waarin wij *fra-wairkjan* voor 'zondigen' en *fra-wairkts* (= 'verwerken') voor 'zonde' vinden (FEIST (1939 s.v.v.)). Hiermede wordt dus weergegeven dat het resultaat van het 'werken' niet wordt bereikt, evenmin als bij 'verschrijven' de beoogde letter op 't papier komt (WESSÉN (1917) p. 106).

In een andere sfeer brengen ons de woorden waarvan dit de vertalingen in Germaanse talen zijn, nl. *pecco* en ἀμαρτάνω. Deze liggen in een zelfde gedachtenwereld, nl. dat het τέλος niet wordt bereikt: het missen van doel en bestemming. Het paard dat mank gaat of hinkt *peccat* (Hor., *Ep.* I 9). Bij H. H. JANSSEN (1949, p. 151, 158) worden verder van dit gebruik treffende voorbeelden aangetroffen. Als Hector door op zij te buigen de lans heeft vermeden, juicht hij: ἡμιβροτες (Hom., *Il.* xxvi 279); „mis" zouden wij in het Nederlands zeggen. Van belang is dat het positieve doel niet is bereikt; in hoeverre men dat heeft gemist, is op zich zelf een zaak van secundair belang.

Dit zelfde radicalisme, als men het zo wil noemen, vindt men in Jezus' woorden uit de bergrede (Matth. 5, 22) als deze πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ tot een moordenaar verklaart en (o.l. 28) ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι onder de μοίχευοι rekent. Zij hebben het doel van broederliefde en van reinheid gemist.

GESENIUS-BUHL leggen reeds het verband tussen dit ἀμαρτάνω en de Hebreeuwse stam נטח, waarvan de lopende vertaling 'zondigen'

is. Ook KÖHLER (1949) verwijst naar het Arabische parallel, waarvan hij als vertalingen „verfehlen, miss the mark” geeft. In het Hebreuws wordt deze betekenis dan ook nog op enkele plaatsen uitgedrukt, zo Job 5, 24:

Gij zult ervaren dat Uw tent vrede is,
en wanneer gij Uw erf overziet, zult ge niets missen (אטת)

(Vert. Ned. Bijbelgenootschap)

In Richteren 20, 16 drukt de hiphil — ook in dit geval weer met een negatie — uit dat de boogschutters hun doel niet misten (אטת) Zo is het doel ook in deze wereld de volledigheid en de volbrenging van dat wat van iemand wordt verwacht; en de ‘zonde’ ontstaat, wanneer de volmaaktheid niet is bereikt of wanneer niet „in de roos wordt geschoten”.

Zo is het ook het geval in het Assyrisch met het werkwoord *ḥaṭū*. BEZOLD (1926) geeft als voorbeeld *šū’u ḥaṭū*, een „fehlerhaft” schaap, dus een schaap, dat niet geofferd moet worden. Opmerkelijk is het dat de Mari-brieven ons een aantal voorbeelden geven, dit weer met de negatie verbonden; b.v. ARM II 24, 25’-26’: *war-du(mēš) be-lī-ia ša-al-mu ú-ul mu-ur-šú ú-ul ḥi-ṭi-tum i-ba-aš-šī*, door JEAN¹⁾ aldus vertaald: „Les serviteurs de mon seigneur vont bien; il n’y a pas de maladies, ni de faute”, cf. 30, 20’-21’; verder ARM II 88, 24 *sqq.*; *mi-im-ma ḥi-ṭe₄-tum ú-ul i-ba-aš-[šī]*, „il n’y a aucune espèce de faute”, terwijl in ARM II 118, 6 en 7 *muršum* (ziekte) en *ḥiṭitum* naast elkaar staan, en in ARM I 18, 15 er sprake is van [*mi-im-ma q*] *ú-ul-lu-ul-tam ú ḥi-ṭi-tam ú-ul ir-šī*, „il n’a jamais commis ni faute ni négligence (zie verder blz. 15). Voor *ḥiṭtu* en *ḥiṭitu* in de betekenis van „Fehler, Mangel, Schaden”, cf. KRAUS (1932), p. 150 *s.v.v.*

Wanneer men oog voor deze opvatting heeft gekregen, dan gaat men ook anders bekijken wat men gewoonlijk de gevolgen van ‘zonde’ noemt. Door deze toch, zegt men, ontdekt de Oosterling dat er ‘zonde’ zou zijn begaan. Ziekte, tegenslag, ongenade, ongeluk, door een betovering gebonden zijn, eenzaamheid, zwakte zijn niet slechts symptomen die de ‘zonde’ verraden, zij zijn tevens zonde zelve. Door hen bemerkt hij, dat de toorn der goden over hem is en de betrekkingen met de godheid zijn verbroken:

1) Hier worden de vertalingen der eerste bewerkers geciteerd, niet alleen als ‘hommage’, maar ook omdat zij deze vertalingen ongewild in het verband, door ons gelegd, passen.

reeds lang rust vernietiging op mij,
neerslachtigheid, verwoesting, ondergang zijn mij overkomen,
daarom is mijn hart bedroefd, en mijn ziel ongerust (cf. KM VI 59 sqq.)

zegt hij wanhopig in een gebed aan de Maangod Sin. Hieruit blijkt dat hij zich in zijn materiëel leven afhankelijk voelt van een macht boven hem. De vernietiging van zijn geluk en zijn voorspoed is een teken dat zijn god hem heeft verlaten. Hij voelt zich daardoor eenzaam, en drukt zijn smart en droefheid uit door tranen en zuchten.

Maar niet alleen zulke verschijnselen in zijn persoonlijk leven, ook natuurverschijnselen kunnen dit gevoel van onvolmaaktheid bij hem oproepen. De eclips van de maan en zijn ontbreken gedurende enkele dagen vervullen hem met angst, omdat er iets aan de maan of aan de cosmos ontbreekt. In onze 5 u - í l - l á -gebeden spelen zulke cosmische lacunes dan ook een grote rol.

Het feit dat vanaf deze Assyrische uitdrukkingen voor het begrip 'zonde' een zelfde gedachtengang is toegepast door hen die het moesten uitdrukken, rechtvaardigt deze etymologische methode, door ons toegepast. Dat daarna verdere ontwikkeling heeft plaats gevonden en de woorden in een bepaald tijdperk en in/of een bepaalde omgeving een eigen geladenheid hebben gekregen, is vanzelfsprekend. Vooral de wilsrichting, die bij het zoeken van een τέλος niet kan ontbreken, heeft later in het bijzonder een grotere rol gespeeld in de speculaties over dit onderwerp.

VAN SELMS verwijt het Babylonisch zondebesef gebrek aan breedte en diepte (p. 106), omdat niet alle ethische waarden door de religie geassimileerd zouden zijn, en omdat de zonde als wilsrichting niet zou zijn ontdekt. Deze feiten zou men kunnen toegeven, zonder tot dezelfde conclusie te komen. Men zou ook nog verder kunnen gaan door ten gevolge van het feit dat aan de zonde een welvaartsgedachte is verbonden hier van een zeker materialisme te spreken, temeer daar de Babyloniër aan het eind der hymnen bidt om leven en gezondheid (*lubluť*), om welvaart en vrede met zijn omgeving (*lušlim*) en om verheugenis en vreugde (*luriš*). Een dusdanig leven is zeker het ideaal van de Oosterling, en niet enkel van hem, evenals het ook zeker is, dat hij reinheid en vrijheid als niet te versmaden goederen beschouwt.

Als hij echter in zijn gebeden deze gedachten uitdrukt, drukt hij tevens zijn verlangen uit naar een toestand waarin volmaaktheid en harmonie heerst; τέλειος te zijn is een verlangen dat ook in latere godsdiensten zal klinken (Matth. 5, 48). Die volmaaktheid is ge-

schonden, als de mensen in ruzie met elkaar leven, als de steden worden verwoest en het akkerland verwaarloosd, wanneer de mens vuil en ziek is. De orde van de schepping is dan verbroken en de wereld beantwoordt niet aan de bedoeling van de Schepper. De 'zonde' is het, die deze ongelukken belichaamt, en zij is tevens een inbreuk op de wereldorde ¹).

Dit doet denken aan de Egyptische term *isft*, die met 'zonde, onrecht, leugen' wordt vertaald en een inbreuk betekent op de *m'ct*, de wereldorde. Zulk een positieve formulering vindt men in het Assyrisch niet, of het moest in het begrip *kittu* zijn (cf. VAN PROOSDIJ, 1938).

Tenslotte verdient het aanbeveling in dit verband er op te wijzen dat voor de in ons denken vanzelfsprekende correlaat van 'zonde', nl. de straf, in het Assyrisch-Babylonisch een eigen woord ontbreekt. Men vindt in vertalingen wel eens het woord 'straf' gebruikt, maar dit gebruik van een modern woord voor een modern begrip blijkt niet altijd nodig te zijn. We geven hier als voorbeeld het bekende vers uit het zondvloedverhaal (Gilgameš-epos XI 180):

bél hiši emid hišašu, bél gillati emid gillatsu,
„leg de zondaar zijn zonde op, leg de misdadiger zijn misdaad op”.

De god, die hier spreekt, bedoelt dus: ik wil de overtreder niet vrijpleiten ²).

DE PSYCHOLOGISCHE EENHEID DER HYMNEN

Boven (p. 3) gaven wij de door KUNSTMANN gemaakte indeling. In zijn bespreking daarvan wijst hij er terecht op, dat de termen waarmede de god wordt aangeroept niet betekenen vleierij of een 'captatio benevolentiae' (p. 12), maar dat zulke „Ehrentitel” juist de nadruk willen leggen op het vermogen van de god om te kunnen helpen in de nood. Toch vindt men ook na het verschijnen van zijn studie deze benaming ³) nog wel gebruikt; het is dus nog verantwoord KUNST-

1) VAN SELMS spreekt p. 41 van een religieuze waarde en een politieke waarde van de stam *hš*. Dit is bij onze opvatting niet nodig. Evenmin hoeft men *bél hiši*, d.w.z. de 'afvallige' of 'oproerling', met 'zondaar' te vertalen; het is eenvoudig degene die in zijn verplichtingen tegen de koning is te kort geschoten.

2) *hišu*, 'zonde' én 'straf', SAN NICOLÒ, OLZ 1929, 25. Voor het dragen of opleggen (*il-il*) van een 'zonde' (*nam-ta-g*) op de nek (*gá*), zie VAB I, p. 59, Rev. III 6 en IV 3; cf. JEOL 8, 1942, 661 sq.

3) [Voorgesteld indertijd vooral door Fr. STUMMER, *Sumerisch-akkadische Parallelen zum Aufbau alttestamentlicher Psalmen* (Paderborn 1922). Vgl. o.a. ook G. WIDENGREN, *The Accadian and Hebrew Psalms of lamentation* (Uppsala 1936) en C. G. CUMMING, *The Assyrian and Hebrew Hymns of praise* (Oxford University Press 1934)] nLB.

MANN's opvatting te adstrueren door ze in verband te brengen met de inhoud van het zondebegrip zoals door ons bepaald.

KUNSTMANN heeft deze *Ehrentitel* in alfabetische volgorde bij elkaar gezet (p. 8-12), een 64 in totaal. Opvallend is, dat hij de aanroepingen met *šúpü, gitmalu, etc.* onder deze niet opneemt, maar volstaat met degene, die een bepaalde functie van de godheid uitdrukken. Men kan ze evenwel mede in deze rubriek opnemen; dan vindt men de volgende onderdelen:

schepper van het heelal,
wereldbestuurder,
schepper en instandhouder van de vegetatie en
schepper en instandhouder van de mensheid,
instandhouder van land, huis en tempel,
instandhouder van de goede verhoudingen tussen de mensen,
(ver)hoorder van gebeden¹⁾.

Dit zijn dus allen titels, die betrekking hebben op die onderdelen van de cosmische orde, die door 'zonde' aangetast kunnen worden. De term 'eretitel' lijkt ook daarom minder gelukkig gekozen, omdat deze aanroepingen op het functioneel optreden van de verschillende goden wijzen. Ook de algemene benamingen, die wijzen op hun grootte en kracht krijgen dan zin, omdat deze dit functioneren mogelijk maken.

Ook bij onderdeel *b* van de „*Aurede*” kunnen wij bezwaar maken tegen de term 'Lob des Gottes'. Tijd voor de lofzang is het nog niet, die komt pas aan het einde van het verloop der gebeurtenissen en van de hymne. Hier geeft KUNSTMANN (p. 13-16) wel een indeling van de functies die vermeld worden. Hij onderscheidt: 1. *Sündenlösung*, 2. *Gnädiger Blick*, 3. *Soziale Hilfe*, 4. *Menschenschöpfung*, 5. *Vater und Mutter*, 6. *Gericht*, 7. *Schutz und Hilfe in Not*. Ziet men echter dat onder 7 zowel sprake is van het bevorderen van overvloed, het bewaren der woonplaatsen, het verslaan van de vijand, dan blijkt, dat de door KUNSTMANN gemaakte indeling in *a*) en *b*) niet een van functionele aard is, maar een van formele, nl. dat in de *Lob des Gottes* een verbum finitum wordt gebruikt, terwijl men in 1. *a*) slechts nomina en participia vindt. Voor de psychologie van de opbouw valt dus deze onderscheiding weg.

1) Voor hem die dit syncretisme wil bestuderen is het gewenst deze epitheta nader te onderzoeken, na te gaan of bepaalde aan een bepaalde god het eerst is toegebracht, en welke dan algemeen worden gebruikt. In het bijzonder zou dan de positie van Samaš moeten worden onderzocht. Bij elkaar vindt men de epitheta bij TALLQUIST (1938), zie nu ook DEIMEL *SL* IV/1 (1950).

Functie van het begin der hymne is inderdaad de „*Anrede*”, het zich wenden tot de godheid, en de rechtvaardiging dat men zich tot haar richt door het vermelden van haar eigenschappen en vermogens. In deze proloog wordt geanticipeerd op het vermogen het onvolledige weer aan te vullen en het verstoorde evenwicht te herstellen. Men kan dan ook beter van een beroep op de god spreken, dan van „*Lob des Gottes*”.

De indeling van 2. *Bitte* ligt voor de hand. Men geeft een expositie over de ongewenste toestand, en met een eventueel nieuw beroep op het goddelijk vermogen legt men de bede voor. KUNSTMANN heeft zowel voor *c)* *Klage* en *e)* *Bitte* nieuwe indelingen gemaakt naar aanleiding van èn waarover geklaagd èn waarom gebeden wordt. Maar voor het zoeken van de psychologische eenheid is alleen van belang er op te wijzen dat de onderdelen van *c)* en *e)* met elkaar in overeenstemming dienen te zijn. Wij mogen hiervoor dan ook naar KUNSTMANN'S ontleding verwijzen.

De bede zelf wordt uitgedrukt door een imperativus, en/of door *lu*, al of niet met het verbum finitum tot een wordeenheid samengegroeid (voor het mogelijke verschil *cf.* p. 20 onder *c.*). Maar ook de werkwoorden die in het derde stuk volgen, door KUNSTMANN *f)* *Dank- bzw. Segensformel* geheten, beginnen met dit zelfde partikel. De imperativus is dikwijls samengegroeid met het achtervoegsel *-ma*, zodat er een verband wordt gelegd tussen het imperatief-gedeelte van het gebed en het optatief gedeelte. We krijgen dus het volgende schema:

- a) imprt. zonder *-ma* gevolgd door opt. (KM I, 22-23)
- b) indicativus + *-ma* gevolgd door twee optativi met *lu* (KM I, 22-28), waarvan één volgens KUNSTMANN'S schema onder *e)*, en één onder *f)* zou volgen (nl. voor altijd moge ik Uw lof zingen).

Hier staan dus twee wensen naast elkaar ¹⁾; beide zijn zij de inhoud van het gebed. Paratactisch staan ze als gelijkwaardige; en wanneer zij ze hypotactisch vertalen, dan is de Babiloniër-Assyriër daar niet voor verantwoordelijk. Zeker is het waar, dat b.v. Homerus op dezelfde wijze een voor ons gevoel conditionele gedachte uitdrukt. Maar wil men tot de psyche van het taalgebruik doordringen, dan hebben wij van ons subordinerend denken afstand te doen. KUNSTMANN gaat zo ver, dat hij spreekt van een „*Versprechen*”, die Gottheit „*im Falle der Hilfe zu rühmen*” (De ^{c)} zijn van ons) (p. 40). Maar noch van een belofte noch van een voorwaarde kan er sprake zijn. Voor de opbouw van de

1) Uitzonderingen: KM 21, 89 (imperativus + *-ma* gevolgd door *lu*; 46, 7 en 8 en de *lobbet lullimma* formule (bv. 8, 17-18). Voor verdere uiteenzettingen *cf.* Aantekeningen ad KM I, 27.

analyse van de hymne vervalt dus KUNSTMANN's groep 3; deze is het slot van 2, *die Bitte*.

Wel is de lofzegging een deel van de ontwikkelingsgang van den bidder zelf; in zijn sentiment en in zijn handeling komen dank en lof tot uiting. Maar dat is het onderwerp van de volgende paragraaf.

Afgezien hiervan, moet echter ook bezwaar worden gemaakt tegen de formulering van 3: *Dank- bzw. Segensformel*. De *‘Dankformel’* (A) zou identiek zijn met de wil van de bidder, de lof van de god te bezingen; de *‘Segensformel’* (B) zou inhouden, dat de medegoden de betreffende god zullen zegenen; van A zouden dan tal van afwijkende vormen bestaan (KUNSTMANN, p. 40-41). Maar in deze *‘Segensformel’* klinkt een motief, waarin de medemensen betrokken worden: zij moeten van de hulp van de god tevens kennis nemen, een *propaganda fides* (b.v. KM 18, 17). In het systeem van KUNSTMANN zou een *Dankformel* voldoende zijn geweest, die zich dan splitst in de activiteit van de mens om de lof van de god te zingen, of om zijn medemensen met de grootheid van de god bekend te maken, en in de activiteit van andere leden van het pantheon, die deze god zullen huldigen.

Eerste groep: activiteit van de mens, gesplitst in twee onderafdelingen:

a lofzang:

KM 1, 27: *ana dâ-ra-ti lud-lul dâ-li-li-ka*

b missie:

KM 18, 17: *la-ta-am nar-bi-ka ana nišemeš rapšātīmeš*

KM 22, 67: *daltīmeš -ka ana nišemeš rapšātīmeš lud-lul*

Zie verder KM 30, 15-16.

Tweede groep: activiteit van (bescherm)goden en medegoden:

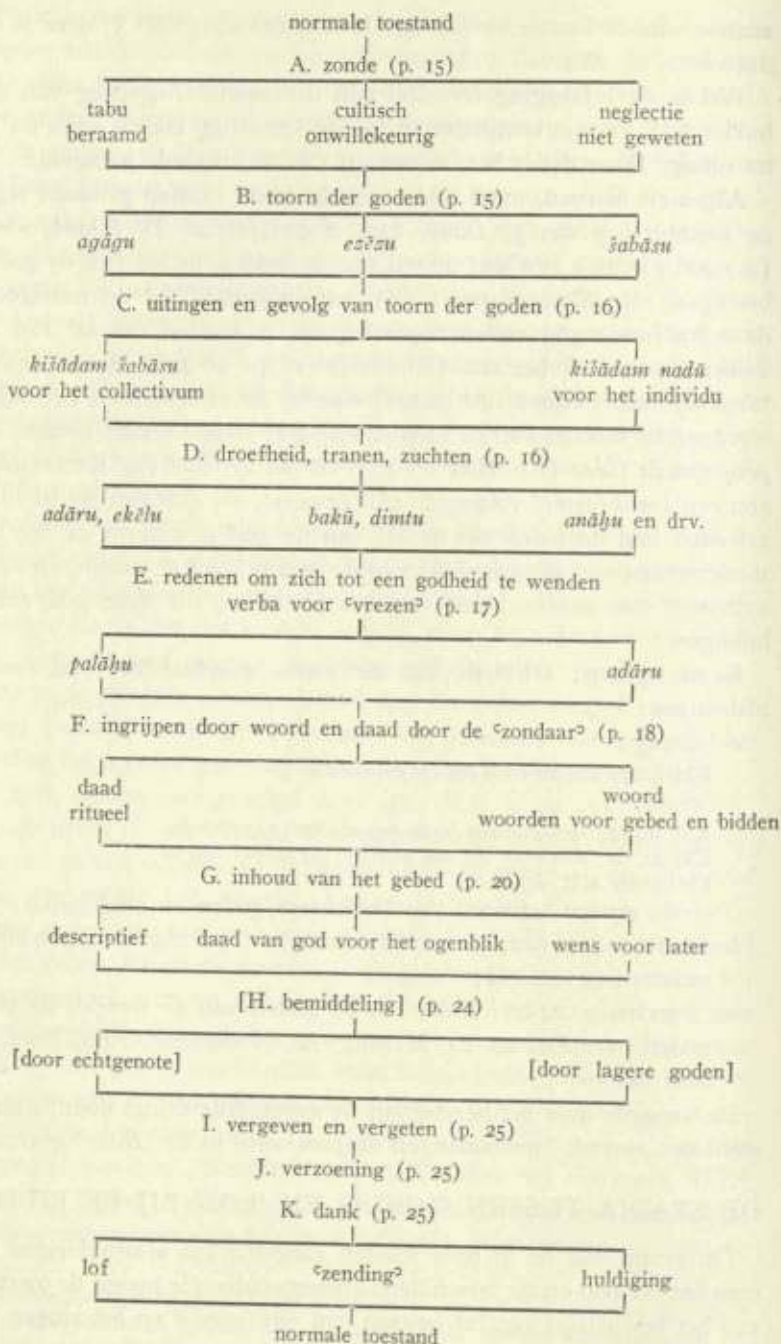
beschermgoden (12, 91 en 92) terwijl in 90 nog de persoonlijke activiteit is vermeld;

medegoden 9, 24-26: Enlil, Ea, de goden van de wereld, de grote goden over Ea: 22, 24, Marduk, Ea, Nudimmud, Anu, Enlil, Ea over Nebo.

De vreugde over het herstel van de wereldorde dringt door; daartoe werd de „*Anrede*” gehouden, en daarom werd in de „*Bitte*” gevraagd.

DE STADIA TUSSEN ‘ZONDE’ EN ‘LOF’ BIJ DE BIDDER

Op grond van de in onze teksten aangetroffen uitdrukkingen kan men het verloop en de verschillende tussenstadia, die tussen de toestand van het bewustzijn van het bestaan van een ‘zonde’ en het zingen van het loflied zijn gelegen, als volgt in schets brengen.

A. DE ZONDE

De door VAN SELMS gemaakte indeling kunnen wij als volgt weer-
geven (VAN SELMS (1933, p. 14-56)):

A. Tabu	B. Cultische fouten	C. Neglectio
§ 1. <i>ikkibu</i>	§ 4. <i>annu (arnu), ennitu</i>	§ 7. de stam <i>qll</i>
§ 2. <i>ansillu</i>	§ 5. <i>hafû</i> en derivata	§ 8. <i>ralû, sil'atu</i>
§ 3. <i>asakku</i>	§ 6. <i>egû</i> en derivata	§ 9. <i>šêfu</i> en derivata
§ 10. <i>šêrtu</i> , een „ongewenst element in de verhouding tussen de mens en hogere machten” (p. 53).		

Bij het gebruik van al deze termen komt als gemeenschappelijk uitgangspunt te voorschijn, dat men in de zorgvuldigheid, die men jegens de godheid in acht heeft te nemen, tekort is geschoten. Van een opzettelijk 'zondigen' wordt slechts zelden gesproken; de termen van het 'beramen' zijn *qašâru* en *kapâdu* (Šamaš-hymne, SCHOLLMEYER Nr. 16, II 39, 40, cf. BÖHL, JEOL 8, 1942, 677):

ša qa-šir an-zil-lî qar-na-šu tu-bal-la e-piš šîj-ſî ka-ſî-du e-nî qa-qar-šu.

Die zonde beraamt, diens hoorn neemt ge weg,

die zint op het doen van zonde, diens land wordt veranderd.

Vertaling VAN SELMS (1933), 23.

Des te meer is er sprake van de *ignorantiae*: de 'zonden', waarvan men zich niet bewust is (bv. KM 11, 18).

Dit houdt verband hiermee, dat het de adorant te doen is het verlorene evenwicht te herstellen. Daarom kan hij dan ook plaatsvervangend optreden voor zijn ouders en familie (bv. KM 11, 23). In zaken van groter belang die volk en land treffen, is het natuurlijk de koning op wie deze taak rust (DE LIAGRE BÖHL (1951)).

B. TOORN DER GODEN

Het gevolg der zonde is het toornen der goden, waarvoor de gebruikelijke werkwoorden *agâgu* en *esêsu* zijn; hun hart (*libbu*) is dan *aggu*. Deze beide verba wijzen op de hevigheid van de gemoeds-toestand, terwijl het verbum *zenû* als tegenstelling van *salâmu* gebruikt, meer op de gezindheid wijst. Van gelijken aard schijnt *kalâmu* te zijn, dat haast niet zelfstandig voorkomt, maar bij voorkeur verbonden met *šabâsu*, dat dikwijls met 'toornig zijn' kan worden vertaald, maar eigenlijk in C thuis hoort. Dichterlijk en uiterst zeldzaam, evenals in het Hebreeuws, is de stam אָנַף of אָנַף (niet in KM).

C. UITINGEN EN GEVOLGEN VAN DE TOORN DER GODEN

De gevolgen van de toorn der goden uiten zich in hun gedragingen jegens de zondige mensen; het meest efficient is dan ook de 'zondaar' niet geheel te negeren, maar hem duidelijk te tonen dat men hem wel heeft gezien, maar niet wil zien, nl. door de nek af te keren. Dat wordt door het in B genoemde verbum *šabāsu* of *šabāšu*, 'op zij draaien', met als object *kišāda*, de 'nek' uitgedrukt. Jonger is het gebruik van *kišādam nadû*, wat ook daaruit blijkt, dat *šabāšu* (zonder object) als verbum voor 'toornig zijn' in het algemeen gebruikt wordt. Hierdoor valt de mens niet meer in het gezichtsveld van zijn god, hij is niet meer *ina pāni*, *ina tarši* van hem; en diens 'goede ogen' (*damqāti ênân*) zijn niet meer op hem gericht (opp. *ênê lemnâti, nikelmû*).

De gevolgen hiervan kunnen catastrophaal zijn, zowel voor de zondaar persoonlijk als voor zijn omgeving. Het zijn ziekte en dood voor hemzelf, verwoesting van stad en land voor de collectiviteit. Een duidelijk beeld daarvan geven de vervloekingen aan het einde der koningsinscripties. Want het vernietigen van het opgerichte monument wordt door de koning-bouwheer ook beantwoord als het verbreken van de 'orde', en de gevolgen van deze 'zonde' mogen losbarsten op degene die de schennende daad heeft gepleegd.

D. DROEFHEID, TRANEN, ZUCHTEN

Het gevoel van verlatenheid en de angst voor de gevolgen brengen de stemming van droefheid. Een direct woord vindt men in het Assyrisch daar niet voor. Maar wel een omschrijving bij wijze van beeldspraak, nl. *adāru*, 'donker, duister zijn'. Buiten de hymnen om vindt men ook het verbum *ekêlu*, dat hetzelfde betekent, in dit metaphorisch gebruik. Het werkwoord *adāru* heeft nog een verdere en meer speciale betekenis, waarover wij bij de verba voor 'vrezende' zullen spreken (als tegenstelling geldt de bede om *banātu* in KM 1, 49 (licht en glans)).

Merkwaardig voor de reciprociteit van de metaphoren neemt het werkwoord voor 'wenen', *bakû* (voor het gebruik waarvan WEIR in deze hymnen slechts één plaats kent) weer de betekenis van 'verduisterd worden' aan. Daarnaast vinden wij de omschrijving 'tranen storten', *dēmâtā nahāsu*.

'Met tranen en zuchten' is een geliefde verbinding, *ina tânêhi u*

dimmâti. In de stam van dit *tânêhu* ('*nĥ*) ligt de idee van het krachteloze; als de 'zondaar' zich later weer bij de godheid presenteert, weet hij zijn toestand dan ook niet beter uit te drukken dan door zich *anĥu* of *šunuĥu* te noemen, waardoor hij zijn toestand van totaal uitgeput zijn aanduidt. Daarnaast komt, om zijn noodtoestand uit te drukken, het substantivum *kûru* voor, dat van de stam *kr*², '(te) kort zijn' is afgeleid.

Een boetekleed hebben de Assyriërs wel gekend, nl. *bašamu*, maar of wij *šubat arnâ* (*arni*) in de door VAN SELMS, p. 31, geciteerde plaats aldus mogen vertalen, blijft twijfelachtig¹).

E. REDENEN OM ZICH TOT DE GODHEID TE WENDEN

VERBA VOOR 'VREZEN'

Als de penitent zich weldra tot de godheid zal wenden, doet hij dat dikwijls met een formule, die klinkt als uit de mond van een rechthebbende: *ana-ku ardu-ka pa-liĥ-ka*, 'ik, Uw knecht, die U vreest'. Dit vrezen staat in correlatie met het 'bekleed zijn met vreesaanjaging' van de godheid, *ša pu-luĥ-tu lit-bu-šu*, het is een wederzijdse wisselwerking. In die geest vinden wij het ook in *Rit. accad.* p. 139 (DT 109 I 29): *ana šarri pa-liĥ-ĥi-ka šimta-šu šimi*: 'voor de koning die u vreest (= daar hij ...), stel zijn lot vast'. Deze vrees werkt prohibitief, zoals uit de twee volgende voorbeelden blijkt. ARM II 37, 9-10: *be-lî ap-la-aĥ-ma me-ra-na-am û ĥa-as-za-am ú-ul ad-dî-in*: „De mon seigneur j'ai eu peur et je n'ai accepté ni le jeune chien, ni l'oiseau *ĥas-zum* (JEAN)"; het afgeslagen hoofd van een *bêl arnim* moet langs de steden worden rondgedragen, *lu-sa-ĥi-ru aššum ša-bu-um i-pa-al-la-aĥ-ma*: „qu'on le promène en rond pour que les hommes aient peur" (ARM II 14-19). Als dus de penitent in deze invocatie dit werkwoord gebruikt, zinspeelt hij er op, 1° dat het zijn gewoonte is de godheid te ontzien; 2° dat de huidige situatie een niet door hem gewenste is. Het is een pleitgrond, hoewel niet altijd voldoende, als hiernaast een beroep wordt gedaan op medelijden en op de vader/moeder verhouding.

Naast dit werkwoord vinden wij dikwijls vormen van *adâru* (zie D), en wel in de typische intensiviteitsconstructie die wij ook in *anĥu* en *šunuĥu* aantreffen, nl. *adrâku u šutadurâku*. De verbinding met

1) [Beter vermoedelijk: *kima šubâti labšaku arna alme ...*, als in een gewaad ben ik in misdaad (schuld) gekleed en omgeef ik ... (?)] DLB.

vormen van *palâhu* geven dan duidelijk aan, in welke sfeer deze metafora ons brengt en dat wij ons hier in een andere sfeer bevinden dan in die van p. 16: bv. *ap-lah a-dur-ma*. Merkwaardig is het, dat een vorm van *palâhu* altijd eerst wordt gegeven, terwijl de vorm van *adâru* steeds met *-ma* er aan verbonden is. Dit werkwoord *adâru* wijst dus op de gevolgen van het *palâhu*, en zo wordt het begrijpelijk, dat de nuances, die wij in C en D hebben opgemerkt, voor de Babylonier samen vielen. Zozeer werkt hier de bijgedachte van 'vrezē' door, dat dit *adâru* naar analogie van *palâhu* met een object kon worden geconstrueerd: (Šarpanitum) *mu-šam-qi-tat amēl nakri la a-dir ilu-ti-šu*, 'qui renverse l'ennemi, celui qui ne craint pas sa divinité' (zie verder HWB 25a).

Voor *na'ādu* dat dikwijls met 'vrezē' wordt vertaald, zie onder J.

F. INGRIJPEN DOOR WOORD EN DAAD DOOR DE 'ZONDAAR'

VERBA VOOR 'BIDDEN'

De getroffenē, zich bewust van zijn 'vrees' voor de god, wil nu ingrijpen door woord en daad. De daad zijn de *ki(d)-kid* of *ag-ag¹*, waarvan wij de beschrijving vinden telkens achter (een) gebed(en). Men zou, van uit dit standpunt redenerend, dus gaarne *epēšu* 'doen, maken' en *epēšu* 'betoveren' als een betekenisontwikkeling van hetzelfde werkwoord willen beschouwen; evenwel denkt een geleerde als CHRISTIAN (OLZ 28, 1925, 421) liever aan een gemeenschappelijke wortel 'sterk zijn²).

Het ingrijpen door het woord is het gebed, gewoonlijk verbonden met het begrip 'verhoren'. Voor dit laatste worden gebruikt de verba *leqû*, 'nemen, aanvaarden', *magâru*, 'terwille zijn', en *maḥâru*, waarin het begrip van het ontmoeten van twee partijen ligt opgesloten. Vanuit het gezichtspunt van de *adorans* kan het dus de betekenis krijgen van 'het zich wenden tot', terwijl van uit het standpunt van de aangebedene het kan aanduiden het aanvaarden (dan steeds met obj.) (dus → ←, cf. A. SCHOTT, MVÆG 30, 1926, 19; A. UNGNAD, ZA 37, 1927, 302).

De woorden voor het gebed zijn:

- a) *šûlu*, eig. inf. van *salû* II, 'bidden',
- b) *tašlûtu*, van hetzelfde verbum,

1) *kikittu* en *epuštu*, cf. KUNSTMANN p. 64.

2) [In aanmerking komen de beide stammen *הבש* 'binden' en *השב* 'denken, verzinnen'.] oLB.

- c) *têmequ*, 'vurig gebed' van *emêqu*, 'sterk zijn',
 d) *sûpû*, eig. inf. II van *sapû*,
 e) *unninnu*, eig. inf. II van *ênênu*, 'smeken',
 f) *tenentu*, van dezelfde stam,
 g) *utninni*, *Srg. 8e camp.* 168,
 h) *ikribu*, van *karâbu*, 'zegenen', en
 i) *nîš qâtê*, 'het opheffen der handen' als het begeleidend gebaar
 (cf. CH III 56, 57, dichterlijk¹).

De betreffende werkwoorden zijn:

- a en b) *salû* II, houdt in een verzoek met een bepaald voorstel (cf. n. pr. *dSin-u-si-li*, RA 15, 1928, 16; *sullu*, verzoekschrift gericht tot de Seleucidische Koningen (OLZ 37, 1934, 4);
 c) *emêqu*, 'krachtig zijn', III₂, 'kracht zoeken in het gebed', CH II 19 als epitheton van de wetgever;
 d) (*š*)*sapû*, 'bedelen', II 'afluhen', VON SODEN, ZA 44, 36 ad l. 2.
 e en f) *ênênu* I, II en II₂, 'om iets smeken', gewoonlijk gepaard met een verbum, dat de houding van de bidder weergeeft: *kamâšu*, *qamâšu*;
 h) voor *karâbu*, 'zegenen', zie beneden.
 i) bij *našû* wordt soms het object weggelaten, b.v. *na-ša-ku*, 'ik sta met opgeheven handen' (KM 18, 13), waarvoor de vertaling 'ik bid' niet per se nodig is; cf. *nîš qâti ... i-na-aš-ši* (door THUREAU-DANGIN in *Rit. Acc.* p. 134 voorzichtig letterlijk vertaald); voor *mahâru*, zie boven, vanuit het standpunt van de mens, *am-hur-ka*, KM 50, 20a.

De knielende houding bij het gebed of de zegen wordt uitgedrukt door het verbum *kamâšu*, waarvan WEIR *qamâšu* etymologisch gescheiden houdt. Deze knielende houding kan de mens zelf aannemen: *uq-tam-mi-š-ma at-ta-šab a-bak-ki* (Gilg. XI 136) 'ik boog mij neer, en zat te wenen', of door de godheid daartoe geïnspireerd worden: *uš-taq-mi-iš sinništi ina i-di-ia* (Gilg. XI 191) 'hij (sc. Enlil) deed mijn vrouw naast mij knielen'. Het vóór iemand knielen wordt uitgedrukt of door *maḥar*, vanuit de horizontale zijde bezien, of door *šapal*, vanuit de verticale verhouding bezien: *na-'i-di-iš ak-me-sa ut-nen ma-ḥar-šu* (Khors. 174), 'eerbiedig knielde ik en bad vóór hem'; [*ša*]-

1) Een neutraal woord is *naqbitu*, door THUREAU-DANGIN voorzichtig en juist met 'oraison' vertaald: *Rit. acc.* p. 130.

pal-ki kit-mu-su mûsi u im-ma (KM 9, 43) „voor U liggen zij dag en nacht geknield”.

Door dit *šapalki* als toevoeging zijn wij dicht tot de proskynese genaderd: *labânu appa*, dat als term meestal slechts een aanbidding in de zin van de onderwerping op politiek terrein aanduidt (zie LANDSBERGER, MAOG 30, 1926, 19, „..... nicht Prostration”). In de ritualen wordt de prostratie uitgedrukt door *šukennu* (bv. KM 8, 21; 33, 41).

G. INHOUD VAN HET GEBED

VERBA VOOR 'ZIEN', EN HET 'GOEDE WOORD'

Voor het goed begrijpen van deze gebeden is het nodig nog even terug te keren op de formele zijde daarvan. KUNSTMANN (1932) onderscheidde hier *c) Klage*, *d) Überleitungsformeln*. Men kan deze twee samenvatten onder de rubriek: expositie van 'de zonde' en van de voorlopige maatregelen, door de bidder genomen (KUNSTMANN (1932) p. 17-27). Het verbum staat in de derde persoon om het historisch gebeuren weer te geven, en daarnaast in de eerste persoon. Hierna komen echter imperatieven in de tweede persoon, waarmee het offensief tegen de god wordt ingezet (*šî-mi taes-[li-ti]* KM 50, 21, enz., waarna dan volgens onze opvatting de twee optatief-constructies komen, waarvan het onderwerp gewoonlijk weer in de eerste persoon staat. Dit schema is niet altijd volgehouden; soms wisselen de imperatieven en de optatieven af, b.v. in KM 2, 30-41:

opt. 30-31, 34, 36, 40, 41;
imprt. 30-33, 35, 37-39.

De inhoud van 30-31: 'met u mogen staan de goden van Enlil, met u mogen staan de goden van Ekur' is reeds een *Segenformel*, die KUNSTMANN eigenlijk onder 3) B (p. 42) had moeten registreren. In het algemeen kan men zeggen, dat het bij de imperatief, die tot de godheid wordt gericht, gaat om een onmiddellijk te verrichten handeling, terwijl in de optatief is gezet een handeling, die daarna zich voltrekken zal en die een toestand van een duratief karakter beoogt.

In het descriptief gedeelte vinden wij de middelen geschilderd, die de door zijn godheid verlatene heeft toegepast om het contact met de hogere macht te herstellen. Leggen wij nogmaals een drietal passages naast elkaar, zoals in JEOL 9, 1944, 155 reeds is gedaan:
Voor U (nl. Adad) heb ik post gevat (*nuz*); nadat ik U al zoekend had gevonden (*š*), heb ik mij neder gebogen (*kms*) (KM 21, 11 *sqq.*);

En nu, Marduk, grote heer, en Erua, grote bruid, ik heb tot U geroepen (*šs'*), ik heb mij tot U gewend (*šhr*), ik heb U gezocht (*š''*), ik heb de franje van Uw kleed gegrepen (*ulinna šbt*)¹), ik heb mij voor U neer gebogen, (EBELING, KAR 26, 43 sqq. = ZDMG 69, 1915, 97).

O Gula, grote meesteres, barmhartige moeder, wonende in de reine hemel! ik heb tot U geroepen (*šs'*); meesteres, sta stil (*nzz*) en luister dan naar mij; ik heb U gezocht (*š''*); mij tot U gewend (*šhr*), evenals (ik) de franje van het kleed van mijn god en mijn godin (grijp), (zo) grijp ik die van Uw kleed (KM 6, 71 sqq.).

De opeenvolgende handelingen van de kant van de zondaar of beledigde partij zijn dus: (1e) het zoeken (*š''*) van de beledigde partij; (2e) het om diens persoon heen draaien (*šhr*) om hem te benaderen; (3e) het roepen (*šs'*); (4e) het grijpen van de franje van het kleed; (5e) het zich ter aarde werpen.

Maar na het roepen (3) kan de ontwikkeling van de scène ook anders zijn: dan stelt de beledigende partij zich op (*nzz*) tegenover (*maħar*) de *laesus*, zodat hij in de gezichtshoek van diens blik valt (*ina pāni*; *ina tarši*) en smeekt hij hem, dat hij hem moge aanschouwen (*pls* IV/1) met het goede oog, zonder hem te betoveren (vandaar de toevoeging van *kēniš* 'getrouwelijk?'). Dit laatste moge nog met een paar citaten worden aangetoond:

Ik heb mij voor U opgesteld, aanvaard nu mijn smeking, vervul mijn gebed, (KM 21, 21).

Ik heb U geroepen, ik, Uw gekwelde, afgetobde en door ziekte verzwakte knecht. Kijk (*'mr*) daarom naar mij, Meesteres, aanvaard mijn smeking: Uw goede ogen (*damqāti dnāki*) mogen op mij zijn gericht, met Uw lichtend gelaat (*ina buniki namrūti*) zie mij goed aan (*kēniš nāplisinni iāši*), ik let (*upāqa*) op mijn meesteres, mijn oren zijn op U gespitst, (KING, *Seven Tablets*, pl. LXXXV, cf. JENSEN, KB VI, 2, p. 128 sqq.).

1) Naast *šisiktajulinna šabātu* staat de uitdrukking *qaran šubat X šabātu* en *qaran šubat X wuššurum*, „suisir ou (re)lâcher la corne du vêtement, c'est-à-dire, le pan du vêtement de quelqu'un" (Māri); DOSSIN 1939, 72-73. Daarbij komt nog het terug- of wegduwen van de hand; *be-lī qa-ti la i-na-pa-as* (DOSSIN, *l.c.*), „que mon maître ne repousse pas ma main!"; cf. verder *šisiktam rakāsu* (ARM II 71, 13-15), volgens JEAN, ARMT 237 „équivalent à 'faire alliance', acte analogue, quand il s'agit du dieu ou des dieux". Voir A. BOISSIER, *Babyloniaca XI* (1929), 207. Daarnaast komt *qanna šabātu*, 'de gordel grijpen' (cf. KM 18, 9-11) voor, als handeling van de smekeling, cf. BÖHL *ad* KAR 98, vz. 3 in JEOL 8, 355, en 9, 105.

De goddelijke blik en de verba voor 'zien'

Om door de godheid te worden gezien stelt hij zich op *ana pāni*, d.w.z. in het gezichtsveld van de godheid, cf. KM 2, 9: gij zult een rookvat opstellen vóór (het aangezicht van) Tašmetum = zodat zij het kan zien, *mahar*; ook gebruikt is in dit verband een *vox media*, zoals in de aard van de betekenis van de stam *mhr* (zie onder G) ligt. De uitwerking van het goede oog (zie onder c) wordt uitgedrukt door *palāsu* IV: cf. KM 2, 5; vgl. KB VI 2, 130, 53-54 (tot Ištar):

damqāti inā-ka lib-ša-a e-li-ia
ina bu-ni-ki nam-ru-ti ke-niš nap-li-sin-ni ia-a-ši
 'Uw goede ogen mogen op mij zijn gericht,
 met de glans van Uw gelaat, zie goed op mij?'

in KM 2, 33-34 wordt het zien door de god verbonden met het spreken van de smekeling; doordat de god genadig naar hem kijkt gaat hij over tot spreken.

Verder treffen wij nog als uitdrukkingen voor 'zien' aan:

1. *amāru*: het gewone verbum voor 'zien': KM 2, 36; 15, 9; voorts wellicht KAR 158 II 26: *am-ma-rat käl nišē*, 'opzieneres van de gezamenlijke volken' 1): KAR 26, 4-5 (EBELING, ZDMG 69, 1915, 99) *šumma ... (4) ilu u dištar itti-šu zi-nu-u šunnātimeš maš-da-te limnētimeš la tabtātimeš immarmar (5) pul-ḫu iššakan-šu ana pān ili u dištar ug-gat* (sic!) 2) *lib-bi ibaššiši*, 'stel: (4) een god of godin is vertoord op hem, hij ziet drukkende, boze droomgezichten, die niet gunstig zijn, (5) vrees bevangt hem voor het aangezicht van een god of godin, hartzeer (zielesmart) bevangt hem?'; vgl. ook KB VI 2, 134, 101 (tot Ištar): *a-mi-ru-a ina sūgi li-šar-bu-u zi-kir-ki*, 'zij die mij op straat zien, zullen uw naam groot maken'.

2. *atū*: 'loeren' waarvan afgeleid het gesubstantiveerde participium '(poort)wachter': WEIR s.v. neemt ook in KM 21, 19 en 20 dit werkwoord aan in de I 2; lees daar wellicht: *dAdad bēlu ra[būū nir-bi-]ka a-ta-ta-ma* '.... uw grootheid bespeur ik'.

3. *barū*: 'onderzoeken': KM 9, 42; KAR 32, 25 (EBELING, MVÆG 23) *rag-ga u še-na ta-bar-ri*, 'gij ziet loerend naar (= gij doorschouwt, doorgront) de booswicht en schurk'. Vooral van Enlil,

1) EBELING, *Ein Hymnenkatalog aus Assur* (1922), p. 15 laat *Ammaratu* onvertaald; bedoeld is vermoedelijk „de volheid van alle volken (= die alle volkeren vervult), de beminde (*ra'umtu*). Toegesproken is de godin Nanā.] oLB.

2) [lees $\frac{1}{2}$ *gat* in plaats van $\frac{1}{2}$ *tam.*] oLB.

Nusku, Šamaš en Ninurta wordt in epitheta het vermogen van dit onderzoekende zien geroemd (cf. TALLQVIST (1938), p. 72: *ba-ru-u ka-raš niše*, 'die het innerlijk van de mensen doorziet' (Nusku); *ba-ár kal mimma šum-šu*, 'die alles doorziet'; *ba-a-ri ma-a-ti*, 'opziener van het land (Šamaš)'; *Gilgameš* XI 187: *at-ra-ḫa-sis šu-na-ta ú-šab-ri-šum-ma piristi ilānimeš iš-me*, 'de scherpzinnige liet ik een droom zien, waaruit hij het geheim der goden doorzag' (BÖHL (1941) gaat verder en vertaalt naar de bedoeling: 'begreep'). REISNER, *Mitt. aus der Or. Samml.* x, p. 130, 49: *abu dEnlil ša i-bar-ra-a i-na-ka*, 'vader Enlil, wiens ogen speuren'.

4. *dagālu*, 'wachten op'. Waarom ontbreekt deze term in *religiosis*? Wij kennen hem van de aardse dienaar, *dāgil pāni*: cf. Ass. Wetten II 92, van een vrouw die nog vijf jaar haar man trouw zal blijven; voorts Sanherib Prisma III 74, CH § 186, 2, 146; THUREAU-DANGIN in *Rit. acc.* p. 99, 20; MEISSNER SPAW 1932, 256 met verdere opgaaf van plaatsen.

5. *hātu*, 'aanschouwen, inspecteren'. KB VI 1, 266, 7: *ta-šal ta-ḫa-ṭi ta-da-ni ta-bar-ri u tuš-te-šir*, 'gij (sc. Gilgameš als heros) zeeft (= schift?), inspecteert, spreekt recht, onderzoekt en leidt recht'; KM 12, 28; Tiglathpl. I, *Ann.* I, 7: *dŠamaš*, die de slechtheid van de vijand doorziet; ZA 42, p. 80: *ah-ta-naṭ ḫa-a-ṭu*, *Ich* (Marduk sc.) *Kundschaft* immer *umherschweifend*?; *hajātu*, 'inspecteur', *dZababa ḫa-ia-at ki-ib-ra-ti* (cf. TALLQVIST, *o.c.*).

6. *hāru*, 'zien, uitzoeken', cf. CH § 155, 74, § 156, 5; VS XVI 65, 4: *amtam itti tamkārim ḫi-ri-ma*, 'Kies maar een slavinetje bij de koopman uit', cf. verder *ḫa'iru*, 'lief, boel', en *ḫirtu*, *μνηστῆ ἄλοχος*.

7. *naṭālu*, 'zien, aanschouwen, onderzoeken'. KM 18, 2; 6, 108; 6, 116; cf. CH XXVI r, 70 en XXVII r, 58 waar EILERS wel onjuist leest *u-ša-aṭ-ṭil-šum* (beter met SCHEIL: hij moge hem de last van het koningschap zwaar maken).

8. *palāsu* II 2 en IV, 'met goede ogen aankijken', zie boven, CH XXVI § 159, 39: *ana sinništīm ša-ni-tim up-ta-al-li-is-ma*, 'op een andere vrouw heeft hij een oogje'; KB VI 2, 128, 26; 40-41; 43-44.

tap-pal-la-si ḫab-lu u šaq-in tuš-te-eš-še-ri amišam
a-šar tap-pa-la-si i-bal-luṣ¹⁰⁷ mītu i-te-eb-bi mar-šu
iš-ši-ir la i-ša-ru a-mi-ru pa-ni-ki
a-mur-in-ni-ma dḫēlli le-qé-e un-ni-ni-ia
ke-niš nap-li-sin-ni-ma ši-me-e taš-li-ti

'gij ziet in gunst op de terneergeslagene (en) onderdrukte, gij richt hem dagelijks op!

waarheen gij in gunst ziet, wordt de dode levend, staat de zieke op!
de afgedwaalde komt in het rechte spoor, wanneer hij uw aangezicht ziet.
zie (daarom) naar mij, o Bêltu, aanvaard mijn smeking!
zie getrouwelijk op mij in gunst terneer (en) verhoor mijn gebed!

IV R 9, 22:

bîl-ka nap-lis, al-ka nap-lis

‘[O Enlil], zie in gunst op Uw huis, zie in genade op Uw stad!’

Een derivatum is *nāplusu*, cf. KM 8, 2.

Naast het ‘goede oog’ speelt dan het ‘goede woord’ een belangrijke rol. Wij kunnen hier kort zijn, door naar de bekende verhandeling van LANDSBERGER te verwijzen in MAOG 4, 1928, 294-321 *Das ‘gute’ Wort*. In KM lette men inzonderheid op 2, 5; 33, 35. Het goede woord is het gewenste resultaat van het aanroepen (*šisū*), vervat in het antwoord (*apālu*), dat volgt op het horen. Het niet-antwoorden is een motief dat geregeld terugkeert, cf. *Maqlū* I 56:

il-sa-ki-ma la tap-pa-li-ši-na-a-ti,

‘Mogen zij U ook al aanroepen, gij zult hen niet antwoorden?’

zie ook KM 11, 4.

[H. BEMIDDELING.]

Wanneer echter de poging tot nieuw contact mislukt, staat de bidder nog de weg der bemiddeling open; hij roept de hulp in of van een *deus minor* of van de echtgenote: de technische term hiervoor is *abūta šabātu*: ‘de voorspraak inroepen’. De etymologie van *abūtu* (vgl. Sumerisch *u bi*, ŠL 190 k 2) is onzeker; mede omdat een overeenkomstige Sumerische uitdrukking luidt *na-m-a-b-ba*, ‘vaderschap’, toch wel van *abu* vader, (vgl. *Exalt. d’Ist.* r. 23). *šbt* kan ook vervangen worden door ‘*pš*’ of ‘*hs*’. Zie voor de problemen aan de voorspraak verbonden P. A. H. DE BOER (1943).

Profaan gebruik: Assurbanipal, Cylinder B, 84 (VAB VII 130): *ki-i ša-bat ab-bu-ti a-ma-ir amētrak-ki-e-šu*, ‘om voorspraak te doen zond hij zijn boden?’; id., ‘Prunkinschrift’ L⁴ II 9: *ma-ḥar šarri abi ba-ni-ia sab-tak ab-bu-zu-nu*; ‘bij mijn koninklijke vader sta ik als voorspraak voor hem?’.

Religieus gebruik: id., wij-inscriptie aan Ningal; obv.: *dnin-gal ša-bi-ta-at ab-bu-ti a-na na-an-nar ilāni meš na-ra-me-i-ša dSin*, ‘Ningal die steeds voorspraak doet bij de lichtdrager der goden, haar geliefde Sin’. Men vindt bij KUNSTMANN (1932) de plaatsen uit KM bijeenverzameld 6, 90 plus 6, 95 (Gula = Baba, de godin van genezing);

I, 42, gericht tot Tašmetu, de gemalin van Nebo; KAR 58, 53: *ina ma-har dEn-lil ma-li-ki lu za-bat a-bu-ti-ia at-ta*, 'wees gij bij Enlil, de vorst, mijn voorspraak'. Zie verder nog *Rit. acc.* p. 135, r. 258 ('interceder'), en *Exaltation d'Ištar* 23, waar van Ilabrat sprake is (*lû epiš abûtu ittika*).

I. VERGEVEN EN VERGETEN

Dat het verbum *mašû* 'vergeten' ook voor 'vergeven' wordt gebruikt, bevreedt ons gevoel niet. Deze stam *mšh* (of *nšh*) is wel te onderscheiden van een stam *m's* met als verbum *māšu*, met de nuance van 'afwijzen', 'vergeven'. Maar daarnaast staan de verba *pašāru* en *paṭāru*. Het beeld, dat op de achtergrond staat, is dat men door de zonde 'gebonden' is en dat men de hulp van de godheid inroept tot het losmaken (VAN SELMS (1933) 33, 41, 46, 51) zie KM 5, 7; 6, 7; II, 16-19; 12, 83; 50, 22.

J. VERZOENING

Reeds in de vorige paragraaf was de kring zich aan 't sluiten. Wij gaan nu in tegenstellingen werken. De milde stemming van na het onweer doemt op. De god, die zijn nek afkeerde, keert die terug (*kišadam turru* en *kišadam suhuru*, zo KING, *Seven Tablets* = KB VI 2, 132; D. W. MYHRMAN, PBS I 1, 14; PSBA 1912 77, r. 48). De god is weggegaan, hij keert terug, *tāru*: zo krijgt dit verbum alle nuances vanaf de genade tot aan de verzoening toe. Het ziedende hart komt tot rust (*nāhu* en *pašāhu*); de vijandige houding maakt plaats voor vriendschap (*salāmu*); welvaart en vrede (*šalāmu*) heersen; de mens leeft in gezondheid (*balātu*) en juicht of verheugt zich (*rēšu*).

Deze verba met hun tegenstellingen vindt men in onze gebeden als wens uitgedrukt; zo KM 6, 87-89 = 7, 25-27; 4, 45; 6, 63; 27, 16; II, 18-39; 8, 7; enz.

K. 'DANK'

Dit is een modern begrip; maar wij moeten dit in dit verband toepassen. Want evenmin als er een verzamelwoord bestaat, dat de gedachte 'straf' uitdrukt, zomin is er in het Assyrisch een verzamelwoord voor de gevoelens van dankbaarheid. De uitingen daarvan zijn er wel. In het gebed zelf wordt er nog om gebeden, (zie boven p. 13),

maar in de opeenvolging der gevoelens is het een afzonderlijk element. Lof als dank voor het herstel der wereldorde, zending onder de medemensen om de macht van de god bekend te maken, en erkenning van de macht van deze god onder zijn medegoden, ziedaar waarvan de bidder heeft gedroomd en hetgeen hij misschien soms in de practijk heeft kunnen brengen. De weg tot het normale staat dan weer open.

DE NORMALE TOESTAND

Bekend zijn de woorden uit het Nieuwe Testament: 'Vreest God, eert den Koning' (1 Petr. 2, 17: τὸν θεὸν φοβεῖσθε, τὸν βασιλέα τιμᾶτε)! Een Babylonisch parallel daartoe is K 20, 24, col. III 26 gegeven in DELITZSCH HWB p. 437a: *ila ta-na'-a-ad ana šarri ta-kar-rab* (vgl. BÖHL, 1937, p. 42 v.).

De juiste houding tegenover de godheid wordt dus uitgedrukt door *na'ādu*, waarvan LANDSBERGER OLZ 28, 1925, 231 de betekenis en de stamtijden heeft uiteengezet¹). Hij omschrijft de betekenis van het transitief gebruik met 'jemand gegenüber sich sorgsam verhalten'; die houding komt overeen met hetgeen het Latijn uitdrukt met *vereor* en in het bijzonder *revereor*, waarin *re-* het bijna verplichtend van de handeling uitdrukt (cf. Ned.: reverentie). Het is meer ontzag dan vrees of verschrikking.

Dit is ook de juiste houding indien de toestand van *limuttu*, het kwade, gevolg en/of begeleiding van de 'zonde', is geweken en veranderd in zijn tegenstelling, nl. die van 'goed', *šābu*²), te zijn. Synoniem met *limnu* is tevens het adjectief *hāšū* op een aantal plaatsen door WEIR verzameld, p. 105 s.v., e.g. *šērē ha-šū-te par-du-te limnūte lā šābūti* (ZDMG 69, 97, 41). Dit toevoegen tenslotte van de negatieve uitdrukkingwijze, wat toch herhaaldelijk voorkomt, is niet gedaan terwille van de rhetorische behoeften; integendeel, het geeft aan dat wat wordt opgesomd niet aan het positieve doel voldoet. En dat dat positieve doel 'goed' is en met scheppingsorde samenhangt, zal niet verbazen, wie zich herinnert dat Jahwe na de schepping zag dat al wat hij had gemaakt *zeer goed* was.

1) Cf. KM 11, 12, BÖHL (1939), 171; VON SODEN (1952), § 107, 3.

2) Te onderscheiden van *damqu*, 'gelukkig' of 'gunstig', *šābu* is gezegd van het in zich zelf goede, daarom ook 'schoon'; zie ook ad I 13.

In tabel gebracht, krijgen wij de volgende tegenstellingen:

<i>šābu</i>	<i>linnu, ḥaṣū</i>
„creare”, <i>bānu</i>	<i>ḥalāqu</i> , II en III, verwoesten
maken, <i>šakānu</i>	<i>balū</i> II, verwoesten
„conservare”, <i>eṣēru</i>	<i>saḥāpu</i> , neerslaan
„renovare”, <i>edēšu</i> II	<i>batāqu</i> , doorsnijden, verbreken
ordenen, <i>šāmu</i>	
afbakenen, <i>eṣēru</i>	
beslissen, <i>parāsu</i>	
volmaakt zijn, <i>šalāmu</i>	<i>ḥaṣū</i> , onvolmaakt zijn
volmaaktheid, <i>šuklultu</i>	<i>ḥittu</i> , onvolmaaktheid
compleet maken, <i>gamāru</i>	<i>dalāḥu</i> II, in de war zijn
volmaakt, <i>gītmalu</i>	<i>dalāḥu</i> , in de war zijn ¹⁾
in stand houden, <i>gamālu</i>	<i>enū</i> , veranderen
vast zijn, <i>kēnu</i>	<i>nakāru</i> , veranderen
getrouw, <i>keniš</i>	
waarheid en recht, <i>kittu</i>	
leven, <i>balātu</i>	<i>mitu</i> , de dode
	<i>šuršudu</i> , het verblijf in de onderwereld
glanzend maken, <i>apū</i> III	<i>akālu</i> , duister, bang zijn
helder zijn, <i>banū</i>	<i>adāru</i> , donker, bang zijn
glanzend, <i>namru</i>	<i>ešā</i> , donker, in de war zijn
glanzen, <i>šarāru</i>	<i>maruštu</i> , vuil, ziekte
schoon, helder, <i>ebbu</i>	<i>rusū</i> , bevuilding
schoon, glanzend, <i>ellu</i>	
schoon welvarend zijn, <i>damāqu</i>	
gezond zijn, <i>šalāmu</i>	<i>marāšu</i> , ziek zijn
sterk zijn, <i>emēqu</i>	<i>enšu</i> , zwak
sterk zijn, <i>danānu</i>	<i>la išaru</i> , onmachtig
zwaar, gewichtig, <i>kabtu</i>	<i>abāru</i> , zwak zijn
eerstgeboorne, <i>bukru</i>	<i>ekū</i> , wees
erfzoon, <i>aplū</i>	
bruid, <i>ḥirtu</i>	<i>almattu</i> , weduwe
vriendelijk zijn, <i>salāmu</i> ²⁾	<i>zenū</i> , boos zijn

1) Ons begrip 'leugen' uitgedrukt in het Akkadisch door middel van *sarāru* en *parāšu* komt in deze literatuur niet voor.

2) *šāru*, 'haten', wordt in *religiosis* niet aangetroffen.

<i>tābu</i>	<i>limun</i>
medelijden hebben, <i>rēmu</i>	<i>ēzēzu, agāgu, kamālu</i> , boos, vertoornnd zijn
vriend, gezel, <i>itbaru</i>	<i>šabāšu</i> , boos, vertoorn zijn
„ „ <i>tappu</i>	<i>aiabu</i> , vijand
„ „ <i>ibru</i>	<i>nakru</i> , „
„ „ <i>ru'u</i>	<i>nadāru</i> (IV 3), kwaad zijn met <i>nadru</i> , kwaad, boos
recht zijn, <i>ašāru</i>	<i>la išāru</i> , de verdwaalde
weer op het rechte pad helpen,	<i>hablu</i> , de onderdrukte
<i>ašāru</i> III	<i>šaqsu</i> , „ „

voor het begrip overvloed alleen positieve woorden als *duhdu, hegallu*, enz.

losmaken, <i>pašāru</i>	<i>a'alu</i> , binden
los maken, <i>pašāru</i>	<i>azāru</i> , binden, vloeken
los maken, <i>ramū</i> II	<i>qišru</i> , boei, betovering
verstrooien, <i>s(š)apāhu</i>	<i>kasū</i> , betoverd zijn
verdrijven, <i>šarādu</i>	<i>kasitu</i> , boei

ARCHETYPEN?

De vraag, in het begin gesteld, naar de archetypen in de ontwikkelingsfazen tussen het gevoel voor zonde en de uiting van lof en dankbaarheid moet voorlopig onbeantwoord blijven. De moderne mens, voor wie de categorie zonde in deze nauwe betekenis van dit woord niet bestaat, zal — zo hij de Babyloniër niet ziet als een slachtoffer van priesterheerschappij — spreken van min of meer ziekelijke afwijkingen, ook al zal hij niet bepaalde elementen van deze gedachtenkring mee kunnen voelen. Met de ideale toestand der volmaaktheid zal hij zich wel kunnen verenigen. Hij erkent althans het niet-volmaakte.

Maar ook degene voor wie zonde een realiteit is, hoewel dan in menig opzicht een andere werkelijkheid dan voor de Babyloniër, zal niet in alle onderdelen zijn eigen sentimenten en reacties gelijk kunnen stellen met die van de mensen uit Mesopotamië. Een nader vergelijkend onderzoek naar het algemeen menselijke, dat leeft in beide, zou hier menige opheldering kunnen brengen. Maar dat is niet de taak van de filologische interpretatie.

1) KUNSTMANN (1932), 64. 2) DELITSCH HWB 327a.

TRANSCRIPTIE EN VERTALING

In de transcriptie staat romein gedrukt de lezing der in de aantekeningen aangegeven tabletten, tussen [ ] staan de aanvullingen door KING in de autografie gegeven, cursief staan de aanvullingen van latere bewerkers, (!) geeft aan dat in de autografie van KING een ander teken staat, (?) aanvullingen door latere bewerkers met aarzeling gegeven, × geeft aan dat er nog een gedeelte van het teken leesbaar is, lijnen in de tekst zijn ook op de originelen.
Het apparaat door KING gegeven staat afgedrukt op de pagina waar de betreffende Plate is vermeld.

OVERZICHT VAN DE INHOUD¹⁾

EERSTE GROEP

GEBEDEN GERICHT TOT GROEPEN VAN GODEN

(Nos. 1-10)

- 1, 1-28 tot zin (KU 1. a)); 29-35 (+ x) tot Ištar (begin van KU 1);
(x +) 36-52 tot Tašmetum (niet bij KU); onderschrift van Assur-
banipal.
- 2, (x +) 1-10 tot Tašmetum (KU A); 11-42 tot Ninurta (KU 1);
43-51 tot Tašmetum (KU 1. a)).
- 3, (x +) 1-9 tot Damkina (KU wel slot van 4, 9-22); 10-15 (+ x)
tot Ninurta (= 2, 11-42).
- 4, (x +) 1-8 tot Enlilbanda (KU Ea 1. b)); 9-22 (+ x) tot Damkina
(KU enige); 24-50 (+ x) tot Baba.
- 5, (x +) 1-10 tot Namtar (KU, enige tot Da'anu); 11-19 (+ x) tot
Ištar (duplicaat van 1, 29-35).
- 6, 1-16 tot Anu (KU als enige); 17-35 tot Nusku (KU 2), 36-70
tot Gula (KU 1. a)); 97-150 tot Šamaš (KU 2).
- 7, (x +) 1-8 tot Marduk; 9-33 tot Belitili (KU als enige), 34-63
tot Išhara (KU als enige).
- 8, 1-21 tot Ištar (slot van 1, 29) (KU 1); 22-28 tot Zappu (= Plei-
aden) (KU 1).
- 9, 1-26 tot Marduk (KU 2); 27-56 (+ x) tot Šarpanitum (KU 1).
- 10, (x +) 1-6 tot Marduk (KU Ea Marduk I, Ea 1. a)); 7-26 tot
Šamaš (KU 1); 28-33 tot Šamaš KU 4).

1) KU verwijst naar *Listen* by KUNSTMANN (p. 83-144).

TWEEDE GROEP

GEBEDEN TELKENS TOT ÉÉN GOD GERICHT

(Nos. 11-28)

- 11, tot Marduk (Ku 3); onderschrift van Assurbanipal.
 12, 1 opschrift; 2-16 ritueel; 17-104 tot Marduk (3 rituelen 96-104) (Ku 17); 105-114 tot Qiššu (= komkommeramulet) (Ku p. 114); 115-120 ritueel.
 13, (x +) 1-14 tot Marduk (Ku A); 15-33 tot Marduk (Ku 5).
 14, (x +) 1-13 tot Marduk (Ku B); 14-18 (+ x) tot Marduk (Ku C).
 15, (x +) 1-23 tot Marduk (Ku O); 24-28.
 16, (x +) 1-6 tot Marduk, 1-11 tot Marduk (Ku E, cf. 10).
 17, (x +) 1-5 tot Marduk 6-9 (+ x) (Ku F, 17).
 18, (x +) 1-19 tot Marduk (Ku G).
 19, (x +) 1-33 tot Enlil (Ku .3).
 20, (x +) 1-7 tot Nebo (cf. Ku Nabû B); 8-21 tot Adad (Ku 1. a)).
 21, (x + 2 regels) 1-24 tot Adad (Ku B); 34-50 tot Adad (Ku 1. b)); 51-72 tot Adad (Ku A); 76-92 tot Adad (Ku 2).
 22, 1-34 tot Nebo (Ku 2); 35-69 tot Nebo (Ku 4).
 23, 24, 26, 26 (fragmenten) tot Sin (Ku B, C, D, E).
 27, 1-25 tot Nergal (Ku)
 28, (x +) 1-6 tot Nergal, 7-14 (+ x) tot Šalbatanu (= Mars = Nergal) (Ku 1).

DERDE GROEP

GEBEDEN TELKENS TOT ÉÉN GODIN GERICHT

(Nos. 29-35)

- 29, (x +) 1-2 tot Šala (Ku als enige).
 30, (x +) 1-29 tot Ištar (Ku 4. a)).
 31, (x +) 1-10 tot Ištar (Ku A).
 32, (x +) 1-5 tot Ištar (Ku C); 6-15 tot Ištar (Ku 6).
 33, 1-46 tot Tašmetum (Ku 2); onderschrift van Assurbanipal.
 34, (x +) 1-6 tot Gula (Meme) (Ku Gula 4).
 35, (x +) 1-15 tot Ninlil (Ku A).

VIERDE GROEP

GEBEDEN TOT NIET GEÏDENTIFICEERDE GODEN

(Nos. 36-45)

36-45 slechts fragmenten.

VIJFDE GROEP

GEBEDEN TOT STERREGODEN

(Nos. 46-52)

- 46, (x +) 1-10 tot Šalbatānu (= Mars) (Ku Nergal 8); 11-23;
(+ x) (Ku Nergal 3).
- 47, 1-7 tot Zappu (= Pleiaden) (Ku A).
- 48, 1-16 tot Zappu (= Pleiaden) (Ku B).
- 49, (x +) 1-21 tot Kaksisa (= Sirius) (Ku 3. a)); (x +) 22-33
(+ x) Adad (Ku C).
- 50, 1-28 tot Sibzianna (= Orion) (Ku 1).
- 51, (x +) 1-16 tot Sibzianna (= Orion) (Ku A).
- 52, (x +) 1-4 tot Sibzianna (= Orion) (Ku B).

ZESDE GROEP

GEBEDEN TEGEN HET 'SLECHTE' ALS GEVOLG VAN
EEN ECLIPS VAN DE MAAN

(Nos. 53-62)

- 53, 1-29 tot Ea, Šamaš, Marduk (Ku 2).
- 54, 1-9 tot Marduk (Ku 2).
- 55, 1-5.
- 56, 1-11 tot Kaksisa (= Sirius) (Ku 2).
- 57, 1-17 tot Išhara (= 7. 34-63)
- 58, 1-18 tot Marduk (Ku K).
- 59, 1-22 tot Šamaš (Ku 35).
- 60, 1-22 tot Šamaš (Ku 28), daar niet vermeld).
- 61, 1-21 tot Ištar (Ku niet vermeld).
- 62, 1-30 tot E, Šamaš, Asariluhi (Ku 1. a)): onderschrift van Assur-
banipal.

RITUELEN

dù-dù-bi = *epuštašu*¹⁾: 2, 9a-10; 6, 95a-96; 12, 2-16, 96-100, 101-102, 103-104, 115-120; 16, 11; 18, 9; 21, 28-33, 73-75, 92; 22, 31-34, 69; 28, 6; 32, 2-5; 34, 5; 38, 4; 39, 5; 46, 10; 47, 7.

ki-ki-d-bi = *kikitt(tt)išu*^{1) 2)}: 24, 5-8; 51, 11-16; 52, 3-4.
 zonder bijschrift: 8, 20b-21; 31, 7-10; 42, 25; 62, 24-30.
 weggevallen: 14, 12-13; 15, 17-23, 24-29; 23, 6; 25, 6-8; 26, 4-5; 36, 7-9; 40, 7-16.

ASSURBANIPAL-ONDERSCHRIFTEN

Plate 3, slot van No. 1 = STRECK (1916), II, 356, c).

Plate 25, slot van No. 11 = STRECK (1916), II, 360, i).

Plate 55, slot van No. 33 (ontbreekt bij STRECK).

Plate 75, slot van No. 62 = STRECK (1916), II 356, c).

SERIES

Voor de series waartoe de verschillende Nos. behoren vergelijkte men KUNSTMANN (1932), hoofdstuk IV, *Serien und Aufeinanderfolge* (54-82).

1) KUNSTMANN (1932), 64. 2) DELITZSCH HWB 327a.

EERSTE GROEP

Nos. 1-12

No. 1. OBVERSE

Plate 1

- é n dšin dnannaruru šu-pu-ú ×.....
 dšin id-diš-šu-ú mu-nam-mir šamēe u irštimtim
 ša-ki-in na-mir-ti a-na nišēmeš ²a-pa-a-ti
 ana nišēmeš šal-mat qaqqadi uš-šu-ru šá qātē-ka-ma
 5 nam-rat urri-ka ina šamēe ru-qu-te
 šar-ḫat di-pa-ra-ka kīma dgibil ruš-ši-i
²ma-lu-ú nam-ri-ru-ka iršitata rapaštata
 šar-ḫa nišēmeš ug-da-šá-ra ana a-ma-ri ka-a-ta
 danum šamēe šá la i-lam-ma-du me-lik-šú-ma ×
 10 šu-tu-rat urri-ka kīma dšamši bu-uk-ri-ka
 kan-su ³maḫar-ka ilānimeš rabūtimeš ³purus mātāti šakin^m ina
 pāni-ka
 ina lumun attalē dšin šá ina arḫi annanna ūmu annanna šaknana
 lumun idātemeš ittātemeš limnētimeš lā ṭabāttimeš šá ina ekalli-ia₅
 u māti-ia₅ ibšaa
 ilānimeš rabūtimeš išal-lu-ka-ma tanamdin^m mil-ka
 15 uš(!)-bu pu-ḫur-šú-nu uš-ta-mu-ú ina šapli-ka
 dšin šu-pu-ú šá ekurrim i-sal-lu-ka-ma ta-mit ilānimeš tanamdin^m
 bubullu u₄-um ta-mit-ti-ka pi-ris-ti ilānimeš rabūti[meš]
 ūmu xxxkām i-sin-na-ka u₄-um ta-šil-ti ilu-ti-k[a]
 dnamra-ṣit e-muq la šá-na-an šá la i-lam-ma-du mi-lik-šú-ma
 ma-am-man
 20 as-ruq-qa si-riq mūši el-lu aq-qi-ka ri-eš-te-a ši-kar da-aš-pa
 kan-sa-ku az-za-az a-še-²ka ka-a-ša
 egirrē dum-qi u me-šá-ri šukunum eli-[ia₅]
 ib-ia₅ u dīštari ša iš-tu u₄um ma-ḫu-ti is-bu-su itti-ia₅
 ina kit-ti u mēšari lis-li-mu itti-ia₅ ²ur-ḫi lid-me-iq pa-da(!)-ni
 li-šir

[PLATE 1 —] K 3332, which I cite as A, is dupl. of ll. 1-10; S 1382 is dupl. of ll. 4-7; K 6019 ll. 11-17, cited as B, is dupl. of ll. 29-35; K 3432 + K 8147 ll. 19-38, cited as C, is dupl. of ll. 36-52. 2. ll. 7 and 8 form one line in A. 3. Written over an erasure.

GEBEDEN TOT GROEPEN VAN GODEN GERICHT

No. 1

- 1 BEZWERING. Sin, Nannar, blinkende, ...
- Sin, die zich vernieuwt, die verlicht hemel en aarde,
die licht maakt voor de verduisterde mensen,
om de zwarthoofdige menschheid recht te leiden, dat is het werk
van Uw hand,
- 5 hel is Uw licht aan de verre hemel,
lichtend is Uw fakkel, evenals de stralende Gibil,
vol van Uw hel licht is de brede aarde,
bestraald zijn de volken, zij krijgen weer kracht bij het zien van U,
opperste van de hemel, wiens raad niemand leert,
- 10 geweldig is Uw licht als van Šamaš, Uw eerstgeborene,
gebogen liggen tegenover U de grote goden, de beslissingen over
de landen liggen vóór U,
wegens het slechte van een maanverduistering, gevallen op de
zoveelste van de maand X,
het slechte van tekens en aanwijzingen, slecht en niet-goed, die in
mijn paleis en mijn land zijn,
vragen de grote goden U en gij zult ze raad geven,
- 15 hun vergadering is bijeen en zij beraden aan Uw voeten.
Sin, vol glans van Ekur, U vragen de goden om een orakel en gij
geeft die,
het verdwijnen van de maan (28 en 29ste dag) is een dag van
Uw orakel en van het geheim besluit van de grote goden,
de dertigste dag is Uw feest, de dag waarop men Uw godheid
vragen stelt
God die glanzend opgaat, in kracht niet geëvenaard, wiens raad
niemand zal leren,
- 20 ik heb voor U een rein plengoffer van de nacht gebracht, ik heb
voor U uitgegoten het beste zoete bier,
nu lig ik voor U neer, stelde mij en zocht U,
richt gedachten van goedgunstigheid en gerechtigheid op mij,
mogen mijn god en mijn godin die sinds vele dagen op mij toornden
naar recht en gerechtigheid vriendelijk met mij zijn, moge mijn
weg goed en mijn pad recht zijn,

25 u-ma²-ir-ma dza-kar ilu šá šunnāte[meš]

No. 1. OBV. (CONT.)

Plate 2

ina šat mūši puṭṭur ár-ni-ia₅ lu-uš-me šir-ti lu ta-ab-tak
ana dâ-ra-ti lud-lul dâ-li-lî-[ka]

---

e n i m - e n i m - m a   š u - í l - l á   d s ú - e n [k á m]

é n qá-rit-tu diš-tar ka-nu-ut i-² [lá-a-ti] ²
30 ³di-par šamēe u iršititū ⁴ šá-ru-ru ⁵ ⁶kibrāti[meš ⁶]
din-nin-na ⁷ bu-uk-[rat ²] dsin i-lit-ti dnin-[gal ²]
tu²a-mat ⁸ dar-ri [šū-pi-e ²] qu-ra-di ⁹ dšamši[si ²]
[d ² iš-tar ²] a-nu ¹⁰-[² ti-ma šamēe ²] ¹¹ te-bi-el-[li ¹¹]
[² itti(?) den]-lil [² ma-li-ki ta-d[ti] ²]-im-ma da-*ád-me*
35 mu-um-mu ba-an par-ši u šu-luḥ-ḥi

No. 1. REVERSE

šid-de(?) [¹³ meš ru-qu-tu tu-šak ¹³]-na-ši [¹³ qí-bít ¹³]-*yu-un*.....
[d]taš-me-tum ¹⁴ ilatat ¹⁴ ruk-bi u da-di be-lit *be-li-e-ti*
[ana]-ku annanna mār annanna šá il-šú annanna dištar-šú anna-
nitum[tum]
15 ina lumun attalē dsin šá ina arḥi annanna ūmi annanna šakna[na]
40 lumun idātīmeš ittātīmeš limnētīmeš la ṭabātīmeš ša ina ekalli-ia₅
u māti-a ibšaa
16 ašhur-ki eštē²-ki   ši-mi-i supi(!)-ia₅
17 a-na dnabū ḥa² ¹⁸i-ri-ki bēli ašarēdi mārī reš-ti šá é-sag-ila
a-bu-ti šab-[ti-ma]
17 liš-mi zik-ri ina qí-bít pi-ki ▲ lil-qi un-ni-ni-ia lil-ma-da su-pi-ia
ina zik-ri-šú kabtiti ilu u dištar lislimumu itti-ia
45 li-in-ni-is-si muršu šá zumri-ia ▲ li-ṭa-rid ta-ni-ḥu šá šērēmeš-[ia]
lit-ta-bil ašakku šá šer²ānimeš-[ia]

No. 1. REV. (CONT.)

Plate 3

lip-pa-áš-ru kišpīmeš ruḥēmeš rušēmeš ša ibaššū eli-ia₅

[PLATE 2 —] 1. B tum, 2. r. B, 3 B // UD, 4. B tim, 5. B ur, 6. B kib-ra-a-ti, 7. B ni, 8. B // am-ti, 9. du, 10. na, 11. ta-bi-el-lî, 12. L, 35 possibly contains ll. 17 and 18 of B, 13. r. C, 14. C i-lat, 15. ll. 39 and 40 are omitted by C, 16. For l. 41 C reads: -aš-hur-ki bēlti-ia ši-mi-i su-[pi-ia], 17. ll. 42, 43 and 45 each form two lines in C, 18. Omitted by C.

[PLATE 3 —] 1. C ma-mi-tu, 2. lit, 3. C × gals-lá (= gallā), 4. For ina pi-ki C apparently substitutes a-na nišēmeš a-pa-a-ti, 5. Ll. 50 and 51 form three lines in C, 6. C ū šarru, 7. C ru, 8. Apparently omitted by C.

25 zendt hij Zakar, de god der dromen, dan

moge ik in de loop van de nacht de vergiffenis van mijn zonde
horen, mijn euveldaad moge uitgegoten liggen,
voor altijd moge ik Uw lof zingen

tekst van een šu-il-lá tot Sin gericht

30 BEZWERING. heldin, lievelinge onder de godinnen,
fakkel van hemel en aarde, lichtglans van de werelddelen.
Inninna, eerstgeboorne van Sin, spruit van Ningal,
tweelingzuster van de gebaarde, schitterende held Šamaš
Ištar, gij zijt Anu en de opperheerschappij van de hemel oefent
gij uit,
dochter van Enlil, de koning, gij heerst(?) over de woonplaatsen
35 Gij zijt Mummu, die telkens schept ritens en cultus,

de verre streken onderwerpt gij, hun bevel .....

Tašmetum, godin van liefde en verukking, meesteres der meesteres-
sen,

ik, x, de zoon van x, wiens god is x, wiens godin is x,

wegens het slechte van een maansverduistering gevallen op de
zoveelste van de maand x,

40 wegens het slechte van tekenen en aanwijzingen, slecht en niet-
goed, die in mijn paleis en in mijn land zijn,
heb ik om U gedraaid, heb ik U gezocht, hoor mijn gebed,
bij Nebo, uw gemaal, de heer, de overste, de eerstgeboorne zoon
van Esagila, doe voorspraak,
moge hij mijn spreken horen door het woord van Uw mond, moge
hij mijn smeken aanvaarden, moge hij mijn gebed vernemen,
op zijn machtig woord mogen god en godin mij vriendschappelijk
zijn,

45 moge verwijderd worden de ziekte van mijn lichaam, moge uitge-
gedreven worden de moeite van mijn vlees,
moge de krachteloosheid van mijn spieren weggenomen worden,

mogen los gemaakt worden de betoveringen, de spoken, de bevui-
lingen die op mij zijn,

moge verwijderd worden de ban, moge uitgedreven worden de
 bezwering,
 moge weggedreven worden Namtar, moge hij op de vlucht gaan,
 op het bevel van Uw mond moge er licht en glans ontstaan,
 50 de god en de koning mogen het goede zeggen op Uw verheven
 bevel dat niet verandert
 en op Uw vast besluit dat niet verkeert, meesteres Tašmetum.

tekst van een š u - í l - l á tot Tašmetum.

BEZWERING. heer, die recht leidt het geheel der volken, het totaal
 der schepping,

tafel x van *bít rimki*, paleis van Assurbanipal, koning van de
 wereld, koning van Assur,
 55 die op Assur en Ninlil vast vertrouwt, wie Nebo en Tašmetum
 een breed oor hebben gegeven,
 die een glanzend oog verkreeg, het puik van de schrijfkunst op
 kleitabletten,
 zoals onder de koningen, die mij voorafgingen een dergelijke op-
 dracht geen een verkreeg,
 de wijsheid van Nebo, de donkere moet der tekens, zoveel als er
 zijn, schreef ik op (spijkerschrift) tabletten op, systematiseerde
 ze, collationeerde ze, revideerde ze
 en om ze in te kijken en te lezen stelde ik ze in mijn paleis op,
 60 Uw heerlijkheid wordt niet geëvenaard, koning der goden, Assur;
 wie het zal wegnemen of wel zijn naam naast mijn naam zal
 schrijven,
 mogen Assur en Ninlil in woede en toorn hem doen vallen en zijn
 naam en zijn raad in het land doen ondergaan.

No. 2

.....

..... onder de goden .....

..... mijn meesteres (sc. Tašmētum), ik heb Uw godheid ge-
 zocht,

..... ik heb Uw heerschappij gezocht,

5 kijk mij met het goede oog aan, zeg het goede,

.....qa hul-li-qi limuttimtim
 si-lim itti ia-a-ti pa-lih-ki
 nar-bi-ki] lu-ša-pi dā-lí-lí-ki lud-lil

e n i m - e n i m - m a s u - í l - l á dtaš-me-tum-k á m epuštašu nik-
 nakku buraši

10 [ana] pān dtaš-me-tum tašakanan šikaru rēštu tanaqqiqi-ma
 minūtutu an-ni-tu tamannunu

2 é n ap-lu gaš-ru bu-kur den-l[il]
 šur-bu-u³ git-ma-lu i-lit-ti é-šár-r[a]
 ša pu-luh-tú lit⁴-bu-šu⁵ ma-lu-u³ har-ba-[šú⁶]
 dninurta [šá la im⁶]-mah-ha-ru qa-bal-šú
 15 šu-pu-u man-[za-za⁶] ina ilānimes šabūtimes
 ina ekurrim bit ta-[ši⁶]-la-a-ti⁷ šá-qa-a⁷ ri-šá-a-ka
 š id-din-ka-ma den-lil abu-ka
 te-rit qul-lat ilānimes qa-tuk-ka tam-ḥat
 2 ta-dan dí-in⁹ te-ni¹⁰-še-e-ti
 20 tuš-te-šir la šu-šu-ru i-ka-a e-ku-ti¹¹
 ta-šab-bat qāt en-šī la li¹²-a tu¹² šá-aš-qa¹²
 šá a-na a-ra-al-[li-e] šu-ru-du¹³ pa-gár-šú¹³ tutirara
 šá ár-nu i-šu¹⁴-ú¹⁵ 16 ta-paṭ-ṭar¹⁶ ár-nu¹⁷

No. 2. REVERSE

Plate 5

šá il-šú¹ itti-šú¹ zi-nu-ú² 3 tu-sāl-lam³ ár-ḥiš
 25 dninurta a-šá-rid ilānimes qu-ra-du at-ta
 4 ana-ku annannu mār annanna šá il-šú annanna 5 dištar-šú⁵
 annanītumtum
 ar-kus-ka rik-sa zidsasqū às-ruk-ka
 às-ruk-ka qut-[rin⁶]-nu⁷ i-ri-šú⁸ 9 ṭābu⁹
 aqqi-ka du-uš-[šu⁶]-pu¹⁰ ši-kar aš¹¹-na-an
 30 itti-ka li¹² iz-[zi¹²]-zu ilānimes šu-ut den-lil
 itti-ka li¹² iz-[zi¹²]-zu⁶ ilānimes šu-ut ekurri
 13 ki-niš¹⁴ nap-lis-an-ni¹⁴ [ma⁶ 15 ši-mi¹⁵] qa-ba-a-a

[PLATE 5 —] Replaced in D by dištar-šú. 2. D u. 3. B [t]u-sāl-lam; D t(u?)
 × III. 4. Line 26 forms two lines in D, which read: — ana-ku warad-ka 4aššur-
 bān-apli mār ili-šú šá il-šú aš-šur šá ištār(xv)-šu 4dš-šu-ri-tum. 5. C dištar-
 šú. 6. r. CD. 7. CD na. 8. CD šá. 9. D ta-a-ba. 10. r. C; D aš (possibly for pa).
 11. D aš. 12. r. C; D ziz. 13. D here inserts the formula ina lumun attalē 4sin etc.
 in three lines. 14. D igi-bar-ni. 15. r. D; E ši-ma-a. 16. r. C; D ti-ma. 17. r. D.
 18. r. DE. 19. D at. 20. D igi-bar-an-ni. 21. DE tim. 22. after l. 42 E crases to
 be a duplicate and reads: — l. 10, × III an III, and l. II, III × III.

....., verdelg het kwade,
 leef in vriendschap met mij, daar ik U vrees,
 Uw grootheid wil ik roemen, Uw lof zingen

tekst van een šu-il-lá tot Tašmetum. RITUEEL DAARBIJ een
 rookvat van jeneverbeshout

- 10 zult ge vóór Tašmetum opstellen, eerste aftreksel van bier zult ge
 plengen en dit reciet reciteren.

BEZWERING. machtige erfzoon, eerstgeboorne van Enlil.

grootse, volmaakte, spruit van Ešarra,

gij, die met eerbied zijt bekleed en die vol zijt van ontzag,

Ninurta, wiens strijd niet wordt benaderd,

- 15 schitterend is de standplaats (sc. van uw ster!) onder de grote
 goden,

in Ekur, het huis der verblijding, is hoog Uw hoofd,

aan U heeft het overgeleverd Uw vader Enlil en

het orakel van het geheel der goden houdt gij in uw hand vast,

gij recht de zaak van de mensheid,

- 20 gij bewijst gerechtigheid aan hem die deze mist, de weesjongen
 en het weesmeisje,

gij vat de hand van de zwakke, de krachteloze verhoogt gij,

wie in de onderwereld vertoeft, gij laat zijn lichaam terugkeren,

wie zonde heeft, gij zult de zonde vergeven,

op wie zijn god toornig is, gij herstelt haastig vriendelijkheid,

- 25 Ninurta, eerste onder de goden, een held zijt gij,

ik x, de zoon van x, wiens god is x, wiens godin is x,

ik heb u een offerspijs gereedgemaakt, zoet meel heb ik voor u
 gestrooid

ik heb wierook voor U gestrooid, een goede reuk,

ik heb voor U geplengd gezocht gerstebier,

- 30 bij U mogen plaats nemen de goden van Enlil,

bij U mogen plaats nemen de goden van Ekur.

zie mij getrouw met goede blik aan, hoor mijn roepen,

- un-ni-ni-ia ¹⁶ | [i-qi ¹⁶-ma ⁶ ⁷ mu-ḥ ⁷ | ur taš-lit
 zik-ri ¹⁸ | [i-ṭib ¹⁸] eli-ka
 35 si ¹⁷-lim itti-ia a-tu-ú pa-liḥ-ka
 [pa] ¹⁷-ni-ka a-ta-mar lu-še-ra ana-ku
 [m]u-up-pal-sa-ta ¹⁹ ki-niš ²⁰ nap-lis-an-ni ²⁰
 [an]-ni pu-ṭur šér-ti ²¹ pu-šur
 [šu(!)]-ti-iq qil-la-ti-ma ḥi-ṭi-ti ru-um-me
 40 ili-ia₅ u dištar-ia₅ li-šá-qi-ru-in-ni-ma liq-bu-u damiqtimūm
 [nar]-bi-ka lu-šá-pi dâ-lî-lî-ka lud-lul

[e n i m - e - n i m] - m a š u - i l - l á d n i n - u r t a - k á m

- ²² šar-rat kib-ra-a-ti i-lat be-le-e-ti
 ..... × dda-gan ra-bat di-gi₄-gi₄
 45 ..... sar-ru-uḥ-ti ilānimeš ka-nu-tu a-a-ak-ki
 ra-i-mat é-sag-ila tukultiti é-zi-da
 ..... × mu-kin um-mat ilānimeš a-píl dšà-zu
 ..... × šu × × nab-ni-ti
 ..... × qab-li u ta-ḥa-zi
 50 ..... ra

No. 3

Plate 6

- ..... be-lit ×.....
 ..... ti-i .....
 ..... li-sah-ra il-šú u dištar-šú šá is-nu-u itti-šú
 pa-ni-ki a-ta-mar lu-še-ra ana-ku
 5 ..... šamūú liḥdu-ki apsu li-reš-ki
 [¹ ilānimeš šá kiš-šá-ti lik-ru-bu ¹]-ki š ilānimeš rabūtimeš libbi-ki
 li-ṭib(!)-bu
 anu u den-lil [u d]é-a li-šar-bu-u bēlutut-[ki]
 ..... [d]dam-ki-na be-lit šamēe u iršitim[tim?]
- e n i m - e n i m - m a] š u - i l - l á d d a m - k i - n a - k á m
- 10 ² [é n ap-lu gaš-ru] bu-kur den-lil šur-bu-ú ³ giṭ-ma-lu i-lit-ti
 é-šár-ra
 [ša pu-luḥ]-tu lit-bu-šú ⁴ ma-lu-ú ³ ḥar-ba-šú

[PLATE 6 —] i. r. K 2396 + K 3893, l. 19. 2. Ll. 10-16 have been restored from K 2487 etc. ll. 11-20, which I cite as A; ll. 10, 15 and 16 each form two lines in A. 3. A u. 4. A šu. 5. A ru.

- aanvaard mijn smeking en verhoor mijn gebed!
 moge mijn woord welgevallig zijn voor U,
 35 wees vriendelijk jegens mij, daar ik u vrees,
 nu ik Uw gezicht heb gezien, moge het goed met mij gaan,
 gij, die steeds met een goede blik ziet, zie getrouw met goede
 blik naar mij,
 mijn zonden maak los, mijn overtreding vergeef,
 doe overgaan mijn gebrek aan eerbied, mijn tekortkomingen
 verwijder,
 40 mogen mijn god en mijn godin mij op waarde schatten en het
 goede spreken,
 uw grootheid moge ik roemen, Uw lof zingen.

tekst van een šu-íl-lá tot Ninurta

- koningin der werelddelen (sc. Tašmetum), godin der meesteressen,
 ..... Dagon, gróte onder de Igi
 45 prachtige onder de goden, geëerde van het slaapvertrek
 die Esagila steeds bemint, steun van Ezida,
 ..... vastmakend het leger der goden, erfzoon van Šazu
 ..... schepping
 .....
 50 .....

No. 3

(Damkina) ..... meesteres .....

.....

..... mogen zich afwenden zijn god en godin die vertoornd zijn
 op hem,

nu ik Uw gezicht zie, moge het weer goed met mij gaan,

- 5 ..... de hemel moge zich over U verheugen, de afgrond moge
 zich over U verblijden
 de goden van het heelal mogen U zegenen, de grote goden mogen
 Uw hart goed stemmen,

Anu, Enlil en Ea mogen Uw heerschappij groot maken,

..... Damkina, meesteres van hemel een aarde.

tekst van een šu-íl-lá tot Damkina

- 10 **BEZWERING.** machtige erfzoon, eerstgeboorne van Enlil, grootse,
 volmaakte, spruit van Ešarra,
 gij die met eerbied zijt bekleed, en die vol zijt van ontzag,

- [dninurta] šá la im-mah-ḥa-ru qa-bal-šú
 [šu-pu-u] man-za-za ina ilānimeš rabūtimeš
 [ina ekurri bīt t]a-ši-la-a-ti šá-qa-a ri-šá-a-ka
 15 [id-din-ka-ma den-lil abu-k]a te-rit qul-lat ilānimeš qá-tuk-ka
 tam-[ḥat]
 [ta-dan di-in te-ni-še-e-ti] ✱ tuš-te-šir la šu-šu-ra⁵ i-ka-a [e-ku-ti]

No. 4. OBERSE

Plate 7

- ..... × .....
 ..... šú × .....
rubū u šakkannakku *li-ša-qi-ru-in-ni*
 li-piš a-me-ri *taq-bi-e-a*
 5 Ina pī nišēmeš liš-šá-kin *tanitti*
 an-ni taš-me-e u sa-li-mu šu-kun ina pi-ia
 dé-a ina lib-bi-ka damiqṭiti *ši-ta-al(?)*
-
- e n i m - e n i m - m a   š ú - i l - l á   d e n - l i l - b a n - d a - k á m
-
- é n ddam-ki-na šar-rat kál ilānimeš šaqūtutu
 10 al-ti dé-a qa-rit-tu at-ta
 din-ni-na šar-rat kál ilānimeš šaqūtutú   al-ti dé-a qa-rit-tu at-ta
 šur-ba-ti ina ilānimeš šaqū par-šu-ki
 abkallataṭ ḏanunnaki mu-da-at ḏigigi
 [be]-lit é-engur-ra ka-nu-ut é-a-nun(?)
 15 *it*² ti it-pi-še dé-a² a-ši-bat apsu be-lit šamē u [iršiti]
 [ana-ku annanna] mār annanna an-ḥu šu-ud-lu-pu *arad-ka*
 [ina lumun attalē] ḏsin šá ina araḥ annanna ūmi annanna šakna^{na}
 [lumun idātimeš] ittāttimeš limnēttimeš lā ṭabāttimeš
 [šá ina ekalli-ia₅ u māti]-ia₅ ibša^a muršu dannu .....
 20 ..... lišām .....
 ..... × šāru *lim-nu?* .....
 ..... × .....

No. 4. REVERSE

Plate 8

1 [e n i m - e n i m - m a] š u - i l - l á d d a m - k i - n a - k á m

[PLATE 7 —] K 12938, which I cite as A, is dupl. of ll. 24-29; K 10729, cited as B is dupl. of ll. 32-48. 2. Written over an erasure.

[PLATE 8 —] The following traces of a line, preceding the colophon line, are found in A: —×—*kak*. 2. r. A. 3. r. parallel texts, cf. No. 6, l. 71 ff. and No. 7, l. 9 ff. etc. 4. r. B. 5. The couplets 40 and 41, 43 and 44 each form one line in B.

- [é n dg u²-la bētu šum-bu-tu a-ši-bat šamēe (3 ellūtīmes³)
- 25 *il-tum* rim-ni-tum qa-i-šat balaṭi
nap-lu-us-sa taš-mu-ú qí-bít-sa šul-mu
 [al³]-si-ki bētu i-ziz-zi-ma ši-me-e qa-ba-a
 [ana] di-ni da-ni purrussē parāsi ḫi-bilta šullumimi
ašhur-ki a-še-²-ki ulinna-ki aš-bat kīma ulinni il-ia₅ u [dištar-ia₅]
- 30 *dī-ni* di-ni purussa-a-a purusi a-lak-ti ši-mi
 [3 aš-šum³] e-ṭe-ra ga-ma-la šu-zu-ba ti-³ dī-[e³]
 [aš-⁴ šum³] bul-lu-ṭu šul-lu-mu ba-šu-ú it-ti-[ki]
 [4 bētu⁴] ka-a-ši at-kal-ki šumi-ki áz-kur
 [4 ib-šá⁴]-ki uznā-a-a iṭ-ri-ni₄-in-ni-ma ilu-ut-ki lut-ta-id
- 35 [4 nīš⁴] qāti-ia₅ muḫ-ri-ma liqū un-ni-ni-[ia₅]
 [lu-uš]-pur-ki ana ili-ia₅ zi-ni-i dištari-ia₅ zi-ni-[ti³]
 [ana il] ali-ia₅ šá šab-su kam-lu libbi-šú it-ti-[ia₅³]
 [ina⁴] šutti u bi-ri ittanaškanamma^{nam-ma}
 [ina⁴] lumun attalē dsin šá ina araḫ annanna ūmi annanna
 šakna[na]
- 40 ⁵ [lumun⁴] idātemēš ittātemēš limnētīmes lā ṭābāti[mes]
 [šá ina] ekalli-ia₅ u māti-ia₅ ibša[a]
 pal-ḫa-ku ad-ra-ku u šu-ta-du-ra-[ku]
⁵ ina a-mat qí-bi-ti-ki šir-ti šá ina ekurrim den-lil
 u an-ni-ki ki-nim šá lā innennū[ú]
- 45 ⁴ lí šab-su litūrara dištar-ia₅ zi-ni-tum li-is-lim
 il āli-ia₅ dmarduk šá i-gu-gu li-iṭ-šah
 šá i-zi-zu⁴ liṭ-ṭa-šir dgu-la bētu šur-bu-tu ummu ri-mi-ni-tum
 ana dmarduk [bēl(?)] ri-mi-ni-ia₅ māri riš-ti-e šá dē-a
 a-bu-ut-ti šab-ti qí-bi-i damiqtim^{tim}
- 50 ..... × × × × .....

No. 5

Plate 9

- ..... × ina ilānīmes ri-šá-a ri-e-ma
 ana ša-bít ulinni-ka balāṭa qí-šam
 i-bi šu-mi šu-ri-ka ūmēmes-j[a]
 [su]-pu-ri ru-up-piš li-im-id lil-li-k[i]
- 5 *lil-lik* murši-ia₅ qí-bi ba-lá-ṭ[i]

[PLATE 9 —] K 155, ll. 29-35, which I cite as A, is dupl. of ll. 11-17. 2. A tú.
 3. A ṭi-par. 4. A ti. 5. A šá-ru-ru ub[mes]. 6. A na. 7. A /// ×. 8. A dī. 9. A nu.
 10. A te-bi.

ár-ni lip-pa-tir lit-ta-bil a-di-ir-ti(?)
 lim-ma-ši qil-la-ti su-pu-uh ta-ni-ḥi
 [l]u-šá-pi nar-ba-ka lul-ta-id zi-kir-ka
 umišam la pa-da-a qu-ru-ud-ka lud-lul

10 [e ni] m - e n i m - m a   š u - i l - l á   ddaǰānu - k á m

[é]n qá-rit-tum² diš-tar ka-nu-ut i-lá-a-t[i]
³ ḫi-par³ šamēe u iršitimūm⁴ ⁵ šá-ru-ur kib-ra-a-t[i]⁵
³ ḫi-par³ šamēe u iršitimūm⁴ ⁵ šá-ru-ur kib-ra-a t[i]⁵
 tu-³am-ti⁷ dār-ri šu-pi-e qu-ra-du⁸ dšamšiši
 15 [d]iš-tar a-na⁹-ti-ma šamē¹⁰ ta-be¹⁰-el-li
 itti den-lil ma-li-ki ta-d/te-em-me da-ád-mi
 mu-um-mu ba-an par-ši(!) u šu-luḥ-ḥi
 tak-lim-tum dé-a ina apsi tu-kal-li rik-si
 e-ma ba-aš-mu-u-ma a(!)-sur-ru-ú nadāt libitti

No. 6. OBVERSE

Plate 10

é n bēlu šur-bu-ú .....
 da-num šur-bu-ú .....
 il šamēe .....
 da-num il šamē[e] .....
 5 pa-šir u₄-mi × .....
 da-num pa-š[ir] u₄-me .....
 pa-šir šun[āti-meš] .....
 še-et-ti .....
 aš-te-e-ka .....
 10 šal-mu u .....
 libbi ili × .....
 ag-gu lib-ba-ka li-nu-ḥa .....
 lip-pa-aš ka-bat-ta-ka šulmama šuk-na
 lu-daḥ-ḥi-id-ka šaman tap-šu-uh-ti(?)

[PLATE 10 —] K 3285, which I cite as A, is dupl. of ll. 18-30; K 3330 etc. ll. 9-32, cited as B, is partly dupl. of ll. 71-93; K 9087, ll. 7-13, cited as C, is partly dupl. of 71-77; K 8815, ll. 3-21, cited as D is partly dupl. of ll. 71-88; Rm 96, ll. 11-16, cited as E, is partly dupl. of ll. 71-81 (E. Rev. contains 5 ll. of the common colophon); S 336 + S 1385, cited as F, is dupl. of ll. 106-120. The bracketed portions of ll. 18-25 have been restored from A. 3. A sukal. 4. A ana è-ka. 5. Omitted by A.

zonden mogen worden losgemaakt, weggenomen moge worden
 mijn verdriet,
 vergeten mogen worden mijn schandelijke gedragingen, drijf op de
 vlucht mijn benauwdheid,
 ik moge verheerlijken Uw grootheid, ik moge mij angstvallig ge-
 dragen tegenover Uw naam,
 dagelijks niet sparend moge ik Uw heldhaftigheid lof zingen.

10 tekst van een šu-íl-lá tot Dajanu.

BEZWERING. krijgshaftige Ištar, gezochte onder de godinnen,
 fakkel van hemel en aarde, lichtglans der werelddelen,
 Inninna, eerstgeborene van Sin, spruit van Ningal,
 tweelingzuster van de gebaarde schitterende held Šamaš,

15 Ištar, gij zijt Anu, en over de hemel oefent ge de heerschappij uit,
 met koning Enlil, heerst(?) ge over de woonplaatsen,
 Mummu zijt gij, die steeds schept riten en cultus,
 als vertrouweling van Anu houdt gij de sluizen van de afgrond,
 waar ook gebouwd zijn muren en gelegd is tichelsteen.

No. 6

BEZWERING. grootse heer .....

Anu, grootse .....

god van de hemel .....

Anu, god van de hemel .....

5 oplossend .....

.....

oplossend .....

Mijn misdaad .....

ik heb U gezocht .....

10 behouden .....

het hart van de god .....

Uw vertoornd hart moge tot rust komen, ...

Uw geest moge tot rust komen, maak welvaart,

ik moge in overvloed hebben de olie der verzoening(?)

- 15 da-lil-li-ka lud-lul ilu-ti-ka rabī-ti lud-lul(?)
nir-bi ilu-ti-ka ana nišēmeš rapšūtimeš lud-lul(?)

---

e n i m - e n i m - m a š u - i i - l á ..... d a n - k á m

- 2 é n dnusku šur-[bu-ú i-lit-ti dur-an-ki]
na-ram dén-l[il ma-li-ki mu-šim] ši-ma-ti
20 3 suk-kal-lu 3 ši-[i-ru mu-ut-ta-ir] mim-ma šum-šu
ina šamēe ellūti[meš qī-bit-ka] ši-rat
ina é-šar-ra [šur-ru-ḫat] amat-ka
4 a-na a-ši-ka 4 [ú-paq-qu] ilānimeš rabūtimeš
ina ba-li-ka da-num a-bi-ka ul išakkan šiptu
25 ú 5 den-lil ma-[li-ku purussū] ul iparras

No. 6. OBV. (CONT.)

Plate 11

- 1 ina ba-li-ka 1 ul [uš-te 2]-šir
ana-ku annanna mār annannu šá [il-šú annanna] .....
aṣ-ḫur-ka eš-e-[ka] ša-pal-ka ak-mis
3 ri-šá-a ri-e-ma ag-[ga(!)] lib-ba-ka li-nu-ḫa sur-ris
30 ina ma-ḫar den-lil ma-li-ki lu ša-bit a-bu-ti-ia at-ta
ár-ni(!)-ia pu-ut-tir qil-la-te-ia pu-su-su
dšēdu u dlamassu lu-ka-a-an ina rēši-ia(?)
pu-ú u li-šá-nu liq-bu-u damiqtimūm
ana pani-ka al-li-ka balātu lu-uš-bi

-
- 35 e n i m - e n i m - m a [š u - i l - l á] d n u s k u - k á m
-

- é n dsin na-an-nar šamee.....
ga-šir ina ilānimeš ..... at-ta-ma
šar kib-ra-[a-ti] ina šamēe ur-ḫi-ke(?)
a-ša-rid ilānimeš ..... nu ×.....
40 šá nap-ḫar gim-ri ..... šú .....
ina ba-li-k[a] .....
ba-ra-a .....
a-šar at-ta ta .....
ma-aq-tum šá ×.....

[PLATE 11 —] 1. A ina nu-me-a-ka. 2. The bracketed portions of ll. 26-29 have been restored from A. 3. A ša × //l. 4. r. A.

- 15 Uw lof moge ik zingen, Uw grote godheid prijzen(?)
 Uw grootheid moge ik verheerlijken, onder de wijdverspreide
 volken loven(?)

tekst van een šu-il-lá tot Anu

- BEZWERING. Nusku, grootse spruit van Duranki,
 lieveling van Enlil, de vorst, gij die de lotsbepalingen beschikt,
 20 verheven vizier, die bestuurt alles wat een naam heeft,
 in de reine hemel is Uw bevel verheven,
 in Ešarra straalt Uw woord,
 op Uw uitgaan letten de grote goden,
 zonder U valt Uw vader Anu geen vonnis,
 25 en Enlil, de vorst geeft geen beschikkingen,
 zonder U geeft hij geen leiding.
 ik x, zoon van x, wiens god is x,
 ik heb om U heen gedraaid, ik heb U gezocht, aan Uw voeten
 heb ik mij gebogen,
 heb medelijden met mij, Uw vertoornd hart moge tot rust komen,
 30 gij zijt het die in de ontmoeting met Enlil mijn voorspraak bent,
 mijn zonden vergeef, mijn verontachtzaming verzoen,
 De beschermgoden mogen voortdurend aan mijn hoofd(zijde) staan
 mond en tong mogen het goede zeggen,
 voor Uw aangezicht moge ik gaan, en van leven verzadigd worden.

- 35 tekst van een šu-il-lá aan Nusku

- BEZWERING. Sin, licht van de hemel,
 een machtige onder goden zijt gij voorzeker,
 koning der werelddelen, aan de hemel is Uw weg,
 vorst onder de goden .....
 40 die het totaal van het geheel .....
 zonder U .....
 de ziener .....
 waarheen gij .....
 die gevallen die .....

- 45 di-in kit-ti u *me-ša-ri ta-dan(?)*
 šá ap-la la išu *apla tu-šar-ša-šu*
 la a-lit-tim ina .....
 ša iš-te-ni³ .....
 šá ka-a-šá ma .....
 50 la a-mi-ra ..... be
 la le³-u ..... ti
 šá is-saḥ-ru-ka ..... e-ma
 šá sa-ap-ḥi ta ..... *an-zil-šú*

No. 6. OBV. (CONT.)

Plate 12

- šá ár-na išu *ta-pat-tar ar-nam*
 55 šá il-šú iz-nu-u itti-šu *ár-ḥiš tu-sal-lam*
 e-nu-ma il-ia₅ zi-nu-u itti-ia
 dištar-ia₅ × sa-ab-šat eli-ia
 ul-tu *ul-la na-da-at ni-ir-tu-ma ša-pi-kat(?)eli-ia*
 ši-i-ti ḥu-ḥuq-qu ú bu-tuq-tù u lā *ṭāb šēri iššaknunimnu-nim-ma*
 60 i-ta-šu-uš lib-bi tuš-ta-dir(?) napištintim
 al-si-ka be-lum ina *ki-rib šamēe ellūtīmes*
 ki-niš nap-lis-an-ni-ma ši-mi *qa-ba-a-a*
 ta-a-a-ra-ta dsin *eš-te-e-ka(?)*
 e-ṭi-ra-ta dsin *at-ta-ziz maḥar-ka(?)*
 65 gam-ma-la-ta dsin ina ilānimes *as-sa-ḥar ilu-ut-ka(?)*
 ša la ma-še-e dsin la .....
 i-li u š-ta-ri zi-nu-ti *šab-su-ti lis-li-mu itti-ia*
 i-lut-ka rabītatā itti-ia *su-li-ma-am-ma*
 nar-bi-ka lu-šá-pi [dā-li-lí]-ka lud-lul

---

70 e n i m - e n i m - m a   š u - i l - l a   d s i n - k á m

---

1 é n 2 dgu-la 2 bēltu 3 šur-bu-tum ummu ri-me 4-[5 ni-tum 5
 a 6]-ši-bat šamēe ellūtīmes⁵
 al-si-ki bēlti 3-ia₅ i-ziz-zi-[5 im-ma ši 5-me 4]-e 7 ia-a-ti

[PLATE 12 —] 1. Before l. 71 D is not a duplicate but reads: — l. 1 ||| bal × |||, and l. 2 ||| kām |. 2. BE *abe-lit-i-li*. 3. ga š a n [scheve variant]. 4. CE *mi*. 5. r. CE. 6. r. C. 7. CE *i*. 8. B *nigin-ki*. 9. B *ni*. 10. r. BCE. 11. D [pa]-ra-su. 12. Omitted by B. 13. r. BCDE. 14. r. CDE. 15. CE *gál-u*. 16. For l. 76 B (r. EC) reads: — *aš-šum kar. šu. kar [ti-di-e]*. 17. r. D. 18. B *abe-lit-i-li*. 19. r. l. 71; BDE *šá-qu-tum*. 20. D *un-mu*.

- 45 een vonnis naar recht en gerechtigheid vonnist gij,
 die geen erfzoon heeft, gij doet hem een erfzoon verkrijgen,
 de niet barende in .....
 wie opzoekt .....
 wie U .....
- 50 wie niet ziet .....
 de krachteloze .....
 wie zich tot U wendt .....
 wie verstrooid ..... zijn zonde
- wie zonde heeft, diens zonde lost gij,
- 55 wiens god op hem toornig is, ijlings herstelt gij vriendelijkheid,
 toen mijn god op mij toornig was,
 mijn godin ... zich van mij had afgekeerd,
 rust er sedert lang vernietiging op mij en ligt over mij uitgestort.
 zijn nood, verderf, ondergang en niet-goed zijn van het vlees
 op mij gekomen,
- 60 en zo is mijn hart bekommerd en verschrikt mijn leven,
 ik heb U aangeroepen, heer, in de reine hemel,
 zie mij getrouw met gunstige blik aan, hoor mijn spreken,
 gij zijt verzoeningsgezind, Sin, ik heb U toch gezocht,
 mijn redder zijt gij, Sin, ik trad toch voor U
- 65 verschonend zijt gij, Sin, onder de goden, ik wend mij toch tot
 Uw godheid,
 een die niet vergeet, Sin, niet .....
 mijn vertoornde en vergramde god en godin mogen weer vriende-
 lijk met mij zijn,
 Uw grote godheid maak weer vriendelijk voor mij,
 Uw grootheid moge ik verheerlijken, Uw lof zingen.
- 70 tekst van een š u - í l - l á tot Sin.

BEZWERING. Gula, grootse meesteres, barmhartige moeder, die
 de heldere hemel bewoont,
 ik heb U geroepen, mijn meesteres, sta stil en hoor mij dan,

- eš-e-ki⁸ aš-ḥur-ki⁸ kīma ulinni [5 ili-ia₅ u dištari]-ia₅ ulinna-ki
 aš-bat
 aš-šum di-in⁹ da-a-[ni¹⁰] purussā¹¹ parāsi¹¹
 75 aš-šum bul-lu-tu u¹² šul-[lu¹³-mu¹⁴] ba-šu-u¹⁵ itti-ki
¹⁶ aš-šum e-ṭi-ra ga-ma-[17 la u 17] šu-zu-ba ti-di-e
¹⁸ dgu-la¹⁸ bēltum¹⁸ šur-[¹⁹ bu-tum¹⁹] um-mu²⁰ ri-mi-ni-
 tum

No. 6. REVERSE

Plate 13

- [1 ina ma-'du 1]-ti² kakkabānimeš³ ša³-[4 ma-mi⁴]
⁵ aš-e-ki(?)⁶ aš-ḥur-ki⁶ ib-šá-ki [7 uznaII-a-a⁷]
 80 [1 mašḥata muḥ¹]-ri-in-ni-ma⁸ li-qi-e⁸ un-[7 ni-ni-ia⁷]
 [1 lu-uš^{1,9} pur-ki⁹] ana ili-ia₅ zi-ni-i dI[¹⁰štari-ia₅ zi-ni¹⁰-ti⁷]
 [1 ana il¹ 9 ali-ia₅ šá⁹] šab-su-ma kám¹¹-lu [itti¹⁰-ia¹²]
 ina be-ri u šutti it-ta-na-aš-ka-nam-ma
 pal-ḥa-kum-ma a-ta-nam-dir
 85 [d] gu-la¹⁴ bēltu¹⁵ šur-bu-tum¹⁶ ina a-mat qi-bi-ti-ki¹⁷ šir-ti
 šá ina ekurrim d¹⁷en-lil¹⁸]
 ù an-ni-ki ki-nim¹⁹ šá [17 lā innennū¹⁷ú¹⁸]
²⁰ il-ia₅ šab-su li-tu-ra²¹ dištar-ia₅²¹ ze-ni-t[um] li-is-lim
 il-āli-ia₅ šá šab-su-ma kam-lu [22 libba-šu itti-ia₅²²]
 šá i-zi-zu li-nu-ḥa šá i-gu-ga lip-ša-ḥa
 90 ¹⁴ dgu-la¹⁴ bēltum²³ šur-bu-tum ša-bi-ta-at a-bu-ti en-še
 ana²⁴ dmarduk šar ilānimeš bēli ri-mi-ni-ia šubti a(!)-bu-ti qi-bi-i
 balāta(?)
 šu-lul-ki rap-šu²⁵ ta-a-a-ra-tu-ki kab-ta-a-tum
 gi-mil dum-qi u²⁶ ba-lá-ṭi e[li]-ia šuk-ni
 nar-bi-ki lu-ša-pi dā-lí-[li-ki lud-lul]

- 95 e n i m - e n i m - m a š u - i l - l á d g u - l a - k á m epušta[šu] .....
 šikara rēštā tanakkikī šipta III-šú tamannu-ma .....

[PLATE 13 —] 1. r. B; ll. 78 and 79 form one line in B. 2. B mul. 3. BDE šá. 4. r. BDE. 5. B commences the line thus: — ga š a n . k a IIII. 6. E III × gid. ki. D IIII × ki. 7. r. DE. 8. E ti-š. 9. r. BD. 10. r. E. 11. BE kam. 12. r. D; E ia₅. 13. For ll. 83 and 84 D (r. E) reads: ina bi-ri u šutti it-ta-na-[dš-ka-nam]-ma. Before l. 82 B inserts the formula: ina lumun attalē etc. and is supported by E. 14. B dbe-lit-i-li. 15. B ga š a n (scheef). 16. D tá. 17. r. the parallel text No. 4. ll. 43 and 44. 18. r. D. 19. D ni. 20. L. 87 forms two lines in D. 21. D dištari-ia₅. 22. r. No. 4. l. 38. 23. B ga š a n [(scheef)]. 24. B a-na. 25. B šú. 26. B ù.

- ik heb U gezocht, ik heb om U heen gedraaid, evenals (de franje van) het kleed van mijn god en van mijn godin, heb ik Uw franje gevat,
naardien een rechtzaak te beslissen, en beslissingen te nemen,
75 naardien te laten leven en het leven ongeschonden in stand te houden
naardien gij weet te schonen, te ontzien en te redden,
Gula, grootse meesteres, barmhartige moeder,
- onder de vele sterren van de hemel,
heb ik U gezocht, heb ik om U heen gedraaid, waren mijn oren op U gericht.
- 80 fijn meel aanvaard van mij, neem aan mijn bidden,
moge ik U zenden tot mijn toornige god,, mijn vertoornde godin,
tot de god van mijn stad, die gram en boos op mij is,
wegens een gezicht en een droom, die al maar plaats hadden,
ben ik bang en voortdurend in angst,
- 85 Gula, grootse meesteres, op het woord van Uw verheven bevel
en Uw trouwe gunst, die niet verandert,
moge mijn toornige god terugkeren, moge mijn vergramde godin mij welgezind zijn,
de god van mijn stad, die vertoornd is, en wiens hart vol gram-schap is jegens mij,
die een en al toorn is, moge hij tot rust komen, die een en al boosheid is, moge hij kalmeren,
- 90 Gula, grootse meesteres, die steeds voorspraak doet voor de zwakken,
doe bij Marduk, de koning der goden, mijn barmhartige heer,
voorspraak en beveel leven,
Uw schaduw is breed, Uw verzoeningsgezindheid is machtig,
een weldaad van welvaart en leven doe aan mij,
moge ik Uw grootheid verheerlijken en Uw lof zingen.
- 95 tekst van een šu-il-lá tot Gula. RITUEEL DAARBIJ: ..... zult ge plengen, de bezwering driemaal reciteren, ...

- éšur-bu-u git-ma-lu apil daš-im-bar₁₁-ra
 ilu(?) id-diš-šu-ú pi-tu-u pān nišē nu-kal-lim nūri
 dšamaš muš-te-šir lúmti u lúbalti ba-ar kal mim-ma šum-šu
 100 dšamaš nu-ur šamēe u iršitimtim ša-ru-ur matātumeš
 bēl sipparki šu-lul É-bar₁₁-ra
 ta-lim dmarduk tuk-lat bāb-iliki
 ana qí-bi-ti-ka ..... ú-taq-qu-u ilanimeš digigi
 ina qí-bi-ti-ka šir-ti ša la uttakaruru
 105 u an-ni-ki ki-nim ša la innennú

No. 6. REV. (CONT.)

Plate 14

- ana la i-ša-ri¹ ta-nam-din ap-l[i]
 ed-lu-ti sik-kur [šamēe tu-pat-ti]
 ana lā na-ṭi-l[i] ta-šak-kan nu-ú-ru
 šup-ṣa ar-ma la [pi-ta-a ta-šá-as-si]
 110 ina libbi immeri ta-[šá-ṭar šēra]
 daiān ilānimeš bēl [digigi]
 dšamaš bēl² šī-mat māti² [bēl ušurati-meš at-ta-ma]
³ šim-ti šī-im a-lak-t[i] du-um-mi-iq]
⁴ li-šī-ra i-da-[tu-ú-a]
 115 lid-me-qa šunātumeš[ú-a]
 šutti aṭ-ṭu-la ana damiṭti [šuk-na]
 i-šá-riš lul-lik tap-pi-e [lu-uk-šu-ud]
 šá u₄-mi-ia lu-u damiṭti[tí]
 šu-ut-li-ma-am-ma amat [samiṭti]
 120 ina sūqi lu-u ma-gir qa-bu-u-[a]
 ina ul-ṣi u ri-šá-a-ti lu-bēl amū
 ilu ša la šanān li-iz-ziz ina imitti-ia₅ attalū .....
 lit-tal-lak ilu mu-šal-li-mu ina šumēli-ia
 a-a ip-par-kī rābišu mušallimu ina arki-ia
 125 li-ta-mi-ka dḅu-ne-ne rubū amāt damiṭtimtim
 da-a ḥi-ir-tu na-ram-ti-ka šī-lim liq-bi-ka
 dšamaš a-šá-rid ilanimeš ri-šá-a ri-e-ma

[PLATE 14 —] 1. Ll. 106-120 r. F. 2. F šimātumeš. 3. After l. 112 F inserts ana-ku annanna mār annanna šá il-šú annanna ḡištār-šu annanni-tum, which is followed by the formula ina lumun attalē etc. in three lines. 4. Ll. 114 and 115 form one line in F. 5. Ll. 129-130 r. No. 8, l. 19.

de hemel verheuge zich, de aarde verblijde zich over u,
 de goden van het heelal mogen U zegenen,
 130 de grote goden mogen Uw hart goed stemmen!

tekst van een š u - í l - l á tot Šamaš

BEZWERING, verheven god .....
 paleis van Assurbanipal, enz.

No. 7 Obverse

.....

Uw grootheid moge ik verheerlijken, Uw lof moge ik zingen.
 Esagila moge zich over U verheugen, ...
 Ezida, Uw heiligdom, verblijde zich,
 5 de grote goden van hemel en aarde mogen U zegenen,
 de grote goden .....
 Anu, Enlil .....

tekst van een š u - í l - l á tot Marduk

BEZWERING. Bêliliti, grootse meesteres, medelijdende moeder, die
 de heldere hemel bewoont,
 10 ik heb U geroepen, mijn meesteres, sta stil en hoor mij aan,
 ik heb U gezocht, ik heb om U heen gedraaid, evenals de franje
 van het kleed van mijn goden van mijn godin, heb ik de franje
 van Uw kleed gevat,
 naardien een rechtzaak te beslissen en beslissingen te nemen,
 naardien te laten leven en in ongeschonden staat te houden, bij
 U berust,

- 18 aš-šum eṭēru gamālu šūzubu [ti-dī-e 18]
 15 dbe-lit i-lī 2 bēltu³ 19 šá-qu-[tum 19 ummu 20 ri 21-mi 22-17 ni-
 tum¹⁷]
 23 ina ma-'du-ti kakkabāni 24 šá-ma-mi bēltu ka-bi-t[²⁵ u šAH
 KI 25 26 ib-šá 26-ki 27 uznāu-a-a 27]
 maṣḥata muḥ-ri-in-ni-ma [28 liqī 28 un 17-27 ni-ni-ia 27]
 lu-uš-pur-ki ana ili-ia₅ zi-ni-[i 17 26 dīštari-29 ia₅ zi-ni 29- ti 27]
 30 ana il āli-ia₅ šá šab-su-ma kam 37-[lu 26 itti 29-ia₅ 32 ina 33 be-ri
 u šut 33-27-ti it-ta-na 27-29 áš-ka-nam 29-ma 27
 20 ina lumun attalē dsin sá [29 ina arḫi annanna ūmi annanna
 šakna²⁹]

No. 7. OBV. (CONT.)

Plate 16

- lumun idāte[meš ittātemeš 1 limnētimeš lā ṭabātimeš
 šá ina ekalli-[ia₅ u māti-ia₅ ibšā^a]
 2 dbe-lit-i-lī 2 bēltu 3 šur-[bu 4-tum 5 4 ina a-mat qī-bi-ti-ki 4 šer 6-ti
 šá ina ekurrim d 6 en-lil 7]
 ū an-ni-ki [ki 4-nim 8 šá 9 6 lā innennu 6 ū 7]
 25 10 [il 9]-ia₅ šab-su li-[9 tu-ra 9 11 dīštar 4-4 ia₅ zi-ni-tum 4li-is-
 lim
 il āli-ia₅ šá šab-su-[9 ma 9 kam-lu 9 12 libbi-šú itti-ia 12]
 šá i-zi-za li-nu-[ḫa 4 9 šá i-gu-ga 9] lip-ša-ḫa
 13 dbe-lit-i-lī 13 bēltu 3 šur-[9 bu-tum ša-bi-ta-at a 9]-bu-ti-en-še
 14 a-na 14 dmarduk šar ilānimeš bēli [9 ri-mi-ni-ia šabti a (!)-bu-
 ti 9] qī-bi baṭa(?)
 30 šu-lul-ki rap-šú 15 ta-[9 a-a-ra-tu-ki kab-ta 9]-a-tum
 gi-mil dum-qī ū 16 [9 ba-lá-ṭi eli 9]-ia šuk-ni
 nar-bi-ki lu-šu-[9 pi dā-lī 9-lī-ki lud-lul]

enim enim-ma [š u- il- l á dbe-lit i-lī-k á m

No. 7. REVERSE

- én muṭaqrabu .....
 35 il-tum rīm-ni-tum .....

[PLATE 16 —] 1. r. E. 2. AD ^dgu-la. 3. gaš an. 4. r. AD. 5. r. A; D tú. 6. r. parallel text No. 4, ll. 44 and 45. 7. r. D. 8. r. A; D ni. 9. r. A. 10. Line 25 forms two lines in D. 11. r. A; D [^d]ištār. 12. r. No. 4, l. 38. 13. A ^dGu-la. 14. A ana. 15. A šu. 16. A u.

- naardien gij weet te schonen, te ontzien en te redden,
 15 Bêliliti, grootse meesteres, barmhartige moeder,
 onder de vele sterren van de hemel, heb ik mij tot U gewend en
 mijn oren zijn op U gericht,
 fijn meel aanvaard van mij, neem aan mijn smeekgebed,
 moge ik U zenden tot mijn toornige god, mijn vertoornde godin,
 tot de god van mijn stad, die gram en boos op mij is, wegens een
 gezicht en een droom, die al maar plaats hadden,
 20 wegens het slechte van een maansverduistering op de zoveelste in
 de maand x, gevallen,

- het slechte van tekenen en aanwijzingen, slechte en niet-goede,
 die in mijn paleis en land zijn,
 Bêliliti, grootse meesteres, op het verheven woord van Uw bevel
 en Uw trouwe gunst, die niet verandert,
 25 moge mijn vertoornde god terugkeren, mijn vergramde godin mij
 welgezind zijn,
 de god van mijn stad, die vertoornd is, en wiens hart vol gram-
 schap is jegens mij,
 die een en al toorn is, moge hij tot rust komen, die een en al boos-
 heid is, moge hij kalmeren
 Bêliliti, grootse meesteres, die steeds voorspraak doet voor de
 zwakken,
 doe bij Marduk, de koning der goden, mijn barmhartige heer, voor-
 spraak en bevel leven,
 30 Uw schaduw is breed, Uw verzoeningsgezindheid is machtig,
 een weldaad van welvaart en leven doe aan mij,
 moge ik Uw grootheid verheerlijken en Uw lof zingen.

tekst van een šu-il-lá tot Bêliliti.

No. 7 Reverse

- BEZWERING. agrabu .....
 35 barmhartige ..... godin .....

- še-mat ik-ri-bi .....
 qa-i-šat balāṭi ×.....
 ina u₄-mi an-ni-i ×.....
 di-šum ×.....
 40 mu-kil-lu at-me-ki .....

No. 7. REV. (CONT.)

Plate 17

- i-zi-za-ma da-riš .....
 li-iz(!)-zi-zu ilānimes .....
 dištarātemes .....
 ina qí-bit-ti-ka šir-ti .....
 45 ši-mu-ú ik-ri-bi *leqūw un-ni-ni(?)*
 ù at-tu-nu ki-niš naplisuninnin-ni-ma .....
 ma³-du ar-nu-ia .....
 ma-ḥar-ku-nu ar-ni lip-pa-ṭa[r] .....
 di-ni di-na purussā-a-[a] purussi .....
 50 ša a-na ia-ši kiš-pi .....
 up-šá-še-e limnūti šá amēlūtīmesšā *išbatūni*
 ù mim-ma šum-šú ša a-nu ma-ka-li-e ra-šu-ú(?)
 maruštu lā ṭābtutu dipalī dīni šibit pī
 nikis napišti ēpušašā is-ḥu-ra *am-ma*
 55 ša šá-nam-ma ú-še-pi-ša
 ina qí-bit-ku-nu kit-ti šá lā *innennū*
 up-šá-šu-šu-nu(?) a-a iḥūnini a-a iq-ru-bu-ni *kišpe-šu-nu(?)*
 ana eli e-pi-ši e-piš-ti li-tu-ra
 diš-ḥa-ra ummu rin-ni-tum šá nišēmes rapšātimes
 60 ina lumun attalē dsin šá ina arḥi annanna ūmi annanna šaknana
 lumun idātemes ittātemes limnētīmes lā ṭabātīmes šá ina ēkalli-ia₅
 u [māti-ia₅ ibšāa]
¹ [a]-na šu-[a]-ti ¹ ašḥur-ki al-si-ki ×.....
 .....× šá .....

No. 8

Plate 18

é n ṭa-a-bu su-up-ú-ki ki-i qí-ru-ub niš-mu-ki
 nap-lu-us-ki taš-mu-ú qí-bit-ki nu-ú-ra
 ri-min₄-ni-ma dištar qí-bi-i na-ḥa-ši

- die gebeden hoort .....
- die schenkt leven .....
- op de dag (van heden)
- Ištum .....
- 40 die ondersteunt Uw woorden .....
- stel U voortdurend op .....
- mogen de goden zich opstellen .....
- de godinnen .....
- op Uw verheven bevel .....
- 45 hoor mijn gebed, aanvaard mijn bidden,
en gijlieden, ziet mij getrouw met goede blik aan en .....
veel zijn mijn zonden .....
- ten overstaan van U moge de zonde vergeven worden
beslis mijn rechtzaak, neem een beslissing omtrent mij.
- 50 wat betreft de hekserij tegen mij .....
- en slechte betovering der mensheid die mij gegrepen hebben,
en wat ook zijn naam zij, dat tot voedsel dient,
niet-goede ziekte, rechtsverkrachting, met stomheid geslagen zijn,
het afsnijden van het leven die zij (door tovenarij) hebben bewerkt
en op mij hebben gericht,
- 55 en wat betreft dat wat zij een ander (door tovenarij) hebben
doen bewerken,
op Uw getrouw bevel dat niet verandert
mogen hun betoveringen niet naderen, niet mogen naderkomen
hun hekserijen,
tot hen die deze betoveringen bewerken, mogen deze terugkeren.
Išhara, medelijdende moeder onder de wijdverspreide volken,
60 wegens het slechte van een maansverduistering, gevallen op de
zoveelste van de maand x,
het slechte van krachten en tekenen, slechte en niet-goede, die in
mijn paleis en land zijn,
wegens dit heb ik mij tot U gewend en U geroepen
.....

No. 8

BEZWERING. goed is het smeken tot U, hoe na is Uw gehoor,
Uw goede blik is verhoring, Uw bevel is het licht,
heb medelijden met mij, Ištar, beveel overvloed,

- ki-niš nap-li-si-in-ni-ma li-qi-e un-ni-ni-ia
 5 er-di us-ki iš-di-ḥu li-ku-na
 šēr-da-a-ki a-ḥu-za lu-be-el ṭu-ub libbi
 ú-bil ap-šá-na-ki pa-šá-ḥa šuk-ni
 u-qi-² rēs-ki li-ši-ra sa-li-mu
 aš-šur šá-ru-ra-ki lu-ú taš-mu-ú ù ma-ga-ru
 10 eš-te-²-ú nam-ri-ir-ri-ki lim-mi-ru zi-mu-ú-a
 aš-ḥur be-lut-ki lu-ú baīaṭu ù šul-mu
 lu-ur-ši dšēda damqa šá pa-ni-ki šá ar-ki-ki a-li-kát dlamassu
 lu-ur-ši
 šá im-nu-uk-ki meš-ra-a lu-uš-šip dum-qa lu-uk-šu-da šá šu-me-
 lu-u[k-ki]
 qí-bi-ma liš-še-mi zik-ri
 15 a-mat a-qab-bu-ú ki-ma a-qab-bu-ú lu-ú ma-ag-rat
 ina ṭu-ub šēri u ḥu-ud lib-bi i-tar-ri-in-ni u₄-me-šam
 ūmēmēš-ia ur-ri-ki ba-la-ṭa šur-ki $\blacktriangle$ lu-ub-luṭ lu-uš-lim-ma lu-uš-
 tam-mar ilu-ut-ki
 e-ma ú-ša-am-ma-ru lu-uk-šu-ud $\blacktriangle$ šamū⁶ liḥdu-ki apsu li-reš-ki
 ilānimeš šá kiš-šá-ti lik-ru-bu-ki $\blacktriangle$ ilānimeš rabūtimeš lib-ba-ki
 li-ṭib-[bu]

- 20 e n i m - e n i m - m a š u - í l - l á dištar-k a m ana pān dištar
 nilnak burāši [tašakkanan]
 mi-iḥ-ḥa tanaqqiqí-ma š u - í l - l á i i t - š u t [amannu-ma tuškēn (!)]

é n at-tu-mu m²zappu šar-ḥu-tum šá mu-ši-ti

nam-ru-ti šá ilānimeš rabūtimeš ab.....

a-na ḥul-lu-qu lim-nu-ti ib-nu-ku-nu-ši da-num ina šá-ma-me
 ×.....

- 25 ..... nu ki-li-lu namušgarri ki-su.....
 ..... su-ti šá be-li-e mu-šam-qi-it.....
 ..... iṣ-šur šēri(?) da-li-ḥu.....
 ..... × × tum × × ×.....

No. 9. OBVERSE

Plate 19

[² é n ga-aš-ru šu-pu-u e-ṭel eridu

[PLATE 19 —] K 3429 + K 8657, wh. I cite as A, is dupl. of ll. 28 ff.; K 2538 etc., Rev., Col. 3, ll. 1-21 (cf. IV R, 21*), cited as B, is dupl. of ll. 1-26. 2. Ll. 1-12 r. B. 3. The couplets 6 + 7, 21 + 22 each form one line in B.

- zie mij getrouw met goede blik aan, aanvaard mijn smeekgebed,
 5 ik heb Uw leiding gevolgd, moge mijn winst vast zijn,
 Uw leiband heb ik gevat, moge ik vreugde van hart verwerven,
 ik heb Uw juk gedragen, kalmering maak nu,
 ik heb op Uw hoofd gelet, moge nu regelrecht komen de welge-
 zindheid,
 ik nam Uw glans in acht, mogen er verhoring en aanvaarding zijn,
 10 ik zoek Uw glans, mogen lichten mijn gelaatstrekken,
 ik wendde mij tot Uw heerschappij, moge er leven en welvaart zijn,
 moge ik verkrijgen de goede beschermgod die vóór U gaat, die
 achter U gaat, de beschermengel, moge ik die verkrijgen,
 de overvloed die aan Uw rechterhand is moge ik in dubbele mate
 verkrijgen, het goede dat aan Uw linkerhand is moge ik ver-
 werven,
 beveel en moge mijn spreken gehoord worden,
 15 het woord, dat ik spreek, moge, zoals ik het spreek, welgevallig zijn,
 in gezondheid van leden en vreugde van 't hart leid mij dagelijks,
 maak mijn dagen lang, schenk leven, ik moge blijven leven, ik moge
 welvaart genieten, dan moge ik Uw godheid blijvend eren,
 zoals ik het beraam, moge ik het bereiken; de hemel moge zich over
 U verheugen, de afgrond over U verblijden,
 mogen de goden van het heelal U zegenen, mogen de grote goden
 Uw hart goed stemmen.
 22 tekst van een š u - í l - lá tot Ištar. Vóór Ištar zult ge een rookvat
 van jeneverbeshout opstellen,
 gemengd bier zult gij plengen, dan zult ge de š u - í l - lá driemaal
 buigende reciteren.

- BEZWERING. gij, ... Zappu van de nacht,
 schitterende, welke de grote goden .....
 om de bozen te verdelgen schiep U Anu aan de hemel,
 25 ..... een kroon van edelstenen .....
 ..... van de heer doende vallen .....
 die ..... het veld (of de steppe), die in wanorde brengt .....
 .....

No. 9

BEZWERING. krachtige, schitterende heer van Eridu,

- [rubū ti-iz-qá-ru bu-kur dnu-dim-mud]
 [dmarduk šal-bu-bu mu-reš é-engur-ra]
 [bēl é-sag-ila tukultiū bāb-iliki ra²-im é-zi-da
 5 mu-šal-lim napištiti a-šá-rid é-maḥ-ti-la mu-diš-šú-ú balata]
 3 šu 4. [lu ma-a-ti ga-mil ni-ši rap-šá-a-ti]
 ušungal k[a-liš parakkēmeš]
 šum-ka ka-[liš ina pē nišē ṭa-a-ab]
 5 dmarduk bēlu rabūú .....
- 10 ina qí-bi-ti-ka šir-ti [lu-úb-lut lu-uš-lim-ma]
 lu-uš-tam-mar [ilūtut-ka]
 e-ma ú-ša-am-ma-ru [lu-uk-šu-ud]
 šu-uš-kin kit-tu⁶ [7 ina pī-ia₅⁷]
 šub-ši amāt damiqtimtim⁸ in[a⁹ libbi⁹-ia₅¹⁰]
 15 ti-i¹¹-ru u na-an-za-zu liq-bu-[⁹ u damiqtim⁹tim⁸]
 il-ia₅ li-iz-ziz¹² ina imitti-[ia₅¹²]
 13 dištar-ia₅¹³ li-iz-ziz¹⁴ ina šumeli-[ia₅¹⁴]
 ilu mu-šal-li-mu¹⁵ ina idi-ia¹⁵ lu-u ka-a-[a⁹-an⁹]
 [š]ur⁹-kam¹⁶-ma qa-ba-a še-ma-a u ma-ga-[ra⁹]
 20 a-mat a-qab-bu-ú ki¹⁷-ma a-qab-bu-u lu mag-[rat⁹]
 3 dmarduk bēlu rabūú¹¹ napištiti⁸ 8 18 qí-[bi¹⁸]
 [b]a⁹-laṭ napištiti¹¹-ia qí-[bi⁹]
 [m]a⁹-ḥar-ka nam-riš a-tál¹⁹-lu-ka lu-uš[bi⁹]
 den-líl liḥ-du-ka dé-a li-reš-[ka⁹]
 25 [ilāni⁹]meš šá kiš-šá-ti lik-ra-bu-[ka⁹]
 [ilāni⁹]meš rabūtimeš lib-ba¹¹-ka li-ṭib-[bu⁹]

[e n i m - e n i m] - m a š u - í l - l á d[marduk-k á m]

No. 9. REVERSE

Plate 20

dšarpanitum bēltum šir-tum šá-qut i-lāti

ilat [dištarāte¹]meš ra-bat ilānimeš

- 30 *il-tum rabūtumtum e-til-lit ilānimeš ka-nu-ut é-an-na*

4. r. traces; B zu. 5. Ll. 9-15 form 4 lines in B, the first line reading: —
 dmarduk bēl rabū ina qibiti(du ga-ga)-ka ka-bit-ti lu-úb-lut. 6. B tá. 7. B
 ina pi-ia. 8. B ti. 9. r. B. 10. B ia. 11. Omitted by B. 12. B ina im-ni-ia. 13. B
 dištar-ias. 14. B ina šu-me-li-ia. 15. B i-di-a-a. 16. B kam. 17. B e. 18. B [lu]-ú.
 19. B tal.

[PLATE 20 —] 1. r. A. 2. A šá. 3. A fu. 4. The ends of ll. 34-55 have been
 restored from A. 5. A inserts at. 6. A šú. 1. A 2.

- sublime vorst, eerstgeboorne van Nudimmud,
 grimmige Marduk, die Eċngur verblijdt,
 heer van Esagila, vertrouwen van Babel, die Ezida bemint,
 5 die het leven rijk maakt, eerste van Emaĥtila, die het leven
 volheid geeft,
 beschermer van het land, die de wijdverspreide volken ontziet,
 alleenheerser van alle heiligdommen,
 Uw naam is in de mond van alle volken goed,
 Marduk, grote heer! .....
- 10 op Uw verheven bevel moge ik blijven leven en welvarend zijn,
 ik moge Uw godheid waarnemen,
 wat ik ook op het oog hebbe, ik moge het bereiken,
 leg waarheid in mijn mond,
 doe een woord van goedheid in mijn hart zijn,
- 15 mogen wachter en hoveling het goede spreken,
 moge mijn god aan mijn rechterhand post vatten,
 moge mijn godin aan mijn linkerhand post vatten,
 de god die de welvaart doet zijn moge voortdurend aan mijn zijde
 zijn,
 schenk toch spreken, horen en welwillendheid,
 20 het woord dat ik spreek, zoals ik het spreek, moge welgevallig zijn,
 Marduk, groote heer, schenk leven,
 het leven van mijn adem beveel,
 vóór U in licht te wandelen, moge ik daaraan mij verzadigen,
 Enlil moge zich over U verheugen, Ea moge over U juichen,
 25 de goden van het heelal mogen U zegenen,
 de grote goden mogen Uw hart goed stemmen.

tekst van een š u - í l - l á tot Marduk

- [Šarpanitum], verheven meesteres, verhevenc onder de godinnen,
 godin van de godinnen, grote onder de goden,
 30 grote godin, heerlijke onder de goden, geeërde van Eanna,

- [hir(!)]rat dmar₅-du₆-kù šal-ba-bu a-pil dn[in-ki]
 šar-rat é-sag-ila ekal ilānimeš šá-du-[¹ú ki ¹]brāti
 [b]e-lit bāb-ilīki šu-lul ma-[¹ta-a ¹-ti]
 dbe-lit-i-lí ša² bul-lu-ṭa³ i-[ram-mu]
- 35 iṭ-ṭi-rat ina pušqi u dan[nati]
 te(!)-li-tu ša-bi-ta⁵-at qāte-ii⁶ na-[áš-ki]
 e-pi-rat en-še šá-pi-kat zēri
 [n]a-ši-rat napištiti nādinatat ap[li u zēri]
 qā-i-šat balāṭi li-qat un-ni-ni ma-[ḥi-rat tes-lit]
- 40 [b]a-na-at nišēmeš gi-mir [nab-ni-ta]
 bēlit(?) ši-ta-áš u ši-la-an ba-e-lat
 bēl(?) ḥi-iṭ-ṭi ūmišam ta-bar-r[i-i²an-tak]
 ša-pal-ki kit-mu-sa [mūša u im-ma]
 zi-kir(?)-ki iš-tam-ma-[ra(?) nišē(?)qur-ud-ki dal-la]
- 45 .....šā-bi-t[a-at a-bu-ti en-še]
 nap-li-si-in-ni-ma [qí-bi-i damiqtiti]
- 47 ..... e[piš da-ba-bi 48 ..... tap-pi-[e lu-uk-šu-ud]
 49 ..... ta-[bil pi-ia₄] 50 .....×[damqātimeš]
 51 ..... te-ni-še-ti[meš ba-ni-ti] 52 .....[× te-ni-še-ti]
 53 .....[a damiqtiti] 54 .....[qil-la-a-ti]
 55 .....[×-ki šuk-na] 56 ..... tum

No. 10. OBVERSE

Plate 21

- ..... × .....
- ..... × × × ù × × × × ×
- qi-iš-ri-šú-nu lim-nu-tú li-paṭ-ṭir rubū ilāni dmarduk
 meš-ri-tu-ú-a eli-ia li-ṭi-ba šamūú liḥdi-ka li-reš-ka iršitumtum
- 5 ilānimeš rabūtimeš × × li-ša-lu-ka × ×

---

e n i m - e n i m - m a š u - i l - l á d m a r d u k - k á m

---

- én šur-bu-ú git-ma-lu apil dnamra-šit
 dšamaš muš-te-šir lúmīti u lúbālṭi ba-ar kal mim-ma
 dšamaš nūr šamēe u iršitimtim ša-ru-ur matātimeš
- 10 ta-lim dmarduk bēl eš-re-ti
 nišē rapšātiti šal-mat qaqqadi i-dal-la-la qur-di-ka

[PLATE 21 —] K 2106 etc., ll. 97-130, is partly duplicate of ll. 7-25.

- geliefde van Marduk, de grimmige, de erfzoon van Ninki,
 koningin van Esagila, het paleis der goden, de wereldberg,
 meesteres van Babel, schaduw der landen,
 Bêliliti, die het levensbehoud bemint,
 35 die redt in benauwdheid en nood,
 'ferme Vrouwe', die grijpt de handen van hem die is gevallen,
 die de zwakken spijs, die zaad ophoopt,
 die het leven bewaart, die erfgenaam en zaad verschaft,
 die het leven schenkt, die aanneemt het smeken en aanvaardt het
 gebed,
 40 die de volken scheidt, het geheel der schepping,
 meesteres, die van zons op- en ondergang uitoefent de opperheer-
 schappij,
 de zondaar ziet ge dagelijks onafgebroken,
 aan Uw voeten liggen zij gebogen dag en nacht,
 Uw naam vereren de volken, voor goed ....
 45 ..... die steeds voorspraak doet voor de zwakken,
 zie mij met goede blik aan, en beveel welvaart,
 47 ..... die een klacht uit, ... 48 ..... moge hij een makker krijgen.
 49 ..... dragend mijn mond 50 ..... goed 51 ..... mensen glans
 52 ..... mensen 53 ..... welvaart 54 ..... schandelijk gedrag
 55 ..... is gemaakt 56 .....

No. 10.

.....

.....

hun slechte betoveringen moge wegnemen de vorst der goden,
 Marduk,

mijn weelde op mij moge goed zijn, de hemel moge zich verheugen,
 moge zich verblijden de aarde

- 5 de grote goden ... mogen U verheerlijken(?) ...

tekst van een šu-íl-lá tot Marduk

BEZWERING. grootse, volmaakte, erfzoon van *Namrašit*,
 die dode en levende rechtleidt, die ziet al wat naam heeft,
 Šamaš, licht van hemel en aarde, glans der landen,

- 10 volle broeder van Marduk, heer der heiligdommen,
 de wijderspreide volken, de zwarthoofdigen, roemen Uw held-
 haftigheid,

edā tap-pa-a tu-šar-ši 𐎠 *ana la i-ša-ru ta-nam-din apla*
ed-lu-ti sik-kur šamēe tu-pat-ti
tup-pa ar-ma la pi-ta-a ta-ša-as-si

15 *daiānu ilānimeš bēl digigi* 𐎠 *dšamaš bēl ši-mat māti bēl gišušurati*
 at-ta-ma

šim-ti ši-i-im a-lak-ti du-um-mi-iq
lid-mi-qa šunātu-ú-a
šutta aṭ-ṭu-la ana damiqtiti šuk-na
ša u₄-mi-ia₅ lu-u damiqtiti

20 *ina (!) ul-ši ù ri-šá-a-ti lu-bil u₄-me-ia*
 ilu šá la šanan li-iz-ziz
 a-a ip-par-ki rabišu mu-šul-li-mu ina arki-ia
 da-a ḥir-tu na-ram-ta-ka si-lim liq-bi-ka
 šamūú liḥdu-ka iršitimtim li-reš-ka

25 *da-num den-lil u dé-a li-šar-bu-ka*

---

e n i m e n i m - m a š u - i l - l á dšamaš - k á m

é n i l u n a m - r i š e - m u - u k a - l a - m a

No. 10. REVERSE

Plate 22

.....X ka .....X.....X

a-di imēr ši-mit-ti-ka .....

30 *dšamaš* .....-ur-ba-ru maršu te.....

annanna mār annanna našiši ina pag-ri-šu .....

lu-ú la i-de a-da-nan-šú .....

ana maḥri-ka lillikaka-ma me .....

---

e n i m - e n i m - m a k i m a m ē q ā t i a n a š a m a š i n a d d i n u

---

35 *ki-i gišli-'-um*

- de eenzame doet gij een makker krijgen, aan de onmachtige doet
 gij een erfzoon krijgen,
 de gesloten sluizen van de hemel opent gij,
 het tablet in de enveloppe leest ge zonder die te openen,
 15 rechter der goden, heer der Igigi, heer van de lotsbeschikking van
 van het land, heer van de bepalingen zijt gij,
 mijn lotsbeschikking bepaal, mijn weg maak goed,
 goed mogen zijn mijn dromen,
 de droom die ik zag, maak die goed,
 wat betreft mijn dagen, moge er goedheid zijn,
 20 in vreugde en blijheid moge ik mijn dagen slijten,
 moge een god zonder gelijke post vatten,
 niet moge wijken een daemon die mij welvaart geeft van achter mij,
 Aja, Uw geliefde bruid, moge 'vriendschap' tot U zeggen
 de hemel verheuge zich, de aarde verblijde zich,
 25 Anu, Enlil en Ea mogen U groot maken,

tekst van een š u - í l - l á tot Šamaš

BEZWERING. blinkende god, die alles hoort

.....

met een ezel, Uw juk .....

- 30 Šamaš ..... zieke .....
 ik x, de zoon van x, dragend op zijn lichaam ...
 ..... niet weet zijn levenseinde ...
 vóór U moge ik gaan ...

tekst van š u - í l - l á als hij water voor de handen van Šamaš
 zal geven.

- 35 overeenkomstig het tablet .....

TWEEDE GROEP

Nos. 11-28

No. 11. ÖBVERSE

Plate 23

- [² é n qar]radu² dmar duk šá e-ziz³-su a-bu-bu
 [nap⁴]-šur-šu a-bu ri-mi-nu-ú⁵
 [qa⁴]-bu-ú u la še-mu-ú id-dal-⁶ pan-ni⁶
 [ša⁴]-su-ú u la a-pa-lu⁷ id-da-ša-an-ni
 5 [am⁴]-ma-te⁸-ia ina lib-bi⁹-ia uš-te-ši-[ma⁴]
 [¹⁰ kīm]a ši-bi¹⁰ uq-ta¹¹-ad-di-da-an⁹-ni
 [bēlu¹²] rabū¹² dmar duk ilu ri-mi-nu-ú¹³
 [⁴ a-we-lu⁴]-tum¹⁴ ma-la šu-ma¹⁵ na-bat¹⁵
 [⁴ a-na ra⁴]-ma-ni-šá¹⁶ man-nu i-lam-mad
 10 [⁴ man-nu la i-ši-iṭ ia⁴]-ú la ú-qal-lil
 [⁴a-lak-ti ili man⁴]-nu i-lam-mad
 [⁴ lu-ut-ta-id-ma ša⁴]-lip-tam la a-ra-áš⁹-ši
 [⁴ aš-rat ba-la⁴]-ṭi lu-uš-ta-'-ma¹⁷
 [⁴ ta-ar-ra⁴-te]up-pu-šu ina ilānimeš qa-bat
 15 [⁴ 4] ili ana amēli ba-ba-lu
 arad-ka ana-ku šit-tú-tu lu e-pu-uš
 i-ta-a šá ili lu e-ti-iq
 šit-ti šá miš-ḥi-riš idūu la idūu mi-ši-ma
 lib-bi-ka a-a ik-kud an-ni pu-ṭur-ma šer-ti pu-šur
 20 e-ša-ti-ia nu-um-me-ir
 dal-ḥa-ti-ia zu-uk-ki

No. 11. OBV. (CONT.)

Plate 24

an-ni abi-ia₅ abi abi-ia₅ ummi-ia₅ ummi ummi-ia₅
 kīm-ti-ia₅ ni-su-ti-ia₅ u sa-la-ti-ia₅
 [a]-na ra-ma-ni-ia a-a iṭḥāa a-ḥe-tam-ma lil-lik

[PLATE 23 —] K 3283, which I cite as A, is dupl. of ll. 1-15; its rev. contains 5 lines of the common colophon. 2. é n é-nu-ru qar-ra-du. 3. A zi. 4. r. A. 5. A ú-um. 6. A pu-nin-ni. 7. A lum. 8. A ti. 9. Omitted by A. 10. A ki-ma ši-bi-im. 11. A tá. 12. A be-lum. 13. A u. 14. A tu. 15. na-bé-at. 16. A ša-ma. 17. III X-ma.

[PLATE 24 —] I. Written over an erasure.

GEBEDEN TELKENS TOT ÉÉN GOD GERICHT

No. 11

- BEZWERING. held Marduk, wiens toornen is een stormvloed,
 wiens verzoening is een barmhartige vader,
 het spreken en het niet horen maakt mij rusteloos,
 het roepen en het niet antwoorden brengt mij in het nauw,
 5 het doet mijn kracht uit mijn hart uitgaan,
 als (ware ik) een grijsaard buigt het mij neer,
 grote heer Marduk, barmhartige god,
 de mensheid, zovele er een naam dragen,
 wie komt uit zich zelf tot inzicht?
 10 wie heeft niet gefaald, wie heeft niet de zorgvuldigheid ver-
 waarloosd?

- De weg van god, wie leert die kennen?
 moge ik oplettend zijn, dan zal ik geen schade lopen,,
 de plaats des levens moge ik opzoeken,
 verzoening tot stand te brengen, is Uw roeping onder de goden,
 15 ..... god naar de mens te dragen,
 zeker, ik, Uw knecht, heb verkeerd gedaan,
 zeker, ik heb de grenzen van de godheid overschreden,
 de tekortkomingen, begaan in mijn jeugd, die ik weet of niet meer
 weet, vergeet die, dat
 Uw hart dan niet meer opgewonden zij; mijn zonde vergeef, en
 mijn wangedrag verontschuldigt,
 20 in mijn wanorde breng licht,
 in mijn verwarring breng zuiverheid!

de zonde van mijn vader, van mijn grootvader, van mijn moeder,
 van mijn grootmoeder,
 van mijn bloedverwanten, van mijn familie van vaders- en moe-
 derszijde,
 moge mij persoonlijk niet naderen, moge zij terzijde gaan,

- 25 iq-tá-ba-an-ni-ma ì-lí kīma úaranti ubbib-an-ni
 a-na qatēmeš damqātimeš šá ili-ia₅ šal-mu-ti pi-iq-da-ni
 ina ik-ri-bi taš-li-ti u te-me-qi da-riš lu-ziz-ku
 ni-šú di-šá-a-tum māti šá ina aš-ri šak-na-át
 li-na-du-ka an-ni pu-ṭur an-ni pu-šur
 qarradu ḏmarduk anni pu-ṭur an-ni pu-šur

No. 11. REVERSE

- bēltum rabūtumtum derua an-ni pu-uṭ-ri
 šu-mu ṭa-a-bu ḏnabū an-ni pu-ṭur
 bēltum rabūtumtum dtaš-me-tum an-ni pu-uṭ-ri
 qarradu ḏnergal an-ni pu-ṭur
 35 ilānimeš a-ši-bu da-nim (= šamē) an-ni pu-uṭ-ra
 an-na rabāa šá ul-tu ši-ḥi-ri-ia i-pu-šú
 su-up-pi-iḥ-ma adi vii-šu pu-ṭur
 [li]b-ba-ka ki-ma a-bi a-lid-ia

No. 11. REV. (CONT.)

Plate 25

- ù ummi a-lit-ti-ia a-na aš-ri-šu li-tu-ra
 40 [qa]r-ra-du ḏmarduk dà-lí-lí-ka lud-lul

---

e n i m - e n i m - m a š u - i l - l a ḏmarduk-k á m

[ki]kiṭṭi-šu ana pān ḏmarduk niknāk burāšī tašakkānan
paṭtra tukānan miris dišpi ḥimēti tašakkānan
 .....× zēr úmaštakal ana libbi šamni tanaddidi

- 45 .....× tašakkānan minūta tamanim-ma šamna tapaššašāš
ḏmarduk, ulu ši-i-ru git-ma-lu ši-tar-ḥu

[ēkal ʔ daššur-bāni-apli] šarru rabūú šarru dan-nu
 šar kiššatiti šar aššurki ša itti ḏmarduk šar ilāni
 šaknana ēna^u-šú a-na taḥ-sis-ti tamarti-šú ištur ibrē
 (50) [qi-rib] ekalli-šú ú-kin etellut-ká lā immaḥar ḏnabū

- 25 als mijn god tot mij heeft gesproken, heeft hij mij rein gemaakt
als nardus,
aan de goedgunstige handen van mijn god vertrouw mij toe tot
vrede,
moge ik met zegenbede, met smeking en vurig gebed voor U mij
altijd opstellen,
de talrijke bewoners van het land, die verblijf houden in vaste
woonplaatsen,
mògen U roemen! mijn zonden vergeef, en mijn wangedrag veront-
ontschuldigd,
30 held Marduk, mijn zonden vergeef, en mijn wangedrag veront-
schuldigd.

grote meesteres Erua, mijn zonden vergeef,
goede naam Nebo, mijn zonden vergeef,
grote meesteres Tašmetum, mijn zonden vergeef,
held Marduk, mijn zonden vergeef,

- 35 gij goden die de hemel bewoont, mijn zonden vergeeft,
de grote zonde die ik sinds mijn jeugd heb begaan,
hef die op en vergeef die tot zevenmaal,
uw hart, evenals dat van mijn vader, mijn verwekker,

en dat van mijn moeder, die mij heeft voortgebracht, kere tot zijn
zijn plaats terug,

- 40 held Marduk, Uw lof moge ik zingen.

tekst van een šu-il-lá tot Marduk.

RITUEEL DAARBIJ. Voor Marduk zult gij een schaal met hars
van de pijnboom plaatsen,
een offertafel zult gij opstellen, gij zult een siroop van honing
en boter maken,
... het zaad van hennep zult gij in de vetachtige massa werpen,

- 45 ... gij zult het reciet reciteren en u met de vetachtige massa zalven.
BEZWERING. Marduk verheven, volmaakte, roemrijke god.

paleis van Aššurbanipal, de grote koning, de machtige koning,
de koning van het heelal, aan wie door Marduk, de koning der
goden,
zijn ogen zijn gemaakt; om de herinnering en om (de tabletten)
zelf te kunnen inzien, schreef hij ze af, collationeerde ze,

- 50 en stelde ze in zijn paleis op; Uw heerlijkheid wordt niet ge-
evenaard, Nebo!

No. 12. OBTVERSE

Plate 26

- ana lumun murši nabalkut dīni nikis napištim šibit pē dubbube
ana amēli la teḫē
-
- epuštašu ina mūši ūra tašabbīt mē ellūti tasallaḫ ana pān d̄marduk
patīra tukān^{an}
suluppa šasqa tašapak miris dišpi ḫimēti tašakkan^{an}
duḡadagaru tukān^{an} še-am na-aḫ-la tašapak niknak burāši tašakan
5 šikar rēšti tanaqqi ana pān rikis arēmeš gišḫašḫūri arēmeš gištitti
arēmeš gišmusukkanni
tanaddidi šubāta huššā ina eli arkatat arki rikis šamkirū tanaddidi
niqē tanaqqiqi šerimitta šerḫinšā u šeršumē tašakkan^{an}
šamna ina napšašti gištakarinni talaqi-ma ana libbi šamni šu-a-tu
gašša ḫurāša gišbīna ūmaštakal arallu burāši
10 gišbalta gišašaga ūTAR.MUŠ ūimḫur-lim ūimḫur-ašrā ište-niš tazāku
ana libbi šamni² tanaddidi ina idat riksi tašakkan^{an} IV qiššemeš
I šā¹ na¹parutti
I šā³ ḫurāši I šā¹ uqnē I šā¹ na¹kunukki (!) na¹ḫurāša teppuš
na¹parutta
na¹uqnā na¹kunukka (!) ina bi-rit dkiššemeš ina qī kīti tušakkakak
ina idat riksi ina duḡ (!) bursigalli tašakkan^{an} XV šā¹ dqiššemeš
šā-šū-nu
15 ina šamni giššurmēni tuballal ina napšašti [4 gištakarinni ina
ida⁴]t riksi tašakkan^{an}
qāt lūmarši šabat-ma šipat d̄marduk bēl matāti III-šū tamanni-šū

- é n d̄marduk bēl matāti šal-ba-bu ra-šub-bu
šar-ḫu⁵ id-deš-šu-u⁵ git-ma-lu rubūmū-um
⁶ tiz-qa-ru šēru ša lā⁶ uttakkaruru e-piš pī (!)-šū
20 le-²-ú⁷ rap (!)-šā⁷ uz-[na rubū⁴] mu-dal-lum

No. 12. OBV. (CONT.)

Plate 27

d̄marduk¹ kab-tu šu-tu-ru [2 ša šā²]-qu ma-an-za-su
gaš-ru pu-un-gu-lu a-[2 li-i²] qašti-šū kabitti

[PLATE 26 —] K 6733, which I cite as A, is duplicate of ll. 7-24, the lines however up to l. 16 being differently divided; K 3151, —, cited as B is dupl. of ll. 54-64; K 2379, cited as C, is dupl. of ll. 57-69 and ll. 76-96; K 10807, cited as D, is dupl. of ll. 91-100, and K 7984, cited as E, is dupl. of ll. 104-119. 2. A inserts šu-a-[tu]. 3. A ša. 4. r. A. 5. A id-di-šu-ú. 6. A [ti(?)]-iz-qa-ru šu-ru šā la. 7. rap-šū.

[PLATE 27 —] 1. A here inserts bēlu. 2. r. A. 3. Possibly by bē.

No. 12 Obverse

opdat het slechte van een ziekte, de rechtsverkrachting, het afsnijden van het leven, stomheid, aanklacht een mens niet nadert

RITUEEL DAARBIJ: 's nacht zult ge het dak vegeu, rein water zult ge plengen, en voor Marduk een offertafel opstellen, dadels, spelt zult ge uitstorten, een siroop van honig en boter zult ge maken,

een kruikje zult ge neerzetten, gezeefd koren zult ge uitstorten, een rookvat van jeneverbeshout zult ge maken;

5 de eerste aftrek van bier zult ge plengen; vóór de offerinstallatie zult ge takjes van de dadelpalm, 'n takje van de vijgeboom, takjes van de moerbeiboom

werpen, een scharlakenrood kleed zal er in de lengte bovenop liggen, achter de offerinstallatie zult ge tuinkruid werpen, ge zult plengoffers brengen, schouder, lendenen, gebraden vlees zult ge neerzetten,

olie om te zalven van de buksboom zult ge nemen, in het midden van die zalf

zult ge gips, goud, tamarisk, dragant, lazerol, cypres,

10 kapperboom, acacia, lupine, imhur-lim-kruid, imhurašrā-kruid, in het midden van de olie zult ge het werpen, terzijde van de offerinstallatie zult ge het plaatsen, vier amuletten, één van albast

één van goud, één van lapislazuli, één uit zegelsteen zult ge maken, albast, goud,

lapislazuli, zegelsteen zult ge tussen de amuletten aan een linnen draad rijgen,

12 terzijde van het offerstel in een ketel zult ge het plaatsen, het overblijfsel van die "komkommerngoden"

15 zult ge in de olie van de cypres mengen, in een offerschaal van bukschout zult ge het terzijde van de offerinstallatie plaatsen,

de hand van de zieke grijp, de bezwering bij Marduk zult ge driekeer voor hem reciteren.

BEZWERING. Marduk, heer der landen, woedende, verschriklijke, geweldige, enige, volmaakte, vorst,

sublime, verhevene, wiens uitspraak van zijn mond niet verandert, 20 bekwame, breed van oren, vorst,

Marduk, eerbiedwaardige, uitblinkende, wiens standplaats hoog is, sterke, geweldige, die (zich aan)bindt zijn zware boog,

- a-bu-ub giškakku qa-bal la *maḥāri(?) tamḥaru(?)* iz-zu
 ḏmar₅-du₆-kù git-mal-lum *mu-šim(?)* šimātimeš
- 25 apil ḏlugal-du₆-kù *ša ina pāni kan-su ilānimeš(?)* rabūtimeš
 kakkabu ḏmarduk bēl *šunātī ma-la* bašu
 ḏmarduk bēl tuḥ-di *ḥegalli(!)* *mu-ša-as-nin* nuḥši
 bēl naqbēmeš *ša-di-i* u *tāmātimeš ḥa-i-tū* ḥur-sa-a-ni
- 30 ḥa-a-a-āṭ *dāš-na-an* u ḏla-ḥar ba-nu-u še-am u qí-e mu-diš-šu
 úurqita
 ta-ba-an-na akāl ili u ḏištari ba-nu-u nidūt na-me-šú-nu at-ta
 ušumgal ḏa-nun-na-ki a-ši-ru ḏigigi
 ir-šu bu-kur ḏea ba-nu-u te-n[i]-šit gim-ri
 bēlu at-ta-ma kīma a-bi u um-me ina *amēlūttimeš* ta-ba-aš-ši
- 35 at-ta-ma kīma ḏšamaš ik-lit-si-na tuš-nam-mar
 ḥab(!)-la u šaq-šá *mí-šar-ši-na tukānan* ud-ḏa-kám
 tuš-te-šir e-ku-tu u al-mat-tum
 bi-šit uzne-ši-na ..... × × .....
 matāti u nišēmeš *rapšāttimeš* .....
- 40 ri-mi-na-ta mu(?) *uḫ-pal-sa-a-ta*
 .....ina an-ḥa šu-nu-ḥa.....
 .....še nan-ta-ru ×.....
ta-šab-bat qāt-su šá.....
ša na-du(?)-u bīt ši-bit-ti *tu-kal-lam-šu nūra*
- 45 *anaku arad-ka* annanna mār *annanna* .....
 ram-ku(?) *ša qātē-šú eb-ba* .....
 šummu ma ..... × .....
 ana niš qāti-a .....

No. 12. OBV. (CONT.)

Plate 28

- ikkibu *dan-nu maruštu dan-na-tu*
- 50 ú-ban-ni kīma *na₄* ×.....
 alū ṭi-ḥu-u ta-ni-ḥu la³-bu ta-×.....
 muršu lā ṭābu ni-šu ma-met ú-sáḥ-*hi-ḫa-an-ni(?)*
 šuk-lul-ti pag-ri-ia la³-bu-ma lit-bu-šá-ku ×.....

[PLATE 28 —] 1. Ll. 56, 57 and 58 form 4 lines in B. 2. B a III. 3. L. 87 forms 2 lines in C. 4. B here inserts *dištar* (xv). 5. B *tum*. 6. L. 59 forms 2 lines in B and C. 7. B *mí*. 8. *pu-ru-us*. 9. L. 60 is expanded in B and forms 2 lines which read: — III × *ia nu-us-si*, and III *us-su ṭi-ḥu šá zunri-ias*; C apparently had the same reading. 10. In place of l. 61 B reads: — III × *ma li-ir-šu-ni liš-ku-nu-ni ri-e-ma*. 11. Traces of an erased *mu*. 12. BC *tum*. 13. B × ú *uḫ-pal-sa-a-ta*. 14. Omitted by C.

- storm, wapen, strijd zonder weerga, woedende slag,
 Marduk, volmaakte, die de lotsbepalingen beschikt,
- 25 erfzoon van Lugalduku, vóór wie de grote goden gebogen liggen,
 ster Marduk, heer der dromen zoveel als er zijn,
 Marduk, heer van overvloed en weelde, die overvloed laat regenen,
 heer van de diepten, de bergen, en de zeeën, die de bergen (=
 onderwereld) schouwt,
 die opent bronnen en wellen, die recht leidt de rivieren,
- 30 die toezicht heeft over koren en schapen, die scheidt graan en
 peulvruchten, die doet uitspruiten de vegetatie,
 gij scheidt het voedsel van mijn god en godin, gij zijt degene die
 herbouwt hun vervallen ruïnes,
 alleenheerser van de Anunnaki, regent van de Igigi,
 wijze, eerstgeboorne van Ea, schepper van de gehele mensheid,
 voorwaar, gij zijt de heer, als vader en moeder onder de mensen
 zijt gij,
- 35 gij voorwaar, gij zijt als Šamaš, hun duisternis verlicht gij,
 gij bevestigt dagelijks voor onderdrukte en bedrukte gerechtigheid,
 gij staat bij wees en weesmeisje
 hun wijsheid het product van hun oren (= intelligentie) .....
 de landen en de brede volken .....
- 40 gij zijt barmhartig, gij kijkt met het goede oog,
 ..... de treurige, de bedroefde .....,
 ..... de doodsaemon .....,
 gij grijpt de hand van wie .....,
 hem die geworpen is in de gevangenis toont gij licht,
- 45 ik x, Uw knecht, de zoon van x, enz., ...
 plengpriester, wiens feine handen .....,
 kruid .....,
 tot mijn gebed .....
- een sterke 'tabu', een hevige ziekte,
 50 maakt hij schoon zoals een edelsteen(?) .....
 de ziektedaemon, hoofdpijn, lijden, koorts .....
 een niet-goede ziekte, bezwering, ban heeft mij terneergeslagen,
 de volmaaktheid van mijn lichaam houden zij in koorts bevangen,
 ik ben bekleed .....

- il-qu-u šalmūmeš ú₄-a šu-X
 55 epir šēpē-ia₅ šab-su min-da-ti-ia₅ li-qa-a
 1 ba-aš-ti tab-la-tu ina ip-ši limnētimeš ša awēlī²meš lu-ub-ba-ku
 u lu-up-pu-ta-ku-ma
 3 šib-šat ili⁴ u awēlu-ti⁵ bašāa eli-ia₅ par-da šuttu⁶-a lim-na
 ḥa-ṭa-a
 idātūmeš-ú-a tērētūmeš-ú-a dal-ḥa-ma ul i-šā-a purussē ket-ti
 6 be-li ina u₄-mi an-ni-e izizam-ma ši-me⁷ qa-ba-a-a di-ni di-in
 purussā-a⁸ purusus⁸
 60 muruš šak-na nu-uk-kir-ma nu-us-si ṭi-hu šā zumri-ia₅
 10 il-ia₅ dīštar-[i] 11 awēlūtu salimama liršunini
 ina qī-bit pi-i-ka a-a iṭḥa^a mim-ma lim-nu ú-piš kaš-šā-pi u
 kaš-šap-ti¹²
 a-a iṭḥunini kišpu rusū ruḥū¹³ upšašēmeš¹³ lemnētimeš šā
 awēlūtīmeš¹²
 a-a iṭḥa^a lumun šunātemeš idātemeš ittatemeš šā šamēe u iršitimtim
 65 lumun itti ali u māti a-a ikšudannini¹⁴ iá-ši¹⁴
 ina pē lemmi lišani lemutti šā awēlutimeš maḥar-ka lu-uš-lim-ma¹⁴
 ú dqiššū šā ina kišadi-ia₅ šaknu^{uu} mim-ma lim-nu a-a ú-šes-ni-qa
 arrat limuttimtim egirrū lā damqu ana a-ḥi-ti li-is-kip
 kīma na^aparūttu nu-ri lim-mir i-dir-tam a-a ar-ši

No. 12. REVERSE

Plate 29

- 70 kīma na^auknē na-piš-ti ina pāni-ka li-qir li-šak-na ri-e-mu
 kīma ḥurāši ili-ia₅ u ištari-ia₅ lislimumu itti-ia₅
 ina pī nišīmeš ana damiqtiⁱ lu-ub-ši
 kīma gišmēsi lu-ni-is-su-u limnētimeš-ia⁴
 arrat limuttiⁱ lā ṭābtumtum a-a iṭḥa^a a-a isniqaqa
 75 ina pāni-ka šu-mi ú pi-ri-i li-šir
 šammīmeš u nap-šal-tum šā ina pāni-ka kun-nu lip-su-su¹ ar(!)-
 nu-u-a¹
 2 a-a ú-qar-ri-bu-ni uz-zu nu-ug-gat ili

[PLATE 29 —] 1. *ar-ni-ia*. 2. Ll. 77-79 form 2 lines in C. 3. C X-šit-ta qil-lat-u.
 4. C li. 5. C ti-la. 6. C X-šap-ti limnētimeš šā ib-šu-ni. 7. C la ṭa-bu-tum.
 8. L. 84 forms 2 lines in C. 9. C bal-an-ni. 10. C li-šā-at-li-ma. 11. C u ḥū-sū.
 12. Ll. 87-93 have been restored from C; ll. 87 and 88, though forming 2 lines
 in C are differently divided. 13. *niš qati-ias li-kun*.

- zij hebben mijn afbeeldingen genomen .....,
 55 de bodem (eig. het stof) onder mijn voeten is weggetrokken.
 mijn kracht is verdwenen, door boze tovenarij der mensen ben
 ik verlamd en geslagen,
 toorn van god en de mensen ligt op mij, afschrikkend is mijn
 droom, slecht, en niet-normaal,
 mijn voortekenen en orakels zijn in de war, en hebben geen be-
 trouwbaarheid meer,
 mijn heer, op de dag van heden houd halt, hoor mijn roepen, von-
 nis mijn vonnis, beslis voor mij,
 60 de ziekte, die ontstaan is, verander, neem weg de hoofdpijn(?)
 van mijn lichaam,
 mogen mijn god, mijn godin, de mensen, vriendschap (met mij)
 houden,
 op het bevel van Uw mond moge niet naderen iets kwaads, de be-
 heksing van tovenaer en tovenares,
 niet mogen naderen tovenarij, besmeuring, spook, slechte beto-
 veringen door mensen,
 niet mogen naderen het kwade van dromen, voortekenen en be-
 schikkingen van hemel en aarde,
 65 het kwade van het voorteken van stad en land moge mij niet
 treffen,
 voor de slechte mond en de slechte tong der mensen moge vóór
 U ik veilig zijn,
 het komkommer-amulet dat op mijn nek ligt, moge al het moge-
 lijke kwade niet op mij doen afkomen,
 de vloek die het slechte inhoudt, de niet-goedgunstige gedachte,
 moge het terzijde neerwerpen,
 als albast moge mijn licht schijnen, ellende moge ik niet verkrijgen,
 70 als lapislazuli moge ik vóór U kostbaar zijn, moge er medelijden
 heersen,
 als goud mogen mijn god en mijn godin met mij vriendelijk zijn,
 in de mond der mensen moge ik zijn tot goedheid,
 als mēsu-hout mogen zij mijn rampen uitrukken,
 de niet-goede vloek die het slechte inhoudt moge mij niet naderen,
 moge niet op mij afkomen,
 75 in Uw aangezicht mogen mijn naam en nakroost recht gaan,
 de kruiden en de zalf, die vóór U staan opgesteld, mogen mijn
 zonden delgen,
 niet mogen zij tot mij laten naderen toorn en gram van de godheid,

- ³ annam šit-tam qil-la-tam ³ hi-ṭi-tam lip-šu-ru ni-šú ma-mit
 ni-iš qāti zi-kir ilānimeš rabūtimeš
 80 ina pi-ka dan-na lu ⁴ ba-² qi-bi balāṭa ⁵
 kīma šamēe lu-lil ina ⁶ ru-bi-e šá ib-šu-u-ni ⁶
 kīma iršitim^{um} lu-bi-ib ina ru-si-e ⁷ lā ṭābātemeš ⁷
 kīma qi-rib šamēe lu-ut-ta-mir lip-ta-aṭ-ṭi-ru ki-šir limnūtimeš-ia₅
⁸ gišbi-nu lillil-an-ni úDILI.PÁT ⁹ lip-šur-an-ni ⁹ gišūqūru ar-ni-ia₅
 lip-ṭur
 85 dugubbū šá dasari-lú-ḫi ¹⁰ li-šat-lim-ma ¹⁰ dumqu
 li-ib-bi-bu-nin-ni niknakku gizillū šá dgirra ¹¹ ili elli ¹¹
 ina qi-bit dé-a šar₄ apsi abi ilānimeš d[nin-igi-kú ¹²]
¹³ a-na niš qāti-ia₅ ¹³ li-nu-uḫ lib-ba-ka dasari-lú-ḫi maš-maš
 ilānimeš rabūti[meš apkal dgigi]

No. 12. REV. (CONT.)

Plate 30

- a-mat dé-a lu-ut-ta-² id ú šar-¹ ra-tum ¹ ddam-ki-[na lu-uš-te-šir]
 90 ² ana-ku arad-ka annanna apil annanna lu-úb-lut lu-uš-[lim-ma]
 lu-uš-tam-mar ilu-ut-ka ³ lud-lu-la dā-[li]-lī-[ka ³]
 il-ia₅ lu-uš-tam-mar qur-di-[ka]
⁴ dīštar-ia₅ ⁴ nar-bi-ka liq- b[i]
 ú ana-ku maš-maš arad-ka dā-lī-lī-ka lud-lul

- 95 e n i m - e n i m - m a   š u - í l - l á   dmarduk-k á m

- immera* tašamidid tubak ..... kurummat-su-nu u ⁵ qaqqad
 lummeri ki šaknu lā ⁶ tanakkarár
ana pu-ti-šu teteli-ma lu ana eli usukki lu ⁷ ana eli ša ⁸ iš-ru-ba-a
 .....X u tanaddidi gim-ru-ú ma-am-ma ina pāni dmarduk iš-pur-
 an-ni ⁹
¹⁰ [d]é-a ¹⁰ ú-ma-² ir-an-ni III-šú qibi-ma riksa tapaṭṭarár
 100 lúmaršu ana bitī-šu lišir-ma ana arki-šú lā limur
 KU.KU ú dqiššēmeš šá itti-šú-nu úiā-kul-la úuku-kul-la
 ište-niš ina šamni giššurmēni tuballalu ina ṭeḫ riksi tušakkanan
 pušuš zamra
 epuš an-nam III-šú tamannu u šá IV ú dqiššē tanašši-ma

[PLATE 30 —] 1. *rat.* 2. Ll. 90 and 91 form one line in C; ll. 92 and 93 form one line in C and D. 3. C *dā-lī-lī-ka lud-lul*. 4. C *dīštar* (xv)-ia₅. 5. D ú. 6. D lā. 7. D here inserts ú. 8. D šá. 9. Ll. 98-100 form 2 lines in D. 10. r. D.

- vergrijp, beroerte, schandelijke gedragingen en "zonde" mogen
 bezwering en ban los maken,
 het opheffen der handen, de naam der grote goden
- 80 door Uw machtige mond moge ik zoeken, beveel leven,
 als de hemel moge ik rein worden van de tovenarij, die op mij rust,
 als de aarde moge ik rein worden van de niet-goede bevuiling,
 als het midden van de hemel moge ik rein worden, moge de band
 van mijn kwaden worden losgemaakt,
 de tamarisk moge mij reinigen, de madelief moge mij losmaken,
 het merg der palmen moge mijn zonden delgen,
- 85 het wijwaterbekken van Asariluhj moge mij het goede doen ver-
 werven,
 mij mogen reinigen het rookvat en de fakkel van Girru, de reine
 god,
 op bevel van Ea, de koning der wateren, de vader der goden,
 Ninigiku,
 bij het "opheffen van mijn handen" moge Uw hart tot rust komen,
 Marduk, bezweringspriester der grote goden, raadsheer der Igigi,
 het woord van Ea moge ik in acht nemen en koningin Damkina
 moge rechtleiden,
- 90 ik, Uw knecht x, zoon van x, moge leven en welvarend zijn,
 moge ik Uw godheid blijvend vereren, moge ik Uw lof zingen,
 mijn god moge vereren Uw heldhaftigheid,
 mijn godin moge van Uw grootheid spreken,
 en ik, de priester, Uw knecht, moge Uw lof zingen.
- 95 tekst van een šu-il-lá tot Marduk.
- een lam zult gij vastbinden, ... hun voer, de kop van het lam,
 zoals die daar ligt, zult gij niet wijzigen, daarna zult gij hem
 (n.l. de kop) aan zijn borst hechten,
 en of op een onreine of op een met uitslag behepte ..... zult gij
 werpen dat allemaal in het gezicht; Marduk heeft mij gezonden,
 Ea heeft mij gestuurd, zeg het driemaal, daarna zult ge de offer-
 installatie opruimen,
- 100 de zieke moge dan rechtstreeks naar zijn huis gaan, hij mag daarbij
 niet omkijken.
 overblijfsels van de komkommeramuletten waarmee gij iakulla en
 ukukullu planten
 in olie van de cypres zult omroeren, zult ge in de nabijheid van
 de offerinstallatie plaatsen, zalf het lichaam.
 doe alles, driemaal zult ge reciteren, de vier komkommeramuletten
 til op en

abnēmeš šu-nu-ti itti ú dqiššēmeš tašakak ana muḫḫi kīma šuāti
 taqabbi
 105 šiptu at-ta dqiššū ma-sar šulmeme šá dé-a u dasari-lú ḫi

No. 12. REV. (CONT.)

Plate 31

é tam-mur kiš-pi ru-ḫi-e zi-ru-ti
 šib-sat ili u ištari a-we-lu-ti ¹
² e tam(?) -mur nakas napišti nabalkat dīni šibit pi
 u-piš kiš-pi lim-ni-[e ³]-tu ⁴
 110 dsēda damqa dlamassa damiqtam [³ tam ³] šukna ^{6na}
⁷ ila zi-na-a ilištar xi-ni-ta ù a-me-lu-ta
 sul-li-ma-am-ma [ki-niš] li-ta-mu-u ⁸ itti-ia ⁵
 ina ma-šar šul-me lubluḫ(?) u kāl muši(?) šutta damiqtam
 luḫ-ḫul ⁹
 ina qí-bit dasari-lú-ḫi ap[³ kal ilānimeš rabūtimeš ³] ¹⁰ dmarduk ¹⁰
 115 ¹¹ e-puš an-nam ana eli ú dqiššēmeš taq-ta-bu-u ¹²
 ina kišādi-šú tašakkanan ina libbi šamni šá ina gišnapšalti
 gištaskarinni šaknumu
 šiptu iz-zi-tu III-šú tamanunu-ma ka-a-a-an piššata tapašaš
 ina u₄-me-šú-ma na₄-gúb-ba niknakku gizillu tuš-ba-³-šu-ma
 ila u-sal-la-tam mim-ma en-šu mim-ma lim-nu ul iḫḫi-šú
 120 šum-šú ana damiqti izakarár
 šumma awēlu qaqqad-šú ikkal-šú lišan-šú u-zaq-qat-su
 122 ekal ḫ daššur-bān-apli, etc.

No. 13. OBVERSE

Plate 32

×.....
 lil ×.....
 šá-qá-a e-li ilānimeš ri-ša-a-ka(?)
 a-lik tap-pu-te la li-³ ×.....
 5 ana-ku annanna apil annanna šá ili-šú annanna .....

[PLATE 31 —] u nam-lú-gál-lu. 2. L. 108 forms 2 lines in E, which read: — III × nikis(ku d)is napištimim D | and III šibit pi|. 3. r. E. 4. E tu. 5. E a-na ia-a-ši. 6. E šuk. 7. Ll. III and 112 form one line in E. 8. li-tam-mu-ú. 9. For l. 113 E reads: — III šutta damiqta^a lu-mur luḫ-ḫul. 10. Omitted by E. 11. Ll. 115-118 form 3 lines in E. 12. E ú. 13. III × gi-bil-lú III.

- hun stenen zult gij met de komkommeramuletten aaneenrijgen, en
daartegen aldus spreken:
- 105 BEZWERING. gij zijt Qiššu, de bewaker van de welstand van Ea
en Asariluhi,
welaan, gij hebt gezien de betoveringen, de vijandige spoken,
de toorn van god en godin en van de mensheid,
welaan, gij hebt gezien het afsnijden van het leven, rechtsver-
krachting, met stornheid geslagen zijn,
..... het doen van tovenarijen,
- 110 een goede beschermgeest, een goede beschermgodin ..... stel aan,
de vertoornde god, de vertoornde godin en de mensen,
maak die weer vriendschappelijk; oprecht mogen zij voortdurend
met mij spreken,
door de bewaker van de welstand moge ik leven en de gehele
nacht een goede droom zien,
op bevel van Asariluhi, de raadsheer der grote goden, Marduk.
- 115 doe aldus: boven over de komkommerngoden zult gij spreken,
op zijn nek zult gij leggen midden in olie wat in het potje van
bukshout klaar ligt,
de bezwering „izzitu” zult ge driemaal reciteren, en voortdurend
een zalving verrichten,
dan zult gij hem een wijwaterbekken, een offertafel, een fakkel
brengen
het amulet (eig. de god) in stukken snijden; niets zwaks niets
slechts zal het naderen,
- 120 zijn naam zal hij ten goede zeggen.
stel, een mens doet zijn hoofd pijn hebben, zijn tong steekt hem,
paleis van Assurbanipal, etc.

No. 13

.....

.....

- 11 hoog boven de goden is Uw hoofd ...
die de zwakke te hulp komt ...
- 5 ik x, de zoon van x, wiens god is x, etc..

- azzazaz ina pān ilu-ti-ka rabīti ×.....
 ina bikīt nišēmeš šá la ma.....
 šuknam^{nam}-ma qa-ba-a u ma-ga-ra.....
 lul-lik su-qa a-mi-ri *liḫ-du*(?)
 10 lu-ur-ši ina šil-li-ka ni-me-qí.....
 ina pi-ka šá la-na-kar li-ḫib

---

enim-enim-ma šu-il-[lá] *marduk-kám*

- epuštašu ana pān dmarduk *teppušš*
 [nik]nak burāši tašakan niš qāti.....
 15 [šiptu] be-lum dšā-zu mu-di-e lib-bi *ilānimeš rabātīmeš*(?)
qí-bi ba-la-aṭ nišēmeš ṽa-pa-ti
 .....× ib ba-lak-ka

No. 13. REVERSE

Plate 33

- ina apsi mu*(??)-[š]ab balāti *iš-šak-na*.....
mim-ma lim(?)-nu ša iš-šak-nam-ma.....
 20 *rāqu* a-na ia-ši kīma šamēe ana-ku ana šá-a-šú.....
 [d]šēdu damqu ú-še-es-ta-an-ni
 ú-šab-bit šap-ti-ia lib-bi ú-šap-pil(?)
 ú-ka-as-si a-ḫi-ia ×.....
 bir-kí-ia ú-mal-li mun-ga.....
 25 kām-ma-al māti-ia.....
 šu-mi ú-šat-bi ina pi(!)-i nišē(?)
 be-lí ak-tal-dak-ka ši-me *qa-ba-ia*(?)
 šur-ši di-ni ...purussā *purus*
 bi-il-la-an-ni .....× ×.....
 30 ki-i la bēl an-[ni ana-ku]
 dmarduk bēlu *rabū*.....
 ina pi-i-šu *damqi*.....
 maḫ-riš.....

No. 14

No. 15

Plate 34

- 1 .....eli-ia₅   2 .....ṽa-biš ši-man-ni
 3 .....tes-li-ti   4 .....gi-mil napišiti

[PLATE 34 —] 1. L. 11 of No. 14 and l. 17 of No. 15 should each be restored:
 [enim-enim-ma šu-il-lá] dmarduk-kám.

- ik neem plaats vóór Uw groote godheid ...
 door het wenen der mensen die niet ...
 maak roepen en goedgunstig zijn ...
 moge ik op straat gaan, die mij ziet moge zich verheugen,
 10 moge ik in Uw bescherming wijsheid verkrijgen, ...
 moge het door Uw mond (= bevel) die niet veranderlijk is slagen

tekst van een šu-il-lá tot Marduk

- RITUEEL DAARBIJ: vóór Marduk ...
 een offertafel van jeneverbeshout zult gij opstellen, een šu-il-lá...
 15 BEZWERING. heer, Šazu, die kent het hart der grote goden,
 bevel leven voor de verduisterde mensen,
 ..... roept U aan

- in de afgrond werd de woonplaats van het leven gemaakt,
 al het slechte dat werd gemaakt ...
 20 ver is hij van mij evenals de hemel en ik van hem ...
 De goede beschermgeest heeft hij van mij ver verwijderd
 hij pakte mijn lippen, mijn hart deed hij zinken,
 hij sloeg in banden mijn lendenen,
 mijn knieën vulde hij met verlamming,
 25 de toorn van mijn land ...
 mijn naam verwijderde hij in de mond der volken,
 mijn heer, ik heb U bereikt, hoor mijn gebed,
 doe een vonnis verkrijgen, beslis beslissing,
 breng mij ...
 30 daar ik geen misdadiger ben (?) ...
 moge Marduk de grote heer,
 door zijn genadig woord ...
 verheven .....

No. 14

- 1 ..... op mij ..... 2 ..... op normale wijze hoor mij aan .....
 3 ..... mijn gebed ..... 4 ..... een beloning van leven .....

- 5 .....*damiqtum*tum ina qāti-ia₅ li-kín(!) 6 .....ina hi-ṭi-ti
 7 .....si-lim itti-ia₅ 8 .....ana é-sag-ila
 9 .....*li-šar*-bu bēl-ut-ka
 10 *dšarpanitu hi-ir-tu na-ra-am-ta-ka*(?) pa-nu-uk-ka li-ir(!)-taš

e n i m - e n i m - m a š u - i l - l á dmarduk-k á m ¹

.....dmarduk tašakkanan

.....*tes*-lit-su šemātat

- 14 .....*ši-ta-ár*-ḫu 15 .....qar-du
 16 .....*ra-šub*-bu 17 .....ul ib-ši 18 .....meš-šú

No. 15

- 1 .....mu 2 .....tum
 3 .....× ku 4 .....*a-a* ár-ši
 5 .....*a-a* ár-ši 6 .....*a* tuk
 7 .....*ki-e*-nu 8 .....*arki-ia*₅
 9 .....šá limuttu *a-a* a-mur 10 .....iá-ši 11 .....šimātemeš
 12 *dēn-lil liḫdu-ka dē-a* lirēs-ka
 .....*li-šim*-mu ši-mat-ka
ilānimeš ša kiš-ša-ti lik-ru-bu-ka
 15 .....ina šu-bat ta-ni-iḫ-ti-iá 16 .....*damiqti-ia*₅ liq-bi-ka

e n i m - e n i m - m a š u - i l - l á dmarduk-k á m

- 18 .....× *a* a-gúb-ba tukānan 19 .....patīra tukānan
 20 .....sasqa tašappakak 21 .....× bu qu
 22 .....tukānan 23 .....× šiptu III-šú tamannunu
 24 niknak buraši tašakkanan 25 .....áz
 26 .....qu nu 27 .....× tanaqqiqi 28 .....× × ×

No. 16. OBVERSE

Plate 35

- 1 .....× × ×..... 2 .....šiptu.....
 3 .....šī-bir-ri(?)..... 4 .....nam-ru.....
 5 .....u..... 6 .....-a-an.....

No. 16. REVERSE

- 7 .....× ú-šá-pi × 8 *bīt*-ka é-sag-ila
 9 × si-lim liq-bi-ka

- 5 ..... het goede in mijn handen moge hij ..... 6 ..... wegens de zonden,
 7 ..... wees vriendelijk met mij, ... 8 ..... naar Esagila .....
 9 ..... moge ik groot maken Uw heerschappij,
 10 Šarpanitum, Uw geliefde bruid, moge Uw gelaat vrolijk maken,
 tekst van een š u - í l - l á tot Marduk
 RITUEEL ..... zult gij plaatsen ..... zijn gebed is verhoord.
 14 ..... schitterende ..... 15 ..... sterke .....
 16 ..... verschrikkelijke ..... 17 ..... hij was niet ..... 18 .....

No. 15

- 1 ..... 2 .....
 3 ..... 4 ..... krijgje ik niet .....
 5 ..... krijgje ik niet ..... 6 .....
 7 ..... vast ..... 8 ..... achter mij .....
 9 ..... moge ik geen onheil zien, 10 ..... mij, 11 ..... lotsbepalingen
 Enlil moge zich over U verblijden. Ea moge zich over U verheugen,
 moge hij Uw lot bepalen,
 de goden van het heelal mogen U zegenen,
 15 .....in een woonplaats van mijn rust
 ..... mijn welvaart moge hij U zeggen,
 tekst van een š u - í l - l á tot Marduk
 RITUEEL DAARBIJ ... een wijwaterbekken zult ge opstellen,
 ..... een offertafel zult ge opstellen,
 20 ..... een soort speltmeel zult ge strooien 21 .....
 22 ..... zult ge opstellen, 23 ..... de bezwering zult ge driemaal reciteren.
 24 ..... een rookvat van cypreshout zult ge maken 25 .....
 26 ..... 27 ..... zult ge plengen, 28 .....

No. 16

- 1 ..... 2 bezwering
 3 ..... zijn boodschap(?) 4 ..... blinkend
 5 ..... 6 .....
 7 ..... ik maak blinkend
 8 .....Uw huis Esagila
 9 ..... 'Vriendschap', moge hij zeggen

10 [e n i m - e n i m - m a š ú - í l] - l á d marduk - k á m

[epuštašu lu ina riksi lu ina niknakki teppušū
.....X šamē u iršitim

[ekal ṽ daššur-bān-apli šar kiššati]

[ša a-na daššur etc.]

No. 17

1 .....X X..... 2 balaṭi.....
3 ..... ri-šá-a-ti u gur ud 4 ka-a-šá pa-li-ḫi-ka lu-ki(?) -

5 [e n i m - e n i m - m a š u] - í l - l á d marduk - k á m

6 ..... mi ki ḫim tar at X..... 7 ..... za tanaddi bi.....

8 .....ina muḫḫi šá 9 .....X.....

No. 18. OBVERSE

Plate 36

.....X.....X.....X.....

2 i-na-ṭa-lu pa-nu-uk-[ka]
a-na gi-piš ta-ma-a-ti pa-nu-ka ma-a-du⁴

⁵ šá-qa-ta ina šá-ma-mi

5 kul-lat nišēmeš ta-bar-ri
šur-ba-at-ma ina iršitimtim

⁶ uzuṭērētimeš-šú-nu [ta-bar-ri] ⁶

šá ḫi-ṭu iḫ-ṭu-ú ta-ga-mil-šú at-ta

⁷ šab-ta-ku-ma ki-i ti-i-ri

10 ina ⁸ qa-an ni-ka

ki-i mu-ra-ni d marduk

a-la-su-um ur-ki-[ka⁸]

[PLATE 36 —] K 6804, ll. 1-15, which I cite as A, is dupl. of ll. 1-18; K 11326 + K 11975, cited as B, is dupl. of ll. 9-19. 2. Ll. 1 and 2 probably formed one line in A, which also gives traces of 2 preceding lines, reading: — */// X ///*, and l. 2 */// X qu X ///*. 3. r. A. 4. A *du*. 5. The couplets 4 and 5, 6 and 7, each form one line in A. 6. A [š]imeš-šú-nu ta-na-ṭal. 7. The couplets 9 and 10, 11 and 12, each form one line in A and B. 8. A i-na.

10 tekst van een bezwering tot Marduk

RITUEEL DAARBIJ. gij zult het of door een offerinstallatie, of
in een rookvat verrichten.
..... hemel en aarde

paleis van Assurbanipal, de koning der wereld, koning van het
land Assur
die tot Assur, enz.

No. 17

1 ..... 2 ..... leven .....
3 ..... vreugde en..... 4 ..... U vrezende .....

5 tekst van een bezwering tot Marduk

6 ..... 7 ..... zult ge werpen .....
8 ..... bovenop ..... 9 .....

No. 18

.....

zij aanschouwen Uw gelaat
op het gewoel der zeeën is Uw gelaat voortdurend gericht,
gij zijt verheven in de hemel,

5 alle volken aanschouwt gij,
groots immers zijt gij op de aarde,
hun orakels schouwt gij,
die zonden bedreef, gij vergeeft hem,
nu zit ik vast als een bewaker

10 aan Uw gordel,
als een jonge hond, Marduk,
draaf ik achter U aan.

No. 18. REVERSE

Plate 37

- na-šá-ku nindaba a-sa-raq sir-[qa]
 pu-ṭur ikkiba li-qi un-ni-[ni-ia₅]
 15 šār-ka ṭābu li-zī-qa-am-[ma]
     napištim li-ri-iq
 la-ta-am nar-bi-ka ana nišēmeš rapšātimeš

---

e n i m - e n i m - m a   š u - í l - l á   d marduk-k á m (!)

- epuštašu lu ina riksi lu ina niknakki teppušuš
 20 é n   ga-áš-ru šu-pu-u e-til dijigi

.....×.....×.....×.....×.....×.....×.....×

No. 19. OBVERSE

Plate 38

- .....×.....
 .....× šu.....
 ilu ma-am-ma la u-šam-sa-ku zi-kir šap-ti-šu(?)
 bēl bēle šar šarrāni
 5 a-bu a-lid ilānimeš rabūtimeš
 bēl šimātimeš ušurātimeš
 mu-ma²-ir šamēe u iršititī bēl mātāti
 ga-mir di-ni šá lā innenūú qí-bit-su
 [mu-š]im šimātimeš × kal-a-ma
 10 [ina el]i attalē dsin šá ina arḫi ūmi šaknana
 [lu]mun idātimeš ittātimeš limnēti lā ṭabātimeš
 [šá] ina ekalli-ia₅ u māti-ia₅ ibšaa
 [ina qi]-bi-ka-ma ú-tal-la-da te-ni-še-e-ti
 ša šarri šakannakki šu-mi-šu-nu ta-za-kar
 15 aš-um ba-ni-i ili ú šarri
     ba-šu-ú itti-ka
     ú en-šam tu-šam-šu-u mal dan-ni

[PLATE 37 —] 1. r. A. 2. B here inserts *wa*. 3. r. B; A *ni-ia*. 4. Ll. 15 and 16 form one line in B. 5. A *gam-ma*. 6. B *ti*. 7. A [a]-*na*. 8 AB *kám*. 9. After l. 18 A ceases to be a duplicate, giving 3 lines of directions for ceremonies: — *///* [d^ama]rduk niknakka burá[šá], *///* × tašakkan^a[e], and *///* × *///*-šú taman-nū^a[ ]. 10. L. 20 is written in smaller characters over an erasure; B reads: — *///* ša[rru] × *///* |

[PLATE 38 —]. 1. Possibly *gi*. 2. Written over an erasure.

ik sta met een opgeheven spijsoffer voor U, ik strooi een strooi-
offer uit,

maak los de tabu, aanvaard mijn smeekgebed,

- 15 Uw goede wind moge waaien,
het leven moge lang zijn,
moge ik spreken van Uw grootheid onder de wijdverspreide volken.

tekst van een š u - í l - l á tot Marduk

't RITUEEL DAARBIJ zult gij hetzij door een offerinstallatie hetzij
in een rookvat verrichten

- 20 BEZWERING. machtige, glanzende, held, heerlijke onder de Igigi,
paleis van Assurbanipal (?), enz. ...

No. 19

.....

.....

wiens spreken van zijn lippen geen enkele god verwerpt,
heer der heren, koning der koningen,

- 5 vader die voortbrengt de grote goden,
heer der lotsbeschikkingen en plannen,
die bestuurt hemel en aarde, heer der landen,
die het oordeel velst, wiens gebod niet verandert,
die de lotsbeschikkingen ..... alle,
- 10 naar aanleiding van een maansverduistering die in de maand x
op de zoveelste plaats had,
het kwaad van krachten en tekenen, slecht en niet-goed,
die in mijn paleis en land zijn,
op Uw gebod voorwaar zijn de mensen voortgebracht,
gij die van koning en stadhouder hun naam noemt,
- 15 daar de scheppingen van koning en god,
bij U berusten,
en gij de zwakke doet bereiken volheid van een krachtige,

- ina ma-³-du-ti kakkabāni šá-ma-mi
 be-lí at-tal-ka
 20 ina ta-mar(!)-ti-ka ib-šá-ku uzna-a-a

No. 19. REVERSE

Plate 39

- [š]im-ti ba-la-ṭi-ia ši-im
 ba-ni-i šu-me-ia qí-bi
 lum(!)-ni ta-bal-ma dumqa šur-ka
 šu-kun-ma eli-ia₅ ba-aš-ta-ka rabīta
 25 [ilu] u šarru li-šá-qí-ru-in-ni
malku u rubū šá bu-ni-ia li-pu-šú
 a-me-ri li-ba-šá-an-ni
 ina puḥri lu še-mat qí-bi-ti
 dlamassu qābe šemē u magāru
 30 u₄-mi-šam lit-tal-lak itti-ia₅
 [ina] qí bit-ka šir-ti šá lā uttakkaruru
 ū an-ni-ka ki-nim šá lā inennū

---

e n i m - e n i m - m a   š u - i l - l á   d e n - l í l - k á m

---

é n ru-ba-tu rabītu i-lat ši-ma-a-ti

No. 20. OBVERSE

Plate 40

- 1 ..... ka .....   2 .....× ×.....
 3 .....×.....   4 .....×.....× tim.....
 5 li-reš-ka ..... da ši .....
dnin(?) — men-na ummamá šur-bu-tu

[e n i m] - e n i m - m a   š ú - í l - l á   d.....k a m

[é n šur-bu-ú git-ma-lu.....

u₄-mu la a-ni-ḥu mut-[tab-bil] šamē

No. 20. REVERSE

- 10 dadad šur-bu-ú git-ma-lu
 u₄-ma la a-ni-ḥu mut-tab-bil šamē
 šá-kin ú-pi-e

- die de bliksem doet bliksemen, Za.....
sterke, volmaakte, toornige, krachtige,
15 onmeedogend, eerste onder de goden,
Adad, sterke, volmaakte, heftige, die niet vlucht,
onmeedogende, eerste onder de goden
die neerwerpt de driftigen, ...
de boosdoener (?) verterend, strijder
20 ..... 21 .....

No. 21

- 1a .....1b .....
heer, wiens glans belicht de landen,
sterke, wiens bevel niet verandert,
sluiswachter van hemel en aarde, die doet regenen overvloed,
die de hemel opensluit, die overvloed rijkelijk maakt,
5 wiens woord onder de goden, zijn broeders, groots is,
die de verordeningen die in de hemel geeft,
die ..... zich haastende .....
heer ..... wiens kracht .....
alle ..... dagen storm, die niet ophoudt .....
10 ik heb U geroepen, heer, midden in de reine hemel,
ik, Uw knecht, heb om U heen gedraaid en mij opgesteld, ik heb
U gezocht en heb mij aan Uw voeten neergebogen.
..... alle volken
..... bescherming der woonplaatsen .....
..... gij daalt af in mijn stad .....
15 ..... hemel gij daalt af .....
of de muur van het huis van de god, of ..., of de hoek van de muur
is gevallen
..... en ... (hagel)stenen, bliksem, brand,
de god van mijn stad ..... zij verbranden,
Adad grote heer, Uw gelaat zoek ik,
20 Schenk mij leven, dan zal ik Uw gelaat(?) zoeken,
heden heb ik voor U plaats genomen, aanvaard mijn smeekbede,
verhoor mijn smeking,
het kwade van Uw mond moge mij niet naderen, of geen vat op
mij krijgen, of mij niet in zijn kracht krijgen,

nar-bi-ka lu-ša-pi d[alili]ka ana nišēme rapšāti lud-[lul]

[nim]-enim-ma šu-i [l-lá] dadad[kám]

25 *enūma* dadad pi-šú ittanaddu lu ..... āli lu bīt il āli uš-tal-pi-tu

No. 21. OBV. (CONT.)

Plate 42

lu igar bīt ili lu ..... lu sa-mi-it dūri imqutu
nipihib išāti in-na-ap-hu

¹ [ep]uštašu ina mūši ² ūra [tašabbiṭ mē ellūti tasal]lah ana pān
 dadad paṭīra tukān

suluppa lu [šasqa tašappakak mirsa dišpa ² tašakkan

30 *nīqa tanaqqi[qi] ..... dah-ḥa-ma*

riḍ × ..... e-ri-ni

ki × dadad ..... šiq

× ni .....

é n] šur-bu-ú git-ma-lu

35 *u₄³-mu la a-ni-ḥu mut-tab-bil šamēe*

dadad šur-bu-ú git-ma-lu

u₄-mu la a-ni-ḥu

ša-kin ú-pi-e bu

kaš-kaš-šu git-ma-lu is-zu a-lal-lu

40 *šam-ru la ni-'u bēl tam-ḥa-ri*

dadad kaš-kaš-šu git-ma-lu šam-ru la ni-'u

la-iṭ muq-tab-lu .....-ri áš-ṭu-ti

ša-qiš ga-áš-ru ..... i-di muš-tar-ha(?)

mu-ḥal(!)-liq ši-en-ni u ra-ag-gi mu-bal-lu-u rag-qi

45 *še ..... × du ..... × is ta me*

ni ..... × ..... pa e dan-ni qar-ta-me tum.....

AN ..... × ša ×

aš .....

tu .....

50 *4 × .....*

No. 21. REVERSE

Plate 43

.....meš šab tum ab .....

[PLATE 42 —] 1. Ll. 28 and 29 have been restored from No. 12, ll. 2 f. 2. Traces of this character remain, 3. r. l. 37. 4. About 9 lines are missing from the bottom of the Obverse.

moge ik Uw grootheid verheerlijken, Uw lof onder de wijde volken
zingen,

Tekst van een š u - i l - l á tot Adad.

25 wanneer Adad zijn stem al maar laat horen of ..... van de stad,
of van het huis van de god van de stad tegen de grond gooit,

of de muur van het huis van de god of de hoek van de muur
omvalt,

en het begin van brand is ontstaan

RITUEEL DAARBIJ: in de nacht zult ge het dak vegen, rein water
zult ge vóór Adad plengen, een offertafel zult ge opstellen,
dadels, spelt zult ge uitstorten, een siroop van honig en boter zult
ge maken,

30 ge zult een plengoffer brengen .....

.....

..... Adad .....

.....

BEZWERING, grootse, volmaakte .....

35 storm die niet ophoudt, wachter van de hemel,

Adad, grootse, volmaakte,

storm die niet ophoudt,

maker van wolken,

sterke, volmaakte, toornige, krachtige,

40 verwoede, niet te keren, heer van de slag,

Adad, sterke, volmaakte, verwoede, niet te keren,

30 verterende, strijdende, ..., wrede,

die afslacht, krachtige ....., krachtige,

Gewichtige ....., die vernietigt slechten en bozen .....,

45 .....

..... machtige, wrede, ...

.....

.....

.....

50 .....

.....

- te-rit kul-lat ilānimeš qa-tuk-ka tam-ḥat*
ana qi-bi-ti-ka ú-taq-qu-ú ilānimeš digigi
 ..... ta ia-ú áš-rat ta .....
 55 ..... ud eliš u šapliš ib-ni × .....
 ..... × a-bi ilānimeš .....
 ..... apsi ..... ni-me-ki .....
dnin-maḥ bānataṭ ilānimeš šá-lum-ma-ta u-ḥal-lip-ka(?)
dku-tu-šar uš-mal-la qat-ta-ka na-mur-ra-ta × .....
 60 ina ekurrim bīt šimātimeš šá-qa-a réšā-ka
 bēlu ri-me-nu-ú ina ilānimeš rabūtimeš
 ib-šá-ku uznā-a-a ma-ḥar-ka ut-nin šá-pal-ka ak-mis
 ri-min-ni-ma bēlu ši-me tes-li-ti-ia
ḥul-liq a-a-bi-ia tu-ru-ud lim-nu-ti-ia
 65 [a-a] iḥḥūnini kišpu ruḥū ru-sū upšašūmeš limnutimeš
kī-niš naplisannimi-ma qi-bi dum-qi-a
 il-ia₅ u dištar-ia₅ lislimama itti-ia
aq-gu lib-ba-ka li-nu-ḥa lippašarara ka-bīt-ta-ka šulmama šuk-na
il-ia₅ [li]-ri-man-ni dištar-ia₅ liršāa rēm[a]
 70 .....?tubukannian-ni-ma lú-ta-id ilu-ut-ka
 nar-bi-ka lu-[šá]-pi dalili-ka lud-lul

[enim] - enim - ma š u - i l - l á d A d a d - k á m

epuštašu e-nu-ma dadad ina ki-rib šamēe pī-šú it-ta-na-an-du-ú

No. 21. REV. (CONT.)

Plate 44

[ūra] ta-šá-biṭ mē ellūti tasallaḥ nīknakku burāši ina išāti gišāšāgi
 ta-sár-raq

- 75 *nīš-qati-šu li-iš-ši-ma ši-ma-a-at*
 [én] dadad *mur-ta-aš-nu šu-pu-u ilu gaš-ru*
 ..... × ...*pu(?)*-ul-ḥu da-pi-nu qu-ra-du
mu'-ir ir-pi-e-ti mu-šal-lil u₄-mi
 ..... ta ..... × aš li-i-te-nu-uk-ka gam-ra-a-ti
 80 *mu-šab-šu-ú bir-qi bēl a-bu-bi*
mu-ut-tab-bil šamēe šadēmeš ta-ma-a-ti
 ..... mu ka ..... × ..... še-mu-ú zi-kīr-ka
na-din rig-me ina ša-du-u ḥur-sa-a-ni
qir-bi-e-ti ××× da-a-ri-šu ú-ga-ru

- ..... het orakel ..... geheel der goden houdt Uw hand,
 op Uw bevel huldigen de goden de Igigi .....,
 ..... heiligdom .....
- 55 ..... boven en beneden .....
- ..... vader der goden .....
- ..... wijsheid .....
- Ninmah, de schepster der goden, heeft U met glorie bedekt,
 Kutušar heeft Uw handen met schriklijke glans gevuld, ...
- 60 in Ekur, het huis der lotsbeschikkingen, is hoog Uw hoofd,
 medelijdende heer onder de grote goden,
 mijn oren zijn gericht (op U), tegenover U heb ik vurig gebeden,
 aan Uw voeten knielde ik,
 heb medelijden met mij, heer, en hoor mijn gebed,
 vernietig mijn vijanden, verdrijf die mij kwaad willen doen,
- 65 niet mogen naderen hekserij, spook, vuil en betovering
 zie mij getrouw met het goede oog aan, beveel mijn geluk,
 mijn god en godin mogen met mij weer vriendelijk zijn,
 Uw vertoornd hart kome tot rust, tot rust kome Uw lever, geluk
 maak,
 mijn god moge zich over mij ontfermen, mijn godin moge ont-
 ferming met mij krijgen,
- 70 ... giet op mij uit, moge ik zorgvuldig tegen Uw godheid mij
 gedragen,
 moge ik Uw grootheid verheerlijken, Uw lof prijzen.
- tekst van een šu-il-lá tot Adad,

- RITUEEL DAARBIJ: als Adad in het midden van de hemel maar
 zijn stem laat horen,
 zult gij het dak vegen, zult ge het besprenkelen met helder water,
 het rookvat van jeneverbeshout met vuur van doornstruik (erin)
 zult gij bestrooien,
- 75 zijn šu-il-lá moge gehoord worden, en het zal verhoord zijn.
- BEZWERING. Adad, irrigator, stralende, krachtige god,
 .....vrees, overwinnaar, held,
 die de wolken stuurt, die verduistert het daglicht,
 ..... buigen zich allen gezamenlijk voor U neer (?)
- 80 die de bliksem doet zijn, heer van de stormvloed,
 wachter van hemel, bergen en zeeën,
 ..... degene, die Uw naam verneemt,
 die de donder presteert over hoogland en bergen,
 die de beemden [verwoest] en stuktrappelt de dreven,

- 85 *nišemeš*(?)*hi-it-tu-ša* i-dal-la-lu qur-di-ka
 šá-am is X ti-ma muši u u₄-mi
tu-šam-id ur-qi-tu tu-sal-lam šab-sa
 u ia-a-ši arad-ka ana tu-ub-ba-ti šuteširir-ma
 šuk-nam-ma ri-e-ma dà-li-li-ka lud-lul
- 90 *šum-ka* ṭabā lul-tam-ma-ra ana nišemeš rapšātīmeš

---

[e] nim-e-nim-ma šu-il-lá dadad-kám

---

epuštašu lu ina *riksi* lu ina niknakki teppušuš

šiptu bēlu šu-pu-u git-ma-lum ilānimeš ra-šub-bu

ēkal 𐎶 daššur-bān-apli, etc.

No. 22. OBVERSE

Plate 45

- ē n rubū ašarīdu bu-kur dmarduk
 parsūu² i-te-ip-šú i-lit-ti dšarpanit
 dnabū na-áš ṭup ši-mat ilānimeš a-šir é-sag-ila
 bēl dé-zi-da šulul barsipki
- 5 na-ram dea qa-i-šú belāṭi
 ašarid bābili na-ši-ru na-piš-ti
 an-du-ul da-ād-mi ētir nišemeš bēl eš-ri-ti
 zi-kir-ka ina pē nišemeš šu-ṭub-ba dlamassi
 mār rubē rabi dmarduk ina amāti-ka ket-ti
- 10 ina³ si-iq-ri-ka kabti ina qī-bit ilu-ti-ka rabīti
 ana-ku annanna mār annanna mar-šu šum-ru-šu arad-ka
 šā qāt eṭimmi uh₄-būr-ru-da māmitu isbaṭū-ni-ma irtedū-ni
 lu-ub-luṭ lu-uš-lim-ma e-ma-a a-kap-pu-du lukšudud
⁴ šu-uš-kin kit-[ti⁵] ina pī-ia₅⁶
- 15 šub-ši amāt [7 damiqtī⁷] ina libbi-ia₅
 ti-i-ru u⁸ man-z[a⁹-za⁹ 7 liq-bu-u 7] damiqtī⁷
⁹ li-iz-ziz [5 il-ia₅ 5] ina immi-ia₅
 li-iz-ziz [7 dīštar-ia₅ 7] ina šumēli-ia₅
 šēdu damqu la[⁸ massu damiqtu⁸] lu ra-kis itti-ia₅
- 20 šu-ut-li-ma-am-[ma₅] qa-ba-a u ma-ga-r(a)

[PLATE 45 —] K 6334, which I cite as A, is duplicate of ll. 1-9; K 6853, cited as B, is dupl. of ll. 7-24; and K 8982, cited as C, is dupl. of ll. 66-70. 2. A 4. 3. B *nik*. 4. Ll. 14 and 15 form one line in B. 5. r. B. 6. B *ia*. 7. Attempted restoration from No. 9. 8. Omitted by B. 9. Ll. 17 and 18 form one line in B.

- 85 de volken zijn blij, zij roemen Uw sterkte
 gij ..... bij dag en bij nacht,
 gij toch maakt talrijk het groen, gij beweegt de gramme tot vrien-
 delijkheid,
 en mij, Uw knecht, leid weer naar de goede dingen, en
 stel ontferming in, en moge ik Uw lof zingen,
 90 Uw goede naam moge ik blijvend eren onder de wijde volken.

Tekst van een š u - i l - l á tot Adad

't RITUEEL DAARBIJ zult gij hetzij door een offerinstallatie, hetzij
 in een rookvat verrichten.

BEZWERING. heer, schitterende, volmaakte der goden, schrik-
 aanjagende
 paleis van Assurbanipal, enz.

No. 22

- BEZWERING. vorst, overste, eerstgeboorne van Marduk,
 kundige leider, spruit van Šarpanitum,
 Nebo, wiens werk het is de tafels met de lotsbeschikkingen der
 goden voor te leggen, opziener van Esagila,
 heer van Ezida, bescherming van Borsippa,
 5 lieveling van Ea, schenker van leven,
 voornaamste van Babel, hoeder van de levensadem,
 bescherming der woonplaatsen, instandhouder van de volken, heer
 der heiligdommen,
 Uw naam luidt in de mond der volken: goed-doen van de be-
 schermgod,
 zoon van de grote Marduk door Uw getrouw woord,
 10 door Uw gewichtige uitspraak, op bevel van Uw grote godheid,
 ik x, zoon van x, doodziek,
 ik, wien de hand van de doodsgeest, bezwering van een heks en
 ban heeft gegrepen en vervolgd,
 moge ik in leven blijven, moge ik welvarend zijn; zoals ik het
 beraam, moge ik het verkrijgen,
 leg waarheid in mijn mond,
 15 doe een woord van goedheid in mijn hart zijn,
 trawant en lijfwacht mogen het goede zeggen,
 moge mijn god aan mijn rechterhand plaats nemen,
 moge mijn godin aan mijn linkerhand plaats nemen,
 moge de goede beschermgeest, de goede beschermengel voorgoed
 aan mij vastgebonden zitten,
 20 doe mij verkrijgen aanroepen en inwilliging,

No. 22. OBV. (CONT.)

Plate 46

- sî¹-kir a-ta-me ina damiqtiî liš-ši-mi
 mār rubē rabū² [d³]marduk balaḡa qī-šam
 maḡar-ka ki-niš a-tal-lu-ka lu-uš-bi
 4 d⁴marduk liḡdū-ka dea lireš-ka ḡé-sud?
 25 danu denlil dea liq-ru-bu-ka
 šamū^u liḡdu-ka
 ilānimeš rabūtimeš libba-ka liḡibbubu
 dtaš-me-tum ḡi-ir-tum na-ram-ti-ka
 ina é-zi-da .....
-
- 30 eni-m-eni-m-ma šu-íl-lá dNabū-kám
 epuštašu II síla qēmi .....
 kanakta itti qēmi ište-niš tuballal ..... me
 šikaru reštu tanaqquqú tuballal-ma šipta III-šú tamannu^{nu} ×
 kurummat-su tašakan-ma maḡ-rat .....
-
- 35 é-n-e-nu-nu ap-kal-lu ašaridu ir-šu mūdū^u
 ilu širu [a]-pil d⁴marduk
 dnabū apkallu ašaridu ir-šu mūdū^u
 ilu širu a-pil d⁴marduk
 mu-kil mar-kas šamēe u iršitimūm
 40 māru reš-tu-ú šá é-sag-ila
 aplu ša d⁴marduk šar ilānimeš
 .....× ḡur-šá-nu ellūtimeš tāmātimeš rapšātimeš
 ana qí-bi-ti-ka ú-taq-qu-u ilu-ut-ka
 .....× × ×.....

No. 22. REVERSE

Plate 47

- 45 .....×.....
 .....ki di.....
 ša limutta iš-te ni(?)²-a tu-šak-na-aš
 lim-na iq-ša tu-še-me ana ḡi-ti-iš
 eli ma-ki-e u la-ab-ni ta-šá-kan šulula
 50 ša en-ši ḡab-lun di-in-šu ta-da-an
 ana-ku annanna mār annanna mur-šu-u šum-ru arad-ka

[PLATE 46 —] 1. B sí. 2. Omitted by B. 3. r. B. 4. B apparently makes some insertion before d.

- het woord dat ik spreek moge in goedgunstigheid worden gehoord,
 zoon van de grote vorst Marduk, schenk leven,
 voor U getrouw te wandelen, moge ik daarvan verzadigd zijn,
 Marduk verheuge zich over U, Ea verblijde zich over U,
 25 Anu, Enlil, Ea mogen U zegenen,
 de hemel verheuge zich over U,
 de grote goden mogen Uw hart goed maken,
 Tašmetum, Uw geliefde gemalin,
 in Ezida .....

- 30 tekst van een š u - i l - l á tot Nebo

RITUEEL DAARBIJ, twee sila meel ...
 hars met meel zult ge ineen mengen, ...
 vers afgetrokken bier zult ge plengen, zult ge mengen en dan drie-
 maal de bezwering reciteren,
 zijn spijsoffer zult ge maken, en tegenover [de god (Nebo) het
 plaatsen].

- 35 Enenunu: raadsheer, overste, wijze, wetende,
 verheven god, erfzoon van Marduk,
 Nebo, raadsheer, overste, wijze, wetende,
 verheven god, erfzoon van Marduk,
 die houdt de band van hemel en aarde,
 40 voornaamste zoon van Esagila,
 erfzoon van Marduk, de koning der goden,
 ..... de glanzende bergen, brede zeeën,
 vestigen hun hoop op Uw bevel, op Uw godheid,
 .....

- 45 .....

.....
 wie boosheid beraamt, onderwerpt gij,
 de verwoede vijand maakt gij tot leem,
 op de ellendigen en in nood verkerenden legt gij Uw schaduw
 50 van de zwakke en berooide velt gij het vonnis,
 ik x, de zoon van x, de doodzieke, Uw knecht,

- šá muršū im-hur-an-ni-ma itti lumni rak-sa-ku
 ina ku-ú-ru u ni-is-sa-tu quddud(?) la-a-ni
 ina lu-mun libbi..... na-pi(?)š-ti
 55 pū u lišānu ka-am-lu(?) ..... it-ti-ia₅
 ina u₄-me an-ni-e ša-pal-ka ak-mis
 šu-lul-ka ṭābu ta-a-ra-tu-ka kab-ta-a-tun lib-ša-a eli-ia₅
 ur-ḫi lid-me-iq pa-da-ni li-šir
 60 kib-sa i-šá-ra šu-kun ina šēpē-ia₅
 bēlu ili-ia₅ si-lim it-ti-ia₅
 dnabū bēlu ili-ia₅ si-lim it-ti-ia₅
 i-na šat mu-ši lid-me-qa šunatūmeš u-a
 ri-e-ma un-ni-na bal-tu dlamassu
 65 qa-ba-a še-ma-a šuk-na ia-ši
 ina qí-bit ilu-ti-ka rabīti[tu l]u-úb-but lušlim-ma
 dalīlīmeš-ka ana nišēmeš rapšātīmeš lud-lul

---

enim-enim-ma šu-il-lá dsú-en-na-kám

- epuštašu [lu ina riksi lu ina nikna]kci teppušuš
 70 šiptu [na-bi-um a-šá-ri-đu bu-kúr dmarduk
 ekal ṫ daššur-bān-apli], etc.

No. 23

Plate 48

- .....X.....
 .....li-še-rib.....
 .....[l]i-qi un-ni-ni-ia.....
 .....ana? da-ar lub-luṭ.....
 5 .....nar-bi-ka lu-šá-pi

---

enim-enim-ma šu-il-lá dsú-en-na-kám

- .....eš.....
 .....meš šá.....
 10 .....za.....
 .....X X.....

- wie ziekte trof, die aan het slechte vastgebonden zit,
 door smart en klacht is mijn gestalte gebogen,
 in droefheid des harten [verkwijnt] mijn leven
- 55 mond en tong zijn boos ..... met mij,
 op de dag van heden boog ik aan Uw voeten,
 ik heb mij vóór U opgesteld, ik heb gezocht Uw gelaat,
 Uw goede schaduw, Uw invloedrijke verzoening moge op mij zijn,
 mijn weg moge gunstig zijn, mijn pad moge recht zijn,
- 60 een rechte tred leg bij mijn voeten,
 heer, mijn god, wees vriendelijk met mij,
 Nebo, heer, mijn god, wees vriendelijk met mij,
 in het verloop van de nacht, mogen mijn dromen goed zijn,
 medelijden, vurig gebed, weelderige kracht en een beschermende
 godheid,
- 65 aanroepen en verhoren, verleen mij,
 op bevel van Uw godheid moge ik leven, moge ik welvarend zijn,
 Uw lof moge ik onder de brede volken zingen.

tekst van een š u - í l - l á tot Nebo

't RITUEEL DAARBIJ zult gij hetzij door een offerinstallatie, hetzij
 in een rookvat verrichten.

- 70 BEZWERING. Nebo, overste, eerstgeboorene van Marduk,
 paleis van Assurbanipal, etc.

No. 23

.....

..... hij moge doen binnentreden .....

..... aanvaard mijn vurig gebed .....

..... lang moge ik leven .....

- 5 ..... Uw grootheid moge ik verheerlijken.

tekst van een š u - í l - l á tot Sin

..... Esagila .....

.....

.....

- 10 .....

.....

No. 24

.....X X id X.....
ina qí-bít iq-bu-u(?).....
 .....X šar-ra-ti ra-bi-ti.....

[enim]-enim-ma šú il-lá dsú-en kám

- 5 [kik]ittušu e-nu-ma dsin
 .....tanaqqi*qí* ana pān dsin *tukān*
 .....X tamannu*nu* X.....

No. 25

.....a-dir-ti ma²-da-at.....
ana apsi a-dir-ti liš-du-ud
ʔ-eš-ru-tum lim-ḥu-ru a-di-ra-ti-ia
 .....ma-ḥar-ka lu-bi-ib(?)

---

5 *enim-enim-ma šu-il-lá dsú-en-[kám]*

.....tanaqqi*qí* *ti* u-šal ididi-iqlat
 .....X ti III-šú tamannu[*nu*]
 .....*ḥur(?)*-šá ni *ḥurāši* VII-šú
 .....X.....

No. 26. OBVERSE

- 1 .....X 2 .....bil

---

enim-enim-ma šu-il-lá dsú-en-na-kám

.....ana dsin

- 5 .....š*í* ina ūmi dum*qí* ūra ta-šá-bít

No. 26. REVERSE

- 6 .....[*ta-*]sal-laḥ 7 .....*itti*] qēmi tuballal-ma
 8 .....*ta-ša-ka-*]an-ma 9 .....i(?) gal 10 .....*ma-ḥir*
 11 .....tim 12 X

[PLATE 48 —] L. 4 of No. 24, l. 5 of No. 26 should each be restored to read:
 — *nim-enim-ma šu-il-lá* etc. 2. L. 6 of No. 23 should probably be
 restored as l. 5 of No. 26.

No. 24

.....

op Uw bevel zeiden .....

..... grote koningin .....

tekst van een š u - í l - l á tot Sin

5 RITUEEL DAARBIJ, wanneer Sin .....

..... zult ge plengen, vóór Sin zult ge opstellen .....

..... gij zult reciteren .....

No. 25

..... het verdriet is veel .....

..... naar de afgrond moge hij het verdriet wegslepen,

..... mogen zij mijn verdrietelijkheden ontvangen,

..... vóór U moge ik rein zijn.

5 tekst van een š u - í l - l á tot Sin

RITUEEL DAARBIJ. .... zult ge plengen, leem van de polders bij
de Tigris,

..... zult ge driemaal reciteren,

..... bergen(?) van goud zeven maal

.....

No. 26

1 ..... 2 .....

tekst van een š u - í l - l á tot Sin

RITUEEL DAARBIJ: ..... tot Sin

5 .....op een goede dag zult gij het dak vegen,

6 ..... gij zult besprenkelen, 7 ..... met meel omroerend

8 ..... gij zult het plaatsen 9 ..... het paleis(?) 10 ..... aanvaard(?)

11 ..... 12 .....

No. 27

Plate 49

- é n be-lum gaš-ru ti-iz-q[a-ru bu-kúr dnu-nam-mir
 a-šá-rid da-nun-na-k[i bēl tam-ḥa-ri]
 i-lit-ti dku-tu-šár [šar-ra-tum rabūtumtum]
 2 dnergal kaš-kaš ilānimeš² [3 na-ram dnin-men-na³]
 5 šu-pa-ta ina šamēe ellūti[meš ša-qu-ú man-za-az-ka]
 ra-ba-ta ina arall[ē² 3 ma-ḥi-ra la ti-šú³]
 4 it-ti dé-a ina puḥur⁵ i[lānimeš *mi-lik-ka* šu-tur]
 it-ti dšin ina šamēe [ta-še-⁵ gim-ri]
 4 id-din⁶-ka-ma⁷ denlil abu-k²[a šal-mat² 3 qaqqadi pu-ḥur
 napištiti³]
 10 4 bu-ul šēri nam-maš-[² še-e² 3 qa-tuk-ka ip-qid³]
 8 ana-ku annanna mār annanna [2 arad-ka²]
 šib-šat ili u dištari [iš-šak-nu-nim-ma]
 šītu u⁹ 10 ḥu-lu-uq-q[u-u¹⁰ ibašūu ina biṭi-ia₅]
 4, 11 qa-bu-u¹¹ la še-mu-[ú it-tal-pu-nin-ni]
 15 aš-šum gam-ma-la-ta¹²-be-lí¹² [as-sa-ḥar ilu-ut-ka]
 aš-šum ta-a-a-¹³ ra-ta¹³ [eš-te-²-ú]-ka
 14 aš-šum mu-up-pal-sa-t[a a-ta-mar] *pāni-ka*
 aš-šum ri-mi-ni¹⁵-ta [at-ta-ziz *ma*]-ḥar-ka
 ki-niš naplišannianni-ma [ši-me] *qa-ba-a-a*
 20 ag-gu¹⁶ lib-ba-ka¹⁶ [li]-nu-ḥa
 [p]u-ḥur an-ni¹⁷ ḥi-t[ti-ti]¹⁷ *qil-la-ti*
 ki-šir lib-bi ilu-ti-k[a] *lip-pa-aš-ra*
 ilu u dištar zi-nu-ti šab-su-ti li-is-li-mu it-ti-ia
 [n]er-bi-ka lu-uq-bi *dā-lí-lí-k[a* lud-lul
 25 [18 e n i m - e n i m - m a 18] š u - i [1 - l á dnergal-kám]

No. 28

Plate 50

.....X.....

[PLATE 49 —] 1. K 2836 + K 6593, which I cite as A, is partly dupl. of ll. 1-25; the ends of ll. 1-4, 7 f, 12-20 and 23-25 have been restored from A; K 11549, cited as B, is dupl. of ll. 4-14. 2. r. AB. 3. r. A. 4. Ll. 7, 9, 10 and 14 each from two lines in A. 5. A [pu]-ḥur. 6. A sūn. 7. B dEn-lil. 8. For l. 11 A reads ana-ku daššur-bān-apli warad-ka, which is followed by the formula ina lumun attali etc. in three lines; ll. 11 nd 12 form one line in B. 9. B X ///. 10. A ḥul-qu-u. 11. [q]á-bu-ú-u; B [q]á-bu ///. 12. [d]nergal. 13. rat. 14. Ll. 17 and 18 are transposed in A. 15. A na. 16. [lib]ba-ka. 17. ḥi-ti-ti. 18. Traces of these characters remain. 19. The text of A concludes with the catch-line /// X m[?]ki.

No. 27

- BEZWERING, sterke heer, verhevene, eerstgeboorne van Nunammir,
 overste der Anunnaki, heer van de veldslag,
 spruit van Kutušar, de grote koningin,
 Nergal, sterke onder de goden, lieveling van Ninmenna,
 5 stralend staat ge aan de reine hemel, hoog is Uw standplaats,
 groot zijt gij in de onderwereld, een gelijkwaardige tegenstander
 hebt gij niet,
 met (die van) Ea is in de vergadering Uw raad doorslaggevend,
 mede met Sin doorzoekt gij aan de hemel alles,
 aan U heeft uitgeleverd Uw vader Enlil de zwartkoppigen, alles
 wat adem heeft
 10 het vee van het veld, het kruipend gedierte heeft hij aan Uw
 hand toevertrouwd,
 ik x, de zoon van x, Uw knecht,
 toorn van mijn god en godin is tegen mij ontstaan,
 verval en verlies zijn in mijn huis,
 spreken zonder verhoring brengt mij in de war,
 15 omdat gij zeer vergevingsgezind zijt, zocht ik Uw godheid,
 daar gij zeer verzoeningsgezind zijt, zocht ik U,
 daar gij met een goede blik wilt zien, keek ik naar Uw gelaat,
 daar gij vol medelijden zijt, stelde ik mij vóór U op,
 zie mij dus getrouw met goede blik aan en hoor mij spreken,
 20 Uw vertrouwd hart kome tot rust,
 vergeef de overtredingen, de zonden, slordigheden,
 de band van het hart van Uw godheid moge losgemaakt worden,
 de vertoornde en vergramde god en godin mogen weer vriendelijk
 met mij zijn,
 moge ik Uw grootheid uitroepen, Uw lof zingen.
- 25 tekst van een šu - í l - l á tot Nergal

No. 28

.....

ki-šir lib-bi ilu-ti-ka lip-pa-aš(!)-ra
ilu u dištar zi-nu-ti šab-šu-ti lislumumu itti-ia
nir-bi-ka luq-bi dā-li-li-ka lud-lul

---

5 [enim-enim-ma šu-il-lá] dnergal-kam

[epuštašu lu ina riksi lu in]a niknakki teppuš

---

dsal-ba-ta-nu bēluw rabūw ilu ri-mi-nu-ú
pa-ḫir ka-si-i mu-bal-liḫ lúmīta
aš-šum ana-ku e-gu-ú aḫ-ṭu-ú
 10 *aš-šum ana-ku ap-laḫ a-du-ur-ma*
napišti ma-ḫar ilu-ti-ka rabiti ub-la
mē ta-ni-iḫ-ti lim-ḫu-ru-ka-ma ag-gu libba-ka li-nu-ḫa

de band van het hart van Uw godheid moge losgemaakt worden,
 de vertoornde en vergramde god en godin mogen weer vriendelijk
 met mij zijn,
 moge ik Uw grootheid uitroepen, Uw lof zingen.

5 tekst van een š u - í l - l á tot Nergal.

't RITUEEL DAARBIJ, zult gij hetzij door een offerinstallatie hetzij
 in een rookvat verrichten.

Šalbatanu, grote heer, medelijdende god,
 die de gebodene losmaakt, die weer tot leven brengt de dode,
 naardien ik nalatig was en te kort schoot,
 10 naardien ik vreesde en bang was,
 brácht ik mijn leven voor Uw grote godheid,
 Uw vertoornd hart moge tot rust komen.

DERDE GROEP

Nos. 29-35

No. 29

.....dum-mu-qu ku-um-ma

[e n i m - e n i m - m a   š] u - i l - l á   d š a l a - [k á m] ¹é n *belum gaš-ru* ti-iz-qa-ru bu-ku-ur dnu-nam-mir

No. 30. OBVERSE

Plate 51

× × × ×

dugkās karāni eb-bi

as-ruq-ki si-riq ×.....

× × in-na e.....

5 a-ku-..... *ša-a-ba ši-kar aš-na-an(?)*linuhub libba-ki ka-bít-ta-ki *lippašarara*ana-ku annanna mār annanna šá maruštu imhurannian-ni-ma
*mahar-ki kam-sa-ku(?)*da-ia-na-ti di-ni di-ni *purussā purusi(?)*

muš-te-ši-ra-a-ti a-lak-ti itti.....

10 li-saḥ-ra i-lí šá iz-nu-ú itti-ia₅

in-nin-ti puṭriri ka-si-ti li-ir-mu

linnaših^h muršu šá zumri-ia linnesisi mun-gu šá da-mi-ialip-pa-ṭi-ru a-di-ra-tú šá lib-bi-ia₅šur-kim-ma šuma zēra lu rēmu si-li-ti [▲] lu-šá-pi zi-kir-ki15 lubluṭ^u lu-uš-lim-ma nir-bi-ki lu-šá-pi

da-li-li-ki lud-lul

a-mi-ru-ú-a nir-bi-ki li-šá-pu-ú

a-na nišēmeš rapšātimeš

No. 30. REVERSE

Plate 52

[e n i] m - e n i m - m a   š u - i l - l á   d [i š t a r - k á m]

[PLATE 50 —] 1. Or lil. 2. This catch line should possibly be restored from No. 27, l. 1: [*šiptu be-lum gaš-ru* t]i-iz-qa-ru bu-ku-ur ^un[u-nam-mir].

GEBEDEN TELKENS TOT ÉÉN GODIN GERICHT

No. 29

..... U voorwaar goedgunstig te maken .....

tekst van een šu-il-lá tot Šala

BEZWERING. sterke heer, verhevene, eerstgeboorne van Nunammir.

No. 30

.....

beker met zuivere wijn

ik heb uitgegoten een plengoffer .....

.....

5 ..... goed gerstebier .....

tot rust moge komen Uw hart, Uw leven moge tot bedaren komen,
ik, x, de zoon van x, die ziekte overkomen is, vóór U lig ik uit-
gestrekt,

mijn rechter, recht mijn rechtzaak, beslis mijn zaak,

gij maakt mijn weg recht met .....

10 moge mijn god zich tot mij wenden, hij, die toornig op mij was,
mijn zonde maak los, mijn boeien mogen afvallen,
moge opgeheven worden de ziekte van mijn lichaam, moge ver-
wijderd worden de kwaal van mijn bloed,
moge zich losmaken de angst van mijn hart,

schenk mij naam en zaad, de moederschoot zij dus vruchtbaar, moge
ik verheerlijken Uw naam,

15 moge ik leven, moge ik welvarend zijn, Uw grootheid moge ik
verheerlijken,

Uw lof moge ik zingen,

zij die mij zien mogen Uw grootheid verheerlijken,

onder de brede volken.

tekst van een šu-il-lá tot Ištar.

- 20 kikiṭṭišu ina ūmi magiri liq-te-diš ana (!) pāni dištar ūra ¹ tašabbat
mē elliti tasallaḥaḥ paṭira tukānan suluppē šasqā ¹ [² tašappakak ²]
miris dišpi ḥēmēti tašakkan[an]
dugadagurū tukānan šikara rešta tanaqqiqi
šid-di tašaddad zerqa tanaddi[di]
- 25 KU.KU gišerinni gišmēsi ūarzalli ište-niš tuballal
ina šaman giššurmēni mu-raq gištuškarinni te-šip(!) ina ṭēḥ riksi
[³ tušakkanan ³]
šiptu an-ni-tu III-šú tamanni-ma
riksa tapaṭṭar-ma šuata tappaššas
an-nu-ú ki-kit-tu dištar ..... isallimu(?)

- 30 é n iltiṭi digigi bu-uk-rat dsin te-li-tu
ṭuppu c xxx iv kām šiptu
ekal daššur-bān-apli apil daššur-aḥ-idinna.....
.....X.....X.....

No. 31

Plate 53

- 1 X..... 2 ša..... 3 ša.....
ana-ku annanna [mār annanna šá] il-šú [annanna dištar-šú
annannitumtum
5 a-na ka-a-ši i-na(?) dan-na-ti(?) at-kal
ina pušqi u dannati šu-zi-bi-an-ni da-li-li-ka lud-lul

e n i m - e n i m - m a   š u - i i - l á   d b e l i t š a m ē e

- ina muši ana pān dištar ūra tušabbat mē elliti tasallaḥ
paṭira tukānan VII-ta-a-an kurmātimeš tar-kas
10 niknakka burāši tā-sār-raq i-šār-ra u gi-mil-tu kun-ni

dištar iltiṭi di-gi-gi bu-uk-rat dsin te-li-tu

No. 32

.....bu

e n i m - e n i m - m a   š u - i [l - l á   dištar-k á m

- [epuštašu ana pān ištar nikna]k burāši tašakkanan šikara rešta
tanaqqiqi
šiptu an-ni-ti III-šú tamannu i-il-ta-šú paṭrat

- 20 RITUEEL DAARBIJ. op een gunstige dag zult gij U reinigen, het dak zult ge vegeu,
rein water zult ge plengen, een offertafel opstellen, dadels, spelt zult ge uitstorten
een siroop van honing en boter zult ge maken,
een kruikje zult ge neerzetten, de eerste helft van bier zult ge plengen,
ge zult een vierkant maken, een hoopje meel zult ge storten,
25 de restanten van het cederhout, van het hout van de olm, van de mispelboom zult ge ineenmengen,
in de olie van de cypres zult ge groen van de buksboom verzamelen, in de nabijheid van de offerinstallatie zult ge het plaatsen, deze bewering zult ge driemaal reciteren en de offerinstallatie zult ge ontbinden, hem zult ge zalven, dit is het ritueel en Ištar zal weer vriendelijk zijn.
- 30 BEZWERING. godin der Igigi, eerstgeboorne van Sin, tafel 134 bezwering .....
paleis van Assurbanipal, zoon van Asarhaddon
.....

No. 31

- 1 ..... 2 die ..... 3 die .....
ik x, de zoon van x, wiens god is x, wiens godin is x,
5 op U vertrouwde ik in nood,
in moeite en nood red mij, Uw lof moge ik zingen.
tekst van een š u - í l - l á tot de meesteres van de hemel
's nachts zult ge in het schijnveld vóór Ištar het dak vegeu, helder water zult ge sprenkelen,
een offertafel zult ge opstellen, telkens zeven porties zult ge in de voorgeschreven vorm neerleggen,
10 het rookvat van cypreshout zult gij bestrooien; hij zal rijk worden en door gunstbewijzen sterk staan.
Ištar, godin der Igigi, eerstgeboorne van Sin, hiërodoule.

No. 32

.....

tekst van een š u - í l - l á tot Ištar.

RITUEEL DAARBIJ. in het schijnveld van Ištar zult ge een rookvat van cypreshout opstellen, eerste aftrek van bier zult ge plengen, die bezwering zult ge driemaal reciteren, zijn ban is dan los,

5 *il-šú* [d]ištār-šú itti-šú isallim^{mm}

- ša-qu*(?)¹-tu dištār qá-rit-ti i-lá-a-[ti]
 ..... man-za-az-ki ina ki-rib šamēe ellūtīmes²
 .....-ti-ma ki-ma dšamaš³
bēlit naqbīmes⁴ mātātīmes⁵ u tāmāti[mes]⁶
 10 *šik-nat na-piš-ti na-maš-ti qa-q-ri ta-bar-ri-i gi-na-a*
ana nišēmes⁷ sa-pi-iḫ-ti tuš-te-še-ri ḥarrana
tu-še-ni-ki-ma kul-lat-si-na ba-ri-ta(?)
i-mah-ḥa(?)⁸-ru-ki na-maš-šu-ú *ša*(?)⁹ *šeri*
*ilu-ti-ma dištār li*²-at
 15 *al-si-ki-ma bēlti* ina qí-rib šamēe *ellūtīmes¹⁰*

No. 33. OBVERSE

Plate 54

- .....×.....× zu i-lat mu-na.....
muš-te-eš-ma-at a-mat-sa šá-ki-na-at taš-mi-i
muš-te-ni-iḫ uz-zi ili u amēlāti
 še-mat teš-li-ti u su-pi-e
 5 li-qat ik-ri-bi u un-ni-ni
 ṭupšarrat¹ a-pa-a-ti a-pil dšamaš²
 kal-lat(!) é-sag-ila šubat ili(?) šadūú kib-ra-a-ti
 zēr é-zi-da bit ši-kin na-piš-ti ša ilānīmes³ rabūtīmes⁴
 [ša]r-rat barsipki ba²-lat da-ád-me
 10 [d]taš-me-tum be-el-tum šá qí-bi-sa gaš-rat
 .....× × × dištārātemeš rabāti(?)
 .....ina ilānīmes⁵ a-bi kib-ra-a-ti
 .....×.....× i-qiš-ki ka-a-ši
 ..... ri .....× -si-na uš-taš-ši-ki
 15 .....×.....× taš-ma-a u sa-li-ma
amatat ma-gi-ri *šakīnat* tašilta(?) téš-ma-a u sa-lī-ma
tu-šak-ki(?) qaqq[ad-s]u-nu tu-šá-āš-mi-i qí-bit-su-un
tu-riš lib-ba-šú-nu tu-še-eš-še-ri mil-ka
šiddēmes⁶ ru-qu-tu tu-šak-na-ši qí-bit-su-un
 20 *dtaš-me-tum*² i-lat² ruk-bi u da-dí be-[lit³] *bēlti*

[PLATE 54 —] K 155, ll. 36-52, which I cite as A, is dupl. of ll. 19-38.
 2. A *ilat*², 3. r. A. 4. A here inserts the formula *ina lumun attali* etc. in 2 ll., and for l. 22 reads: — *nigin-ki kin.kin-ki ši-mi-i a-ra-ti*. 5. r. A l. 45.
 6. Each of the couplets 23, 24, 25 and 26 form one line, the latter with division-marks ( ), in A ll. 23-27 r. A. 7. A ligaturer der 2 tekens. 8. A here inserts —²—. 9. Omitted by A.

- 5 zijn god en zijn goden zullen weer vriendelijk met hem zijn.
 verhevene, Ištar, heldin onder de godinnen,
 ..... Uw standplaats is in het midden van de reine hemel,
 ..... als Šamaš,
 meesteres van bronnen, landen en zeeën,
 10 alles wat leven heeft, het gedierte der aarde, ziet gij voortdurend
 onderzoekend,
 voor de verstrooide mensen leidt gij weer (de weg) recht,
 gij geeft hun alle Uw overvloed te drinken(?),
 U zoeken op de dieren van de steppe,
 (Uw) goddelijkheid, Ištar, is krachtig,
 15 tot U heb ik geroepen, meesteres, in het midden van de reine hemel.

No. 33

- ..... godin .....
- die haar woord doet horen, die verhoring bewerkt,
 die kalmeert de toorn van god en mens,
 gij die hoort gebed en bede,
 5 gij die aanvaardt zegen en smeekbede,
 schrijfster der 'omduisterden', erfdochter van Šamaš
 bruid van Ešagila, de woonplaats der goden, de wereldberg,
 zaad van Ešida, huis van de levende wezens, van de grote goden,
 koningin van Borsippa, meesteres der woonplaatsen,
 10 Tašmetum, meesteres, wier bevel sterk is,
 ..... grote godinnen .....
- ..... onder de goden vader der werelddelen,
 ..... hij gaf U ten geschenke
 ..... hij heeft U doen dragen,
 15 ..... verhoring en vriendschappelijke verhouding,
 een woord van gunst, makend blijdschap, verhoring en vriend-
 schappelijke verhouding,
 gij verhoogt hun hoofd, gij doet gehoorzamen hun bevel,
 gij verheugt hun hart, gij leidt recht de raad,
 verre streken onderwerpt gij, hun bevel .....
- 20 Tašmetum, godin van liefde en verrukking, meesteres der
 meesteressen,

[ana-]ku annanna mār annanna šá il-šú annanna šá dīštar-šú
[anninnatumtum]

⁴ as-ḥur-ki bēlti-ia₅ šī-mi-i su-[pi-ia]

⁶ [a-n]a ⁷ dnabū ⁷ ḥa ⁸-i-ri-ki bēli ašaridi re[š-ti-i]

[šá é]-sag-ila a-b[u-ti šab-ti-ma]

25 ⁶ [liš-mi zik-r]i-ia ⁹ [ina qí-bít pi-ki]

[lil-qí un-n]i-ni-ia [lil-ma-da su-pi-ia]

[ina zik-ri-šú kabti]tū ilu [u dīštar lislimumu itti-ia]

No. 33. REVERSE

Plate 55

[li-in-ni-s]i [muruš šá zumri-ia]

[lit-ta-lak] ta-[ni-ḥu šá šērēmeš-ia]

30 [lit-ta-bil] asakki [šá šir²ānimeš-ia]

.....ur(?) -ru-ḥu u šub-ba-tu

[li-in]-ni-is-si ma-mi-tu lit-[ta-lik ni-šú]

.....gallu li-ni-³ i[rat-su]

[⁶ a-na] nišēmeš a-pa-a-ti liš-šá-kin ba-ni-[ti]

35 [ilu ù] šarru liq-bu-u damiqtit[i]

[ina qí-bít-k]i šir-ti šá lā ittakaruru u an-ni-ki ki-[nim]

[dtaš-me-]tum be-el-tum

[e n i m - e n i m - m a   š u] - i l - l á   dtaš-me-tum-k á m

kikittašu.....mē ellūti tasallaḥ niknakku burāši murru

40 .....ga aš qēmu tatabbaq^{aq}

.....III-šú tamannu^{nu}-ma uš-kīn-ma

.....× ×.....×.....× sallimumu

.....×.....×.....×.....×.....×

epuštašu šum-ma ina riksi šum-ma ina niknakki *teppušuš*

45 te(?) -e-nu-ma teppušuš šūmasar sah-la-a .....×.....

uzu b[a]-nir lā takkal lu-ú tar.....×.....×

dtaš-me-tum sar-rat kib-ra-a-ti i-lat(!) be-li-e-ti

[e]kal daššur-bān-apli šarru rabūú šarru dan-nu šar kiššatiti

[šar] mataššurki ša it-ti dtaš-me-tum šá-ki-nat taš-mi-e

[PLATE 55 —] Each of the couplets 28 and 29, 33 and 34 forms one line with division-marks ( ) in A; ll. 28-38 r. A. 2. A *li-tá-lak*. For l. 31 A reads: — *lip-pa-āš-ru kišpimeš ruḥe rusū ša ibaššu eli-ias*. 4. A *mit*. 5. *lid-lu-ud* ⁴*namtaru*. 6. A(?) *ina pi-ki*. 7. Ll. 35-37 form 2 ll. in A. 8. A *u šarru* (min). 9. A *rum*. 10. A inserts *šá lā imenu*. 11. A. *beltum*.

ik x, de zoon van x, wiens god is x, wiens godin is x,
 ik heb om U heengedraaid, mijn meesteres, hoor mij smeken,
 bij Nebo, Uw gemaal, de heer, de overste, de uitnemende,
 die van Esagila, doe voorspraak,

- 25 moge hij horen mijn spreken op het bevel van Uw woord,
 moge hij aanvaarden mijn smeken, moge hij leren mijn gebed,
 op zijn doorslaggevend bevel mogen mijn god en mijn godin weer
 vriendelijk met mij zijn,

verwijderd moge worden de ziekte van mijn lichaam,
 weg moge gaan de moeite van mijn vlees,

- 30 moge de krachteloosheid van mijn spieren, weggedragen worden,
 .....

moge verwijderd worden de eed, moge uitgedreven worden de be-
 zwering,

..... de duivel moge zijn borst keren,
 aan de omduisterde mensen moge worden gemaakt licht,

- 35 god en koning mogen het goede zeggen,
 op Uw verheven bevel dat niet verandert en Uw vast besluit
 Tašmetum, meesteres.

tekst van een š u - il - lá tot Tašmetum

RITUEEL DAARBIJ, rein water zult ge plengen, een rookvat van
 jeneverbeshout, myrrhe,

- 40 ..... meel zult ge storten
 ..... zult ge reciteren en kniel neer,
 ..... zullen weer vriendelijk zijn, ...

RITUEEL DAARBIJ, stel door een offerinstallatie, stel in een rook-
 vat, gij het zult doen,

- 45 gij zult het malen(?) en daarna knoflook en tuinkers tot een .....
 maken,

het ..... vlees (?) zult ge niet eten .....

Ištar, koningin der werelddelen, godin der meesteressen,

paleis van Assurbanipal de grote koning, de machtige koning, de
 koning der wereld

koning van Assur, waarvan door Tašmetum de bewerkster van
 verhoring

- 50 *u sa-li-me šaknana ēnā-šú a-na taḥ-sis-ti tāmarti-šu*
 [išṭur] *ibrē qí-rib ekalli-šú ú-kin*
etellut-ka lā immaḥar dnabū

No. 34

Plate 56

.....X.....
 .....X a-ta-mar *pa-ni-ka*
 .....*šunāti(?)* par-da-a ia-ši
nar-bi-ka lu-še-pi dā-lí-lí-ka lud-lul

-
- 5 [enim-enim-ma šu-il-l]á dgula (= ME.ME)
-

[epustašu lu ina riksi l]u ina niknakki teppušuš

× × × × ×

No. 35. OBVERSE

- 1 .....šá be-lu-ti-ki   2 .....ina ×
 3 .....šimat balāṭi ši-mi   4 .....ina pa- ni -ki
 5 .....X nap-li-si-in-ni-ma   6 .....libbi hūdu
 7 .....a-a(?) isniq   8 .....X.....

No. 35. REVERSE

- .....X.....X.....
 10 ..... šemū .....X.....
 ..... damāqu .....
 .....a-a iq-ri-ba(?)
 .....*liq-bu-u da-me-eq-ti id* ×

..... ni-iš qa-a-ti ša dnin-lil

- 15 .....X × qí-bit.....

- 50 vriendelijkheid, zijn ogen zijn gemaakt, voor de herinnering en om (de tabletten) zelf te kunnen inzien schreef hij ze af, collationeerde ze, en stelde ze in zijn paleis op, Uw heerschappij wordt niet geëvenaard, Nebo.

No. 34

.....

..... ik zie Uw gelaat,

..... dromen ..... schrikaanjagend ..... mij

Uw grootheid moge ik verheerlijken, Uw lof zingen.

- 5 tekst van een š u - í l - l á tot Gula.

't RITUEEL DAARBIJ zult gij hetzij door een offerinstallatie hetzij
in een rookvat verrichten.

.....moge hij niet bereiken .....

No. 35

- 1 ..... die van Uw heerschappij 2 ..... met .....

- 3 ..... lot des levens beslis 4 ..... vóór U .....

- 5 ..... kijk mij met goede blik aan ..... 6 ..... hart vreugde .....

- 7 ..... hij moge niet bereiken ..... 8 .....

.....

- 10 ..... verhoren .....

..... goed .....

..... moge niet naderen .....

mogen het geluk voor mij verkondigen

..... opheffing der handen tot Ninlil

- 15 ..... bevel .....

VIERDE GROEP

Nos. 36-45

No. 36

Plate 57

- 1 ..... ki ..... 2 ..... zi .....
 3 ..... hi-ti-ti ..... 4 ..... X šur-qam(?).....
 5 ar-ni(?) pu-tur ʔi-il-ti-ia(?) pu-šur

[e n i m - e n i m - m a] š u - i l - l á d.....k á m

epuštāšu niknakku burāši ina išati ʔišāšāgi
ta-sār-raq niš qāti-šu
liššima-ma teslitašu šemātat

- 10 .....[d]igigi a-tar-ḥa-si-si

[ēkal daššur]-bān-apli, etc.

No. 37

- 1 ..... an ..... 2 ..... irsitimtim .....
ilānimeš rabūtimeš lib-ba-ka li-ḥib-bu
d.....ḥi-ir-tu na-ram-ta-ku silim liq-bi-ka
 5 .....ša-kin na-piš-ti.....

[e n i m - e n i m - m a] š] u - i l - l á d.....k á m

[šiptu] ² *dbe-lit i-lí* ² [bēltum] ³ šur-bu-tum ummu ri-mi ⁴ ni-tum
 a-[⁵ši ⁶-bat šamē ellūtimeš ⁶]
 [⁷al-si-ki ⁷ bēlti ⁸-ia₆ ⁹ i ⁷]-ziz-zi-im-ma ši-mi-i ¹⁰ [⁶ia-a-ti ⁶]

[PLATE 57 —] K 2106 etc., which I cites as A, K 3330 etc., cited as B, K 8815, ll. 3-9, cited as D, and RM 96, ll. 11-7, cited as E are partly duplicate of ll. 7-15.
 2. Possibly to be restored *dbe-lit-i-lí* according to B; A *ʔgu-la*. 3. r. BE; A *gašan*. 9. r. ABE. 10. A *e*. 11. r. B; A *aš-ḥur*. 12. r. B; A *in*. 13. r. AE; D [*pa*]-*ra-su*. 14. A here inserts *u*. 15. AD *ba-šu-ú*. 16. r. ADE. 17. r. B; A (r. D) *e-ti-ra ga-ma-[lau] šu-zu-ba*. 18. r. BDE; A šur-[bu-tum]. 19. *um-mu*. 20. r. AE; D me.

GEBEDEN TOT EEN NIET-GEIDENTIFICEERDE GOD
GERICHT

No. 36

- 1 ..... 2 .....
3 mijn zonden ..... 4 schenk mij .....
5 mijn zonde maak los, mijn binding maak los.

tekst van een šu-il-lá tot .....

RITUEEL DAARBIJ het rookvat van cypreshout met vuur van
acaciahout erin
zult gij bestrooien; zijn šu-il-lá moge gehoord worden,
en zijn gebed zal verhoord zijn.

- 10 Igigi Atarhasis
paleis van Assurbanipal, etc.

No. 37

- 1 ..... 2 ..... aarde .....
de grote goden mogen Uw hart goed maken,
..... Uw geliefde bruid moge Vriendschap zeggen,
5 ..... makend leven .....

tekst van een šu-il-lá tot .....

BEZWERING. Bêliliti, grootse meesteres, medelijdende moeder, wo-
nend in de reine hemel,
ik heb U geroepen, mijn meesteres, ik heb plaats gevat en luister
nu naar mij,

- [⁷ eš-e-ki⁷ ašhur¹¹⁻⁹ ki kīma⁹] ulinni ili-ia₅ u dištar-ia₅ ulinni-
 [6 ki aš-bat⁶]
 10 [⁷ aš-šum di⁷⁻ⁿⁱ ¹² d]a⁹-a-ni purussā [¹³ parāsi¹³]
 [⁷ aš-šum bul-lu-ṭu⁷] ¹⁴ šul-lu-mu¹⁵ ibaššū¹⁵ [itti¹⁶-ki⁶]
 [⁷ aš-šum⁷ ¹⁷ eṭēru] ¹⁷ gamālú šūzubu ti-[¹⁶ di-e¹⁶]
*dbe-lit i-ḥ*² [bēltum³ ¹⁸ ša-qu]-tum¹⁸ um¹⁹-mu ri-[mi^{20.16} ni-
 tum¹⁶]

No. 38

Plate 58

ana di-ni da-ni.....
 dā-li-li-ka lud-lul.....

---

enim-enim-[ma šu-íl-lá .....k á m

---

epušta[šū lu ina riksi lu ina niknakki teppušuš]

- 5 é n šur-bu-tu.....
 ù ×.....

No. 39

- 1 .....×..... 2 .....a-na ka..... 3 .....×.....dištar ×.....

[enim-enim]-ma šú-íl-lá .....k á m

- 5 [epuštašu] lu ina riksi lu ina niknakki [teppušuš]
-

dīš-tar kakkabānimeš i-lat šar-ra-ti
be-lit be-li-e-ti i-lat i-la-a-ti
ša-ru-uh-ti ilānimeš di-par šamēe u iršitimtim
na-mir-tu digigi nu-úr ma-ta-a-ti

- 10 .....× muš-na-me-rat.....
 .....ni-bu-u di-pa-ru.....
 .....× it-ta-na-an-bi-ṭu ku(lu)(?)
al-si-ki be-el-ti ina qí-bi-ti-ki lub-luṭ(?)
ana niš qa-ti(?)-ia qu-lim-ma ×.....
 15 .....× -ni-ma ma- ×.....
 [ana-ku annanna m]ār annanna šá šum-ru-šu(?)
 .....× maḥ-ra dan.....

- ik heb U gezocht, ik heb om U heen gedraaid, evenals de franje
aan het kleed van mijn god en van mijn godin, heb ik de franje
van Uw kleed gevat,
10 naardien een rechtzaak te beslissen, en beslissingen te nemen,
naardien te laten leven en het leven ongeschonden in stand te hou-
den bij U berust,
naardien gij weet te schonen, te ontzien en te redden,
Bêliliti, grootse meesteres, barmhartige moeder,

No. 38

om recht te spreken .....

Uw lof moge ik zingen .....

tekst van een šu-il-lá tot .....

't RITUEEL DAARBIJ zult gij hetzij door een offerinstallatie hetzij
in een rookvat verrichten.

5 BEZWERING, grootse .....

.....

No. 39

1 ..... 2 ..... tot ..... 3 ..... Ištar .....

tekst van een šu-il-lá tot .....

5 't RITUEEL DAARBIJ zult gij hetzij door een offerinstallatie hetzij
in een rookvat verrichten.

Ištar der sterren, godin der koninginnen,
meesteres der meesteressen, godin der godinnen,
schitterende onder de goden, fakkel van hemel en aarde,
lichtglans der Igigi, licht der landen,

10 ..... licht makend .....

..... lichtende fakkel .....

..... zij schitteren telkens .....

ik heb U geroepen, meesteres, op Uw bevel moge ik weer leven (?),
op mijn handverheffing let en .....

15 .....

ik x, de zoon van x, die door ziekte aangegrepen .....

..... vóór .....

.....X di .....

[e n i m - e n i m - m a] š u - í l - l á .....k á m

- šalmāni* meš-šú šá ṭiṭ il-ti
šal-ma-at gišerini a-na.....
 5 *šal-ma-at* uknē (!) tu-ut-ta dipāra
ištēnišniš kušun-nu-pu ina šipāti piši šipāti.....
 .....X rit-ta-šu VII bābātīmeš tu-.....
 ..... gišpaššūra tašakanan xxxvi akālī kunāši tuzarrabab
 .....ta-na šá zu-qub tukānan udunīqē tubbab kab-ra tanakkisis
 10 uzušumē si-il-qa tanaššiši
 .....ereni ú mašḥati tu-nam-mar
mih-ḥa tanaqqiqi qēma tašappak bu-ru tanaddidi
 .....maški (?) tanaššiši-ma III-šú minūtata an-ni-tá
 .....šú-gim (?) tmanuú an-šab-(ta) u riksa tapattarār
 15 .....tiš-šir-ma (?) ina šatti šuāti tudammīqīq
 .....X ana damiqtiti tazakarār
 .....X.....X.....X.....X.....

.....X.....

[epuštašu] lu ina riksi lu ina niknakki [teppušúš]

de-a šar ni-me-qī ba-nu-u ta-šim-ti
 .....X daššur-bān-apli etc.

- 1 X..... 2 na.....
 3 kul-lat..... 4 ú-šum-ga-al-lu
 5 ki ri³ ki 6 ta-ta-na-ru
 7 a-na ri-i X.....8 šak-na-ta X.....
 9 šá zik-ru(?) -ka..... 10 a-lik ḥar-ra-ni.....
 11 la qim ku la ir.....12 šá paq-du ka X.....
 13 dannu ina dan-na-ti..... 14 e-lip mun-nab.....
 15 ina kārīm dan-na..... 16 mu-šap-šiq tu.....
 17 ina amāti-ka ki-nim..... 18 šá la uttakaru.....
 19 asū(?).....

No. 40

.....
 tekst van een šu-il-lá tot .....

beelden van met hakstro (haksel) vermengd leem
 [beelden] van cederhout voor .....

- 5 [beelden] van lazuursteen zult ge uitzoeken, een flambouw
 tezamen met een lederen ..... in witte wol en ..... wol
 ..... zijn hand, zeven poorten zult gij openen(?)
 ..... een schotel zult ge neerzetten, 36 gierstekoecken zult ge persen
 ..... zult gij opstellen, offerschappen zult ge reinigen, het vet(?)
 afsnijden,
- 10 gebraden en gekookt vlees zult ge opheffen,
 ..... uit cederhout en meelbloem zult ge ontsteken,
 een mengsel plengen, meel uitstorten en mat(?) uitspreiden,
 ..... van leer(?) opheffen, driemaal deze liturgie,
 zoals zijn ..... reciteren, de ring(?) en de knoop losmaken
- 15 ..... dan zult gij in dat jaar voorspoedig zijn,
 ..... zult ge van geluk kunnen spreken,
 .....

No. 41

.....
 't RITUEEL DAARBIJ zult gij hetzij door een offerinstallatie hetzij
 in een rookvat verrichten.
 Ea, koning van wijsheid, schepper van inzicht,
 .....Assurbanipal .....

No. 42

- 1 ..... 2 .....
- 3 geheel ..... 4 (grote draak) alleenheerser
- 5 ..... 6 .....
- 7 tot ..... 8 is gemaakt .....
- 9 die Uw naam ..... 10 die langs de wegen gaat .....
- 11 ..... 12 die is toevertrouwd .....
- 13 sterk in de nood ..... 14 een schip .....
- 15 aan de kade ..... 16 die in nood geraakt .....
- 17 op Uw trouw woord ..... 18 dat niet gewijzigd wordt .....
- 19 .....

No. 42. REVERSE

- 20 X..... 21 X ul.....
 22 liḫdu-ka X..... 23 dnin-a-ḫa-kud-du.....
-
- 24 enim-enim-ma šu-il-lá d.....kám
-
- 25 šummana ina riksi šumma ina niknakkī teppuš
 26 é n dmarduk bēlu rabū..... 27 ēkal ṽ daššur-bān-apli.....

No. 43

- 1 .....ba..... 2 dšà-zu X.....
 3 ilānimeš X..... 4 ilānimeš rabūtīmeš.....
 5 ilānimeš a-šib é-šag-ila..... 6 da-nim den-lil dea
 ana-ku warad-ki nar-bi-ki lu-šá-pi

[enim-enim-ma šu-il-lá d... ..kám

No. 44

.....dX X X.....

enim-enim-ma šu-il-lá d.....kám

- 3 .....X tu dna-bi-um(?) 4 .....X kakkēmeš.....
 5 .....X nu..... 6 X X

No. 45. OBVERSE

- 1 .....X ti bi..... 2 .....dā-lī-lī-ka lud-lu-ul
 .....X um taq-bu-u dšamaš X

enim-enim-ma šu-il-lá d.....kám

- 5 .....X X X X.....

No. 45. REVERSE

- 6 .....X ra-ka..... 7 .....šul-ma a-na.....
 8 .....i-na še-et-ti..... 9 .....ba-la-tū-um-ma.....
 10 .....ta(?) -bil X.....

No. 42. REVERSE

20 ..... 21 .....

22 verheuge zich over U..... 23 Ninahakudda .....

tekst van een šu-il-lá tot .....

25 stel door een offerinstallatie, stel met een rookvat gij (het ritueel)
zult verrichten

BEZWERING. Marduk, grote vorst, ... paleis van Assurbanipal.

No. 43

1 .....2 Šazu .....

3 de goden..... 4 de grote goden .....

5 de goden die bewonen Esaggila ... 6 Anu, Enlil, Ea .....

ik, Uw knecht, moge Uw grootheid verheerlijken.

tekst van een šu-il-lá tot .....

No. 44

.....

tekst van een šu-il-lá tot .....

.....

..... wapenen ..... 5 ..... 6 .....

No. 45. OBVERSE

..... ik wil Uw lof zingen

..... gij zeidet Šamaš .....

tekst van een šu-il-lá tot .....

5 .....

6 ..... 7 ..... welvaart aan ..... 8 ..... door slordigheid .....

9 ..... leven(?) ..... 10 ..... dragende(?) .....

VIJFDE GROEP

Nos. 46-52

No. 46

Plate 61

- aš-šum a-na-ku e-gu-u aḥ-ṭu-u*
 .....*ap-laḥ a-du-ur-ma*
ap-ša-an ilu-ti-[ka] rābūtiti ub-la
il-ia₅ u dištar-ia₅ lim-ḥu-ru-ka-ma²
 5 [ag-gu lib-ba-ka] li-nu-ḥa
ṣulul-[ka ra-b]u-u³ ta-a-ra-tu-ka kab-ta-a-tum
itti ia-ši lib-ša-nim-ma²
 [dā-lil ilu-ti-ka] rābūtiti lud-lul

---

e n i m - e n i m - [m a š u - i l] - l á muṣsal-bat-a-nu-k á m

---

- 10 epuštašu [lu ina riksi] lu ina ninkakki teppušú

- é n dnergal bēlu *ši-ru* mul-tam-di-iḥ šamēe u iršitimtim
 sa-ni-qu nukurtiti bu-kur dku-tu-šar
 ma-am-lu git-ma-lum pa-qi-du gi-mir du₆-kù-ga
 i-lit-ti da-nim aplu reš-tu-ú
 15 ḥa-lip šá-lum-ma-ti šá lit-bu-šu nam-ri-ri
 dan-dan-nu q[it]-ru-du bēl a-ba-ri
 šá-kin taḥ-te-e mu-ša-áš-ki-nu li-i-ti
 šar tam-ḥa-r[i] er-šu eq-du la pa-du-ú
mu-ḥal-liq kul-la-a-at za-a-a-ri
 20 .....šal-ba-bu muq-tab-lum
ka-šu-šu e-til-lu ..... *mu(?)*-ut qarradu
bēlu ša-ga-pu-ru .....× ti
 .....×

No. 47

Plate 62

kišpec(?) ruḥēe ru-si-e
 .....*up-ša-še-e* lim-nu-ti

[PLATE 61 —] K 6639, which I cite as A, is dupl. of ll. 3-12; ll. 3-8 have been restored from A. 2. Each of the couplets 4 and 5, 7 and 8 forms one line in A. 3. A ú.

GEBEDEN TOT EEN HEMELLICHAAM GERICHT

No. 46

naardien ik nalatig was en te kort schoot,
 ..... vreesde ik en was bang,
 en droeg ik het juk van Uw grote godheid,
 mogen mijn god en godin U benaderen, en dan
 5 moge Uw vertoornd hart tot rust komen,
 Uw grote schaduw, Uw doorslaggevende verzoeningsgezindheid
 mogen met mij zijn, dan
 zal ik de lof van Uw grote godheid zingen.

tekst van een š u - í l - l á tot Šalbatánu.

- 10 't RITUEEL DAARBIJ, zult gij hetzij door een offerinstallatie, hetzij
 in een rookvat verrichten.
 BEZWERING. Nergal, verheven heer, die aan hemel en aarde voort-
 schrijdt,
 die in het nauw brengt het vijandelijke (land), eerstgeboorne van
 Kutušar,
 sterke, volmaakte, opzichter van Dukugga,
 spruit van Anu, voornaamste erfzoon,
 15 omhuld met glans, gij die bekleed zijt met schittering,
 zeer sterke, heldhaftige, heer der sterkte,
 die toebrenget de nederlaag, die doet behalen de overwinning,
 koning van de veldslag, wijze, driftige, die geen pardon geeft,
 die vernietigt al de vijanden,
 20 ..... verwoede krijger,
 machtige held ..... held
 machtige heer .....
 .....

No. 47

tovenarijen, spoken, bevuilingen,
 ..... slechte betoveringen .....

- .....× šibit pī ×
 .....× na-ku-nu-ti napišti la-ba-a-ni
 5 nar-bi-ka lu-šá-pi dà-li-lí-ka lud-lul

---

e n i m - e n i m - m a   š u - i | l - l a   mulzappu-lil

- [epuštašu lu ina riksi l]u ina niknakki teppušū
 at-tu-nu mulzappu ilānimeš gaš-ru-u-ti
 .....an š u - i | l - l a - k á m - ×
 10 [ekal ʔ daššur-bān-ap]li etc.

No. 48. OBVERSE

1	.....-ni-ti	2	.....ia-a-ti
3	.....en-ši	4	.....šaq-šá
5	.....ia-a-ti	6	.....il(?) -li-ku a
7	.....ø	8	.....-ri
9	.....×-šú	10	.....-mu
11	.....-bat	12	.....še
13	.....be	14	.....×

No. 48. REVERSE

Plate 63

- 15 ki .....× ×× × × × ×

---

e n i m - e n i m - m a   š u - i | l - l á   mulzappu - k á m

---

é n bēlu šur-bu-u šá ina šamēe šu-luḫ-ḫu-šu ellu
 VIII⁰ bit sa-la-me-e ekal daššur-bān-apli šar kiššati šar kur daššurki
 ša a-na daššur, etc.

No. 49. OBVERSE

1	.....×.....	2	..... u-ti
3	..... at-ta-mar	4	.....šū-a-ti
5	.....ilānimeš dīgigi	6	..... ṭa-ab-tu
7	..... ia-a-ti	8	tes-li-ti
9	..... li-ṭib at-mu-u-a	10	.....ú-túl ia-a-ši
11	..... an-ni u ₄ -mī-šam	12	..... ru-sa-a-ti

..... stomheid .....

..... (leven scheppen),

5 moge ik Uw grootheid verheerlijken, moge ik Uw lof zingen,

tekst van een š u - í l - l á tot Zappu.

't RITUEEL DAARBIJ, zult gij hetzij door een offerinstallatie, hetzij
in een rookvat verrichten.

gij Zappu sterke goden

..... š u - í l - l á,

10 paleis van Assurbanipal, enz.

No. 48

1 ..... ons ..... 2 ..... mij .....

3 ..... de zwakke ..... 4 ..... de mishandelde .....

5 ..... mij ..... 6 ..... zij zijn gegaan .....

7 ..... 8 .....

9 ..... 10 .....

11 ..... 12 .....

13 ..... 14 .....

15 .....

tekst van een ritueel tot Zappu.

BEZWERING, grootse heer, wiens cultus in de hemel rein is,
achtste deel van *bīt salāmē*, paleis van Assurbanipal, de koning der
wereld, de koning van Assur,
die tot Assur, enz.

No. 49

1 ..... 2 .....

3 ..... ik zag, 4 ..... daar,

5 ..... goden Igigi, 6 .....

7 ..... mij, 8 ..... gebed,

9 ..... goed moge zijn mijn woord, 10 .....

11 ..... mij dagelijks, 12 ..... betoveringen,

- 13 .....*up-ša-šu-ú* lim-nu-ti   14 .....*li-is-su-ú* ina zumri-ia₅
 15 ..... *ur-ra-tum* rabūtūm   16 ..... *ka-ru-bu*
 17 ..... *ma²-ú*   18 .....*ši-la-ku*   19 .....*a(?)* ri-ši-ka

20 [e n i m - e n i m - m a š u - i l - l á m u l g a g] - s i - s á - k á m
 21 .....dur ×

No. 49. REVERSE

- 22 ..... ×
 23 ..... *e-mu-qi*   24 ..... *šub-ti*
 25 .....*ra-šub-bu*   26 .....*šá-an-nu*
 27 .....*meš* u *išāti*   28 .....u *abnēmeš*
 29 .....*šamēe*   30 .....*mu-ša-az-nin* nuššu
 31 .....*uš-ḥa-ra-ár-ra*   32 .....*mi-(?)*-il-lu šēri
 33 .....*uš-ḥa-ra-ár-ra*

No. 50. OBVERSE

Plate 64

- [² é n mušib-zi-an-na²],.....
 [³ mu-na-kir lúm]-ni.....
 [ina šamēe ×].....
 [kan-su maḥ-ri-ka] *a ilānimeš rabūtimeš*
 5 [ilānimeš rabūtimeš i-sal-l] *u-ka ta-nam-din mi-ka*
 [ina ba-li-ka da-nim abi]-*ka ul išakkan šipta*
 4 denlil⁴ ² ma-[li²]-*ki purussā ul iparras*
 dadad gugal šamēe u iršitūm ul.....
⁵ ina qi-bit-ka ⁵ izzakarara te-ni-še-e-ti
 10 ši-si-ma ⁶ itti-ka ⁶ ilānimeš rabūtimeš li-zi-zu
 7 di-ni di-in purussā-a purusus
 a-na-ku warad-ka ▼ *daššur-bān-apli mār ili-šú*
 ša il-šú *daššur diš-tar-šú dāš-šu-ri-i-tu*
 ina lumun attalē dsin ša ina arḥi-ūmi- kām šaknaa
 15 ina lumun idātīmeš ittātīmeš limnēti lā tábātīmeš
 šá ina ekalli-ia₅ u māti-ia₅ ibaššāa

[PLATE 64 —] 83-1-18, which I cite as A, is dupl. of Il. 1-10; K 12937, ll. 1-7, cited as B, is dupl. of ll. 20-27. 2. r. A. 3. Ll. 3-6 have been restored from A. 4. A *dEn-ll*. 5. A *ina qibit-ka*. 6. *it-[ti-ka]*. 7. For l. 11 A reads: */// × iz-zi-×*. 8. Ll. 20 and 21 form one line in B. 9. For l. 23 B reads *u-šur × ///*. 10. B *dīšta[rta]*.

- 13 slechte tovenarijen,
 14 ..... mogen worden weggenomen van mijn lichaam,
 15 ..... grote ....., 16 ..... gezegende,
 17 ..... geweldige, 18 ....., 19 ..... Uw hoofd.
- 20 tekst van een šu-il-lá tot Kaksisa.
- 21 ....., 22 ....., 23 ....., 24 ..... woonplaats,
 25 ..... verschrikkelijke, 26 ....., 27 ..... en vuur,
 28 ..... en hagelstenen, 29 ..... hemel,
 30 ..... die overvloed doet regenen, 31 ..... hij is verbijsterd,
 32 ..... van de steppe, 33 ..... hij is verbijsterd.

No. 50

BEZWERING. ....

die verandering brengt in het slechte .....
 aan de hemel .....

gebogen liggen vóór U de grote goden,

- 5 de grote goden bidden tot U, gij geeft raad,
 zonder U doet Anu, Uw vader, geen bezwering,
 neemt Enlil, de vorst, geen beslissing.
 Adad, de sluiswachter van hemel en aarde ziet .....
 op Uw bevel worden de mensen genoemd,
- 10 roep, en bij U zullen de grote goden zich opstellen,
 vonnis in mijn rechtzaak, beslis aangaande mij,
 ik, Uw knecht, Assurbanipal, de zoon van zijn god,
 wiens god is Aššur, wiens godin is Aššuritu,
 wegens het slechte van een maansverduistering die in de maand
 dag , plaats had,
- 15 wegens het slechte van krachten en tekenen, slechte en niet-goede,
 die in mijn paleis en mijn land zijn,

- aš-šum upiš limuttiti murši lā tūbi ar-ni
an-ni qil-la-ti hi-ti-ti šá ina zu-um-ri-ia₅ *bašá*
 eṭimmu lim-nu ša itti-ia₅ rak-su-ma ú-sah-hi-pa-an-ni
 20 ⁸ am-ḥur-ka ú-sa-pi-ka
 niš qāti-ia₅ mu-ḥur ši-mi tes-li-ti
 pu-šur kiš-pi-ia pu-si-si hi-ṭa-ti-ia
⁹ usuḥub mim-ma lim-nu šá ana na-kás napišti-ia šulukuku
 dšēdu damqu lu ka-a-a-an ina rēši-ia₅
 25 ilu ¹⁰ dištar ¹⁰ amēlūti sa-li-mu li-ir-šu-ni

No. 50. REVERSE

Plate 65

ina qibit-ka lu-úb-luṭ
 ludlul-ka nar-bi-ka lu-šá-pi ¹

---

enim-enim-me šu-il-lá mul[sib-zí-anna-kám] ²

én at-ta mulkak-si-sá dninurta a-šá-rid ilānimeš ra[būtímeš]

No. 51

Plate 66

- 1 .....X..... 2 X hi-ir.....
 3 .....ta-bal úp-šá-še-e..... 4 .....amēlūtu.....
 5 X ma.....lim-nu ul iteḥḥišu
 aš-bat šubat-ka.....
 gi-mil balāṭi eli-ia šuk-na
 daḥli-ka lud-lul

---

enim-enim-ma šu-il-lá mul[sib-zí-anna-
 kám]

- 10 kikittūšu ana pān mul[sib-zí-anna
 [¹ niknak ¹] burāši tašakkan šikara rēšta tanaqqiṣi šiptu an-ni-tu
 .....ku-za-za arqa gišbīni
 .....šamni giššurmeni tapaššas
 .....úimḥur-ešrān išid gišNAM.....
 15 .....tukānan
 .....ašakka(?) lim-nu lā iteḥḥešu

[PLATE 65 —] After l. 27 B ceases to be a duplicate and reads: — mu[1] X III,
 | ^ddumu-z[i](?) | ki ma III, | X te III, X III. 2. Written over an erased ad.
 [PLATE 66 —] Traces of these characters remain.

- ter oorzake van een slechte betovering, een niet-goede ziekte, mijn
 misdaad,
 de fouten, de onachtzaamheden, de onvolkomenheden die op mijn
 lichaam rusten,
 de boze geest die aan mij vastgebonden zit en mij heeft neer-
 geworpen,
- 20 heb ik mij tot U gewend, heb ik U gesmeekt,
 de opheffing van mijn handen aanvaard, hoor mijn gebed,
 maak los mijn betovering, delg mijn vergrijpen uit,
 ruk uit al wat slecht is dat gericht is op het afsnijden van het leven,
 de goede beschermgod moge voortdurend bij mijn hoofd staan,
 25 mogen de god en de godin de mensheid weer vriendelijkheid geven!
 op Uw bevel moge ik leven,
 moge ik U prijzen en Uw grootheid moge ik verheerlijken.

tekst van een bezwering tot Sibzianna.

BEZWERING. gij, Kaksisa, zijt Ninurta, de vooraanstaande onder de
 goden.

No. 51

- 1 ..... 2 .....
- 3 breng weg de betoveringen ..... 4 .....mensheid .....
- 5 ..... kwaad zal niet hem naderen .....
- ..... ik vatte Uw kleed .....
- een beloning van leven bepaal voor mij .....
- Uw lof moge ik zingen

tekst van een bezwering tot Sibzianna.

- 10 RITUEEL DAARBIJ, in het schijnveld van Sibzianna .....
- een rookvat van jeneverbeshout zult ge maken, eerste aftreksel
 van bier zult ge plengen, deze bezwering .....
- houtwespen met het tamariskenhout,
 ..... met olie van cypres zalf zult gij het zalven,
 ..... met imhur-ešran kruid, wortel van nam...-boom
- 15 ..... gij zult opstellen,
 ..... de boze (daemon) zal hem niet naderen.

No. 52

×.....
 ina an-ni-ka ki-nim.....

---

kikittišu ana pān mulsiḅ-z[i-an-na] *teppušūš*
 lu ina riksi lu ina niknakkī III-šú tamannu

---

5 é n šar ilānimeš gaš-ru-ú-ti šá nap-ḥar ma-a-ti šu-pu-u dviṛ-bi
 at-tu-nu-ma
 ekal ▼ daššur-[bān]-apli etc.

No. 52

.....

volgens Uw vast besluit.

't RITUEEL DAARBIJ zult gij in 't schijnveld van Sibzianna
 verrichten,
 hetzij in een offerinstallatie, hetzij in een rookvat, driemaal zult
 gij reciteeren

- 5 BEZWERING. koning der sterke goden, die het geheel der landen
 glanzend maakt, de zeven zijt gij,
 paleis van Assurbanipal, enz.

ZESDE GROEP

Nos. 53-62

No. 53. OBVERSE

Plate 67

*muš-te-šir gi-mir nišēmeš rapšāimeš nu-ur iršitimim dšamaš
daiānu*

- dé-a bēlu gaš-ru tukulti eridu*
 apkal kiš-šā-ti dmarduk šal-ba-bu bēl é-engur-ra
 dé-a dšamaš u dmarduk ia-a-ši ru-ša-nim-ma
 5 ina an-ni-ku-nu i-šā-ru-tu lul-lik
 dšamaš eṭimmi mu-pal-li-ḫi ša ištu u₄-me ma²-du-ti
 arki-ia rak-su-ma lā paṭruru
 ina kāl u₄-mi irtedannian-ni ina kāl mūši up-ta-na-laḫ-an-ni
 ri-du-su ušzizuzu šārta eli-ia₅ uz-za-na-qa-pu
 10 pūti-ia₅ i-ḫi-su-u ēnēmeš-ia₅ uš-ša-na-du
 lāq pi-ia₅ ub-ba-lu šērēmeš-ia₅ i-šam-ma-mu
 kal pag-ri¹-ia ub-ba-lu
 lu e-ṭim-mu kim-ti-ia u sa-la-ti-ia
 lu e-ṭim-mu šā ina di-ik-ti di-ku
 25 lu eṭimmu mur-tap-pi-du an-nu-ú šu-u an-nu-u šal/ma-šú

No. 53. REVERSE

Plate 68

- dšamaš ina pāni-ka eš-te²-šu-ma lubuštibī^a ana lit-bu-ši-šú
 kuššēna ana šēpi-šu(!)*
kušmāsira ana qabli-šú kušnād mē ana šati-šú
qēm puqli e-sih-šú akal ḫarrāni addin-šú
a-na e-rib dšamšiši lil-lik
 20 *a-na dne-du₈ ātē rabē šā iršitimim lu pa-qid*
dne-du₈ ātū rabū šā iršitim maššarti-šú li-dan-nin
li-iš-bat giššigār nam-za-qi-šú-nu
dšamaš ina qi-bit-ti-ka šer-ti šā lā uttakkaruru
ina lumun attalē dsin šā ina arḫi annanna ūmi annana aknana

[PLATE 67 —] Written over an erased *si*.

GEBEDEN BIJ EEN ECLIPS VAN DE MAAN GEBEDEN

No. 53

die recht leidt het geheel der wijde volken, licht der aarde, rechter
Samaš,

Ea, sterke heer, vertrouwen van Eridu,
raadgever der wereld, vurige Marduk, heer van Eēngurru,
Ea, Samaš, Marduk helpt mij,

- 5 dan moge ik in Uw gunst recht gaan,
Samaš, de schrik inboezemende geest die sedert veel dagen,
achter mij vastgebonden zit en niet losraakt,
die de ganse dag mij vervolgt, en de ganse nacht mij al maar
verschrikt,
die zijn achtervolging inzet (doet stilstaan), die het haar mij
telkens ten berge doet rijzen,

- 10 die mijn voorhoofd binnendringt, die mijn ogen aantast(?),
mijn gehemelte uitdroogt, mijn vlees vergiftigt,
geheel mijn lichaam uitdroogt,
zij het een geest van mijn familie en geslacht,
zij het een geest (van een) die in een slachting is gedood,
15 zij het een geest die ronddwaalt, dit is hij, dit is zijn beeld,

Samaš, vóór U zocht ik hem, kleding om hem te kleden, sandalen
om zijn voeten,
een gordel voor zijn heup, een waterzak voor zijn dorst,
gierstemeel heb ik hem geleverd, proviand voor onderweg stelde
ik hem ter beschikking,

- naar het westen moge hij gaan,
20 aan Nedu, de grote portier van de onderwereld, moge hij toever-
trouwd zijn,
Nedu, de grote portier van de onderwereld, moge zijn bewaking
sterk maken,
hij moge vatten de grendel van hun slot,
Samaš, op Uw verheven bevel dat niet verandert,
wegens het slechte van een maansverduistering, gevallen op de
zoveelste van de maand x,

- 25 lumun idātimeš ittātimeš lemnetimeš lā ṭabātimeš
 šá ina ekalli-ia₅ u māti-ia₅ ibšāa
ina qī-bit apkal ilānimeš dmarduk ina zumri-ia₅ uk-kis-su
ina zumri-ia₅ purussu ina zumri-ia₅ ta-bal-šu
 niš-ka lu-ta-me niš dé-a u dmarduk lu-ta-me
 30 niš(?).....ilāni(?)meš ×..... lu-ta-me
 × ×

No. 54

Plate 69

- [ana-ku] annanna mār annanna ša il-šu annanna d[ištar-šu
 annannitumtum
 [ina] lumun attalē dsin ša ina arḫi annanna ūmi annanna [šaknana]
 [ina] lumun idātimeš ittāti limnēti [lā ṭabātimeš]
 [ša] ina ekalli-ia₅ u māti-ia₅ [ibšāa]
 5 *ina* amāti-ka kit-ti l[u-úb-luṭ]
 [lu-uš]-lim-ma lu-uš-tam-mar [ilu-ut-ka]
 [é-ma u]-ša-am-ma-ru lu-[uk-šu-ud]
 šu-uš-kin kit-tum *ina pī-ia*
 9 .....× tim..... 10 .....×.....

No. 55

- .....× × × ×
 ana-[ku 𒀭] daššur-bān-apli dninurtau.....
 ina lumun attalē dsin šá ina arḫi annanna ūmi annanna [šaknana]
 ina lumun idātimeš ittātimeš limnēti lā ṭabātimeš
 5 šá ina ekalli-ia₅ u māti-ia₅ ibšāa

No. 56

- 1 šá ina(?)..... 2 dšamaš ilu.....
 3 aplu gaš-ru..... 4 ik-ka-ru ke-num
 5 mu-gar-ri-in..... 6 e-ti-ir.....
 a-na-ku d[aššur-bān-apli].....
 ša il-šu [daššur diš-tar-šu daš-šu-ri-i-tu 2]
 ina lumun attalē dsin šá ina arḫi annanna ūmi annanna [šaknana]

[PLATE 69 —] 1. Ll. 3 f. should prob. be restored according to No. 50, ll. 14 f.
 2. Ll. 8-11 have been restored from No. 50, ll. 13 ff.

- 25 wegens het slechte van tekens en aanwijzingen, slechte, niet-goede,
die in mijn paleis en mijn land waren,
op het bevel van Marduk, de raadsheer der goden, verdrijf hem
uit mijn lichaam,
van mijn lichaam maak hem los, van mijn lichaam draag hem weg,
bij Uw leven wil ik (hem) bezweren, bij het leven van Ea en
Marduk wil ik (hem) bezweren,
- 30 leg de grote goden ..... moge ik zweren,
.....

No. 54

- ik, x, de zoon van x, wiens god is x, wiens godin is x,
wegens het slechte van een maansverduistering, gevallen op de
zoveelste van de maand x,
wegens het slechte van tekenen en aanwijzingen, slechte, niet-goede,
die in mijn paleis en in mijn land waren,
- 5 moge ik op Uw genadig bevel leven,
moge ik welvarend zijn, moge ik Uw godheid bij voortduur ver-
heerlijken,
- moge ik waar ik iets wens het verkrijgen,
plaats waarheid in mijn mond,
- 9 ..... 10 .....

No. 55

- .....
ik, Assurbanipal, ... Ninurta en .....
- wegens het slechte van een maansverduistering, gevallen op de
zoveelste van de maand x,
wegens het slechte van krachten en tekenen,
- 5 die in mijn paleis en land waren.

No. 56

- 1 ..... 2 Šamaš .....
- 3 sterke erfzoon ..... 4 getrouwe landman .....
- 5 die opstapelt ..... 6 die uitredt .....
- ik, Assurbanipal .....
- wiens god is Aššur, wiens godin is Aššuritu,
wegens het slechte van een maansverduistering gevallen op de
zoveelste van de maand x,

- 10 [ina lu]mun idātemeš ittātimeš limnētimeš lā ṭabātimeš]
[šá ina ē]kall[ī-ia₅ u māti-ia₅ ibšāa]

No. 57. OBVERSE

Plate 70

- d,.....X.....
diš-ḥa-ra ummu ri-m[ī-ni-tum ša nišēmeš *rapšātimeš*
ana-ku annanna mār annanna šá il-šú [annanna dištar-šú anna-
nituntum]
ina lumun attalē dšin šá [ina arḥi annanna ūmi annanna šaknana]
5 lumun idātemeš ittāte[meš limnētimeš lā ṭabātimeš]
šá ina ekalli-ia₅ u māti-ia₅ ibšāa]
a-na šu-a-ti *ashur*-ki al-[si-ki X]
aš-šum gi-mil dum-qi *al-si-ki*,.....
10 za-ka-a da-áš-pa ku-ru-un-na *aq-qi-ki*
ú-ma-ḥir-ki mu-*uḥ-ḥu-ra*
napištiti ub-lak-ki
diš-ḥa-ra ina šap-ti-ki liš-ša-kin ša-la-mu(?)
be-lit mātāti ina šap-ti-ki liš-ša-kin ba-la-ṭu(?)
15 dup-pi-ri mim-ma lā ṭāba
mim-ma lim-nu *puṭ-ṭu-rí*
17 šu X,..... 18 X,.....

No. 57. REVERSE

- 19 .....mi X,..... 20 .....tar X,.....
21 .....liš ib,..... 22 .....X,.....

No. 58. OBVERSE

- .....X mu-šim šimātimeš
.....*mu*-deš-šu-ú nuḥ-šu
.....*nišē*meš ta-pa-qiḏ
.....ta-šak-kan(?)-ši-na-ti šu-ul-ma
5 *ana-ku annanna mār annanna šá il-šú annanna dištar-šú anna-*
nituntum
ina lumun attalē dšin ša ina arḥi annanna ūmi annanna šaknana
lumun idātemeš ittāte limnētimeš lā ṭabātimeš *ša ina ekalli-ia₅ u*
māti-ia₅ ibšāa

- 10 wegens het slechte van tekens en aanwijzingen,
die in mijn paleis en in mijn land waren.

No. 57

.....

Išhara, medelijdende moeder der wijde volken,
ik x, de zoon van x, wiens god is x, wiens moeder is x,
wegens het slechte van een maansverduistering gevallen op de
zoveelste van de maand x,

- 5 het slechte van tekens en aanwijzingen, slechte, niet-goede,
die in mijn paleis en mijn land waren,
daarvoor heb ik mij tot U gewend, heb ik tot U geroepen,
wegens een weldadige beloning heb ik tot U geroepen .....
heb ik voor U opgehoopt een zuiver reukoffer bij nacht,
10 een heldere, honingzoete dadelwijn heb ik voor U uitgegoten,
ik heb vóór U een present gepresenteerd,
mijn leven bracht ik aan U,
Išhara, door Uw lippen moge welvaart worden bewerkt,
meesteres der landen, door Uw lippen moge het 'leven' worden
bewerkt,
- 15 drijf weg alles wat niet-goed is,
al het slechte maak los,

17 ..... 18 .....

19 ..... 20 .....

21 ..... 22 .....

No. 58

..... vaststellend de lotsbeschikkingen,
..... die rijkelijk maakt overvloed .....
..... de volken neemt gij waar,
..... bewerkt voor hem welvaart,

- 5 ik x, de zoon van x, wiens god is x, wiens goden is x,
wegens het slechte van een maansverduistering gevallen op de
zoveelste van de maand x,
het slechte van tekens en aanwijzingen, slechte, niet-goede die in
paleis en land waren.

- 8 .....šš pa-gar-šú   9 .....× an
 10 .....× ka × ×   11 .....× na ×
 12 .....× ri-ti.....   13 .....×.....

No. 58. REVERSE

- 14 .....× × ×   15 .....muš-te-še-ru šu-luḥ-ḥi
 16 .....apkal ilānimeš mu-tál-lum   17 .....mu-nam-mir uk-li
 18 .....-ki mu-riš é-engur-ra

No. 59

Plate 71

vii nārātīmeš ina sikkati gišbi-ni te-ḥir-ri
 vii šadā-ni šá eprētibi-a tašappakē vii ḥarrānāti.....
 nārātīmeš šadānimeš-ni ḥarrānātīmeš nun

- é n dšamaš bēl ēlātīmeš šaplātīmeš pāširir šamēo iršitīm
 5 še-mu-ú tes-lit.....
 pa-ḥir bēl redūtīti.....
 pa-šir(?) ár-ni u ma-mit ilānimeš
 ub-lak-ka dšamaš kaspā ḥurāša lā.....
 maḥar-ka kam-sa-ku a-na eṭirir napišti-ia)
 10 .....ku-u-ri(?)lit-ba-lu.....
 ina qī-bit-ti-ka rabātīti šá lā uttakkaruru
 [ina lumun a]ttalē dšin šá ina arḥi annanna [ūmi annanna šaknana]
 [lumun idā]timeš ittatemeš lim[nētimeš lā ṭabāti]
 [šá ina ekalli]-ia₅ u māti-ia₅ [ibša]ša
 15 .....× mu liš.....
 .....× na li-na-an-ni ma-ḥi.....
 .....mār ili-šú en-an-na.....
 .....dšamaš dadad u dma[rduk].....
 19 .....í-tab-ba-la ka-ta.....   20 .....-riq-qu balāti(?).....
 21 .....lú mītu lā itār.....   22 .....ēribemušen.....

No. 60. OBVERSE

Plate 72

.....× ×.....

l u g al(?) -bi ka-tar-zu ga-an-sil 𐎧 šar-ru šu-ú dá-lí-lí-ka lid-lul

ù anaku lúššipū aradka daḥilika ludlul

é n itti itti dšamaš mašmaššu limnuṣu

- 5 é n dšamaš daiān šamēo u iršitīmim la-iṭ iršitīti rapaštīmim
 bēlu pi-tu-ú uz-ni na-ram den-lil

- 8 ..... zijn lijk ..... 9 ..... 10 .....
 11 ..... 12 ..... 13 .....
 14 ..... 15 ..... die herstelt de cultus.
 ..... raadsheer van de goden, (wachter),
 ..... die licht maakt de duisternis,
 ..... die verheugt Eĕngurra.

No. 59

zeven rivieren zult ge met een pen van tamariskenhout graven,
 zeven bergen van stof zult gij uitgieten, zeven wegen .....
 de rivieren, de bergen, de wegen .....

BEZWERING, heer van boven en beneden, oplosser van hemel en
 aarde,

- 5 die hoort het gebed, ...
 die oplost de heer van achtervolging(?) .....
 die losmaakt de 'zonde' en de ban der goden .....
 ik heb U, Šamaš, zilver en goud gebracht, ...
 voor U lig ik neergebogen, voor mijn leven te redden,
 10 in nood(?) mogen zij brengen .....
 op Uw groot bevel dat niet verandert,
 wegens het slechte van een maansverduistering gevallen op de
 zoveelste van de maand x,
 het slechte van krachten en tekenen, slechte, niet-goede,
 die in mijn paleis en in mijn land waren.
 15 ..... 16 .....
 ..... de zoon van zijn god .....
 ..... Šamaš, Adad en Marduk .....
 ..... zal hij U brengen,
 20 parfum(?) van het leven(?)
 ..... de dode zal niet terugkeren .....
 ..... sprinkhanen .....

No. 60

.....
 die koning moge Uw lof zingen.
 en ik, de bezwerer, Uw dienaar, moge Uw lof zingen.
 de tekst zal de bezweringspriester bij Šamaš reciteren.

- 5 BEZWERING, Šamaš, rechter van hemel en aarde, die verlicht de
 brede aarde,
 heer, open van oor, lieveling van Enlil,

- daiānu šīru šá qí-bit-su la ut-tak-ka-ru
 an-na-šu ilu ma-am-man la e-nu-u
 bêl at-ta-ma šur-bat a-mat-ka
 10 qí-bit-ka ul im-maš-ši ut-nin-ka ul iš-ša-na-an
 kīma da-nim abi-ka qí-bit-ka ši-rat

No. 60. REVERSE

- ina ilānimeš ahēmeš-ka šu-tu-rat a-mat-ka
 .....× šá e-mu-qa ra-āš-bu
 .....bêl e-mu-qí širātimeš at-ta-ma
 15 ta-ša-mi-da pa(!)-ri-ka šá šit-mu-ru la-sa-ma
 dšamaš ana a-ši-ka mēmeš kašūtimeš lim-ḥu-ru-ka
 ilānimeš šá(!) māti lik-ru-bu-ka
 .....ša-ri-ni ruš-šu-ti lizzizaza
 [ina lumun at]talē dsin šá ina arḥi annanna ūmi annanna
 šakna[na]
 20 [lumun idātemeš] ittātīmeš limnēti lā ṭabāti[meš]na
 [šá ina ekalli-i]a₅ māti-ia₅ ibša[a]
 purussā balāṭi purusus šu-ut-li-ma-am-ma damiqtimtim

No. 61

Plate 73

.....×.....
 .....× × ma māti-ki dan(?) ×.....
 [× ×]ti sik-kur mātāti lā ×.....
 III-šú qíbi-ma lemuttu

- 5 [é n] marat da-nim šá šamēe elūtīti
 [bi]-nu-ut a-ab-bata-ma-ti rapšātīt[i]
 [d]a-num a-bu-ni ib-na-na-ši-ma
 [šamū]ú u iršitimtim² ib-ba-nu-ú it-ti-ni
 ú ma-mi-tu ib-ba-ni it-ti-ni-ma
 10 [at]-ti ma-mat³ šemetti³ dugkāsi u gišpaššū[ri]
⁴ [ina ūmi] 11kām ūmi 111kām ūmi xvkām ūm nu-bat-ti ūmi
 eššēši ūmi xixk[ām]

[PLATE 73 —] 1. K 3342, which I cite as A, is duplicate of ll. 3-18; the beginnings of ll. 3-15 have been restored from A. 2. A *tum*. 3. After *la* A reads in smaller characters *it-ti III*. 4. Ll. 11 and 12 form three lines in A. 5. ḥe-gal. 6. A apparently omits l. 16, and reads: *lumun idātemeš ittāte lemneti [lā ṭabātimeš] | [šá ina ehal]li-ias u māti-ias [ibšā]*.

verheven rechter wiens bevel niet verandert,
 wiens wil geen andere god doet keren,
 een heer zijt gij en groot is Uw woord,
 10 Uw gebod wordt niet vergeten, Uw dringend gebed niet
 geëvenaard,
 evenals dat van Anu Uw vader is Uw gebod verheven,

onder de goden, Uw broeders is recht Uw woord,
 ..... wiens kracht afschrikwekkend is,
 een heer, die over verheven krachten beschikt, zijt gij,
 15 gij spant onder het juk Uw muilezels die wild er op zijn te draven,
 Šamaš, bij Uw uittrekken mogen de koele wateren U tegemoet
 komen,

de koningen van het land U zegenen.
 de schitterende emblem(en) (?) mogen voor U plaats nemen,
 wegens het slechte van een maansverduistering, die op de zoveelste
 van de maand x viel,
 20 het slechte van tekens en aanwijzingen, slechte, niet-goede,
 die in mijn paleis en mijn land zijn,
 beslis voor mij te leven en laat mij een gelukkig lot verkrijgen!

No. 61

1 ..... 2 ..... der landen .....
 ..... de grendel der landen!
 driemaal (zeg het en) het slechte .....

5 BEZWERING, dochter van Anu in de hoge hemelen,
 schepsel van de brede zeeën,
 Anu, onze vader, heeft ons geschapen,
 hemel en aarde werden met ons geschapen,
 en de ban werd met ons geschapen,

10 gij zijt een ban van een stel van kop en schotel,
 op de tweede dag, op de zevende dag, op de vijftiende dag, de dag
 voorafgaande aan en op de dag van het maandfeest zelf,

[ūmi xx]kām ūm bubbuli ūm rim-ki ūmi 5 lemnitti gāl 5 ūm
 xxxk[ām]

[a-n]a nap-šat ili u amēli qa-ti at-ta-ra-a[š(?)]

[ni]iš ilānimeš rabūtimeš az-za-kar

15 [a-na] mūde lā mūde at-ta.....

⁶ [ina lumun attalē dsin šá ina arḫi annannu ūmu annanna šaknana]

at-ta muḫ-ra-an-ni būr-alpi itti ūššabti

ina(?) pī-ka pu-šur ina la-ḫi-ka šu-ša-a ina(?) .....

lippašrara(?) kabu-ut-ta-ka-ma teš-ma-a an.....

20 .....tu-un šipat dé-a ×

.....dgu-la šipat dnin-a-zu.....

..... ma gu₄

No. 62. OBVERSE

Plate 74

é n déa dšamaš u dasari-lú-ḫi ilānimeš rabūtimeš

da-i-nu di-en māti mu-šim-mu šimātimeš mu-uš-ši-ru ušurātimeš

mu-us-si-ku is-qi-e-ti šá šamēe u iršititum at-tu-nu-ma

šimātimeš šá-a-mu ušurātimeš uš-šu-ru šá qāti-ku-nu-ma

5 šimāt balāti at-tu-nu-ma ta-šim-ma ušurātimeš balāti at-tu-nu-ma

tu-uš-šu-ra

purus balāti at-tu-nu-ma ta-par-ra-sa šipat-ku-nu balāti

ši-it-pi-ku-nu sa-la-mu e-piš pī-ku-nu ba-la-tū-um-ma

da-i-nu di-en māti ka-bi-su iršitū rapaštū

(?)-bu ka-bi-su qī-rib šamēe rūqūti at-tu-nu-ma

10 mu-nak-ki-ru lum-ni šá-ki-nu dum-ki mu-pa-si-su idātimeš ittātimeš

limnētimeš

šunātimeš par-da-a-ti limnētimeš lā ṭabātimeš mu-šal-li-tu qī-é

lum-ni

mu-pa-aš-ši-ru nam-būr-bi-e e-ma idātimeš ittāti ma-la ba-šá-a

[ana-ku annanna] mār annanna šá il-šú annanna dištar-šú anna-

nītumtum

15 [pal]-ḫa-ku-ma ad-ra-ku u šu-ta-du-ra-ku

šá idātimeš ittātimeš limnēti it-ta-nab-šá-nim-ma

[ina] lumun attalē dsin ina lumun attalē dšamaš

ina lumun kakkabānimeš ša šu-ut dé-a šu-ut da-nim šu-ut denlil

ina lumun kakkabānimeš šá ana kakkabānimeš ḫarranātimeš

ina lumun kakkabānimeš šá ana a-ḫa-meš it-te-iḫ-ḫu is-ni-qa

20 ..... ina lumun āli .....

- op de twintigste dag, op de dag van het afwezig zijn, op de dag van
 het wassen, de dag van het slechte, op de dertigste dag,
 naar het leven van god en mens strek ik mijn hand uit,
 de naam der grote goden roep ik aan,
 15 voor hem die (zijn zonde) kent of niet kent,
 wegens het slechte van een maansverduistering gevallen op de
 zoveelste van de maand x,
 gij, aanvaard van mij een stierkalf met veldgras,
 met Uw mond maak los, met Uw kaak(?) doe uitgaan .....
 ontbonden moge worden Uw woede(?) en verhoring .....
 20 ..... bezwering van Ea .....
 ..... Gula, bezwering van Ninazu,
 .....

No. 62

- BEZWERING, Ea, Šamaš en Asariluhī, grote goden,
 rechtend het proces van het land, bepalend de lotsbeschikking,
 ontwerpend de plannen,
 verdelend de aandelen van hemel en aarde zijt gij,
 de lotbeschikking te bepalen, de plannen te ontwerpen, dat rust in
 Uw hand,
 5 een lotbeschikking van leven beschikt gij en een plan van leven ont-
 werpt gij,
 gij neemt een beslissing ten leven, Uw bezwering is leven,
 wat uit Uw mond uitgaat, is vriendelijkheid, de uitspraak uit Uw
 mond is leven,
 rechtend het proces van het land, betredend de wijde aarde,
 ....., tredend in de verre hemel zijt gij,
 10 die het slechte verandert, die bewijst gunst, die uitdelgt krachten,
 tekenen, slechte,
 schrikbrengende dromen, slechte, niet-goede, die afsnijdt de draad
 van het slechte,
 die verricht het verzoeningsritueel wat betreft tekens en aan-
 wijzingen zoveel als er zijn,
 ik x, de zoon van x, wiens god is x, wiens godin is x,
 tegen wie tekens en aanwijzingen telkens zich voordoen,
 15 ik ben bevreesd, bang en een en al angst,
 wegens het slechte van een maansverduistering, wegens het slechte
 van een zonsverduistering,
 wegens het slechte van de sterren van Ea, Anu en die van Enlil,
 wegens het slechte van sterren, die van sterren de loopbaan
 drukken,
 wegens het slechte van sterren, die tot elkaar zijn genaderd,
 20 ..... wegens het slechte van de stad .....

..... dé-a .....

..... rabūtiti ana pān .....

..... *namburbi lumun kalāme*

ina muši ūra tašabbīt mēmeš ellūttimeš tasallaḥ

- 25 *patiru ana* [da]sari-lú-ḥi tukān III sila^{ta-ām}
 [suluppē ša]sqa tušappak^{ak} miris diš[pi ḥemēti tašakkanan]
 tukānanⁿ niknakka burāši tašakkananⁿ
 [nīqē] tanaqqiqi uzuimittu uzuḥinšu uuzu šumē tašakkān
ta-sal-laḥ zerqu tanaddidi

- 30 minututu an-ni-tu šališu^{šú} tamannu-ma uš-ki-in-ma

[é n bēl(?)] bēlē šar šarrāni .....

[ekal] ṽ daššur-bān-apli šar kiššati šar kur d[aššurki]

[ša a]-na daššur ú dnin-lil tak-lum

[ša d]nabū ú dtaš-me-tum uzna rapaštumtum iš-ru-qu-uš

- 35 [i-ḥu-z]u ēnu na-mir-tum ni-siq tup-šar-ru-ti

[ša ina š]arrānimeš ni a-likmaḥ-ri-ia

[mimma š]ip-ru šu-a-tu la i-ḥu-za

[ni-me-iq dnabū ti-kip sa-an-tak-ki ma-la ba-áš-ma

[ina tup-pa-a-ni áš]tur as-niq ab-ri-e-mu

- 40 [a-na ta-mar-ti ši-t]a-as-si-ia qi-rib ekalli-ia ú-kin

[etellutka lā immaḥar] šar ilānimeš daššur

[man-nu ša itabbulu ú lu-u š]um-šú itti šumi-ia i-šaṭ-ṭa-ru

[daššur ú dnin-lil a]g-giš iz-zi-iš lis-ki-pu-šú-ma

[šum-šú zēr-šú] ina māti li-ḥal-li-qu

- ..... Ea
 .....grote vóór
 oplossing van allerlei kwaad.
 in de nacht zult gij het dak vegeu, rein water zult ge sprenkelen,
 25 een offertafel zult ge voor Asariluhj opstellen,
 dadels, spelt zult ge uitstorten, een siroop van honig en boter zult
 ge maken,
 een kruikje zult ge neerzetten, een rookvat van jeneverbeshout zult
 ge plaatsen,
 ge zult plengoffers brengen, schouder, nier, gebraden vlees zult ge
 maken,
 ..... ge zult plengen, drie hoopjes meel zult ge neerwerpen,
 30 ..... dit reciet zult ge driemaal reciteren en kniel dan neer en .....

- BEZWERING. Heer der heren, koning der koningen.
 paleis van Assurbanipal, koning van de wereld, koning van Assur,
 die op Assur en Ninlil vast vertrouwt,
 wie Nebo en Tašmetum een breed oor hebben geschonken,
 35 die een glanzend oog verkreeg, het puik van de schrijfkunst op
 kleitabletten,
 zoals onder de koningen die mij voorafgingen,
 een dergelijke opdracht geen een verkreeg,
 de wijsheid van Nebo, de donkere moet der regels, zoveel als er
 zijn,
 schreef ik op kleitabletten, rangschikte ze, collationeerde ze,
 40 en om ze in te kijken en te lezen stelde ik ze in mijn paleis op.
 Uw heerschappij wordt niet geëvenaard, koning der goden, Assur,
 alwie het zal wegnemen of wel zijn naam naast mijn naam zal
 schrijven,
 mogen Assur en Ninlil in woede en toorn hem doen vallen,
 en zijn zaad in het land doen ondergaan.
-

AANTEKENINGEN

Om onnodige herhalingen te voorkomen, wordt slechts verwezen naar die auteurs, die op bepaalde plaatsen noten hebben gegeven. De belangstellende lezer weet dan, waar hij verder kan zoeken.

De aantekeningen bewegen zich slechts bij uitzondering op de gebieden van godsdiensthistorie en ethiek; wel vindt men er die zich aansluiten bij de Inleiding, en verder die van grammaticale en lexicale aard.

De oudere litteratuur wordt niet volledig opgesomd; die is steeds te vinden bij de genoemde auteurs.

Van VON SODEN's *Grundriss* kon slechts voor de aantekeningen een beperkt gebruik worden gemaakt, omdat transcriptie en vertaling reeds ter perse waren, toen professor BÖHL mij zijn exemplaar ter beschikking stelde. In verband met het feit dat het raadzaam was in de aantekeningen deze grammatica te verwerken, worden als specimen slechts de aantekeningen op No. 1 gegeven. Het geheel zal, naar wij hopen, nog het komende jaar verschijnen.

De heer BÖHL was ook zo vriendelijk mij zijn omstreeks 1930 gemaakte voorlopige transcriptie ter hand te stellen; op de tegenoverliggende witte pagina's der autografieën had hij deze gemaakt.

Men vindt de volgende afkortingen:

KU, KUNSTMANN in *Die babylonische Gebetsbeschwörung*.

DLB, DE LIAGRE BÖHL in zijn handexemplaar.

DLB*, van dezelfde in het MS gedane voorstellen.

vS§, W. VON SODEN, *Grundriss der akkadischen Grammatik*.

T, TALLQVIST, *Götterepitheta*.

W, WEIR in zijn *Lexicon*.

Z, ZIMMERN, in zijn bespreking van KM in ZA 11, 1896, 98-102.

Voor de volledige titelbeschrijving zie de Bibliografie.

Wat de stijl der vertalingen betreft, zie men het Woord vooraf. Verder zij opgemerkt, dat van de leestekens de punt alleen is gebruikt bij het einde der hymnen of beschrijvingen en dat van hoofdletters geen gebruik is gemaakt dan alleen voor de eigennamen; zulks om de nadruk er op te leggen dat iedere bezwering is gedacht als één volzin.

1, 1-28. Tot Sin. KU *Listen*, Sin 1.a). PERRY, No. 2, LANGDON PSBA 1918, 107-108; vertaling ook bij ZIMMERN AO XIII, en bij PRITCHARD (1950), p. 386 door STEPHENS.

De *lublu*-formule (cf. p. 12¹) zou zijn weggelaten in een š u-íl-lá tot de *bu rimki*-serie behorend, aldus KU. Maar regel 27 sluit zich nauw aan bij 26, op dezelfde manier maar zonder *-ma* als in die formule. Er is dus geen plaats voor het weglaten ervan; de gedachteformulering is anders.

1. aanvulling onzeker, bv. *e-tel-li ilānimeš* (DLB), *i|lu ellu namru* (PERRY).
2. *id-diš-šu-u*: DELITZSCH HWB 31, a, 'neu erglänzender', zo ook T; WEIR p. 112 maakt een onderscheid tussen *i* van de stam in *wād*, 'alleen', en *i* van de stam *hdš*, die wij ook in *muddiš*, 'vernieuwer' (cf. HWB 30b), hebben. Indien de dubbele š secundair is, hebben we de nominaalvorm *pirrus* (vS § 55, 26). — De aanvulling *ekleti* (PERRY) is ook mogelijk.
3. *pa-pa-a-ti*: dichterlijk woord van een gevoelswaarde als het Nederlandse 'stervelingen'; door BÖHL (AfO XI, 202) en LANDSBERGER (ZA 43, 74) van *wapū* afgeleid en als 'zichtbaren' vertaald, door JENSEN (KB VI/t, 351) en VON SODÜN (ZA 41, 163⁴) van *apū*, en dus 'de verduisterden'; daar het veelal met een werkwoord van 'licht' is verbonden, is voor de laatste vertaling gekozen.
4. *ša qāti-ka-ma*: voorstel van ZIMMERN bij PERRY.
5. *urru*: VOOR UD.DA, voorstel van WEIR s.v.; ZIMMERN bij PERRY vermoedt *ruqāti* of *ellūti*.
6. *ruš-ši-e*: ZIMMERN bij PERRY; men kan ook vertalen 'roodstralend vuur' (DLB *), cf. *Amor* en *amor*.
8. *šar-ḥa*: gewoonlijk wordt de stam *šrh* vertaald met groot of prachtig zijn, bv. K 3258, 18 (ABRT I 32); *šuršuh zikir daššur šurbata ilussu*; men kan dan ook regel 5 vertalen: 'groot is Uw fakkel', en regel 8: 'groots zijn de mensen'; WEIR s.v. onderscheidt twee stammen: 'be strong' en 'be bright, be glorious'. In aansluiting aan het lichtend karakter van Sin is onze vertaling gekozen. — Naar analogie van de geciteerde regel valt ook dit vers rhythmisch in tweeën uiteen. — *ug-da-aš-ša-ra* wordt door WEIR s.v. *gašāru* als Gt-vorm opgevat. De vorm komt ook voor Gilg. I iv 39 (*Ass. v.*): *ki-i rimi ug-da-aš-ša-ra eli nišemeš*. Voor het *Perfekt* in het spraakgebruik van vS§, in vertaling weergegeven

- door 'nu', en voor Dt als passivum *cf.* vS§§ 80, b en 93, a. — *ka-a-ta*: LANDSBERGER bij KU p. 103³.
9. *ma-am-man*: aanvulling van PERRY.
11. *ilāni*: *cf.* vS§ 61, i: de (persoonlijke grote) goden; *ilū* = goden, Pantheon.
- 12-13. Op grond van het feit dat de formule in onvolledige vorm is opgenomen (*cf.* KM 4, 39-42) en haar eigen hoofdwerkwoord is weggevallen, oordeelt KU (p. 21) dat zij later is ingevoegd. Zij ontbreekt dan ook in het duplicaat; zie verder over deze formule KU, p. 21-24.
13. *idātemeš ittātemeš*. KU vertaalt „Kräfte und Vorzeichen”. — *limnēti lā tabātimeš*: voor tegenstellingen *cf.* p. 12, en voor die in de *omina*, F. R. KRAUS (1936), p. 97, 8-11 (*qrđ|b²š, P|mf²; ²nš|dn; ³ll|šr*); zie verder de door vS§ 180 d geciteerde plaats uit KNUDZON, *Assyrische Gebete an den Sonnengott* 147, 12: *kī tabū kī hatū*, „ob es gut, ob es fehlerhaft ist”.
15. *uš(!)*: door ZIMMERN bij PERRY gecorrigeerd op grond van copie van BRÜNNOW. KING las *gub-*. — *uš-ta-mu-u*: St van *awūm*, *cf.* vS§ 106, x: het is de Nieuw-Bab. vorm: voor het reciproce in de St *cf.* vS§ 94, d.
17. *bubbulu*: de periode dat de maan onzichtbaar is; *cf.* THUREAU-DANGIN, *Ritt. acc.* p. 26, 4 en 5: *dé-bar-ra-laḥ dumu u d-30-kam u d-na (d) -ám dnusku mār ša-la-še-e bu-ub-bu-lum*, Nusku dus als god van de nieuwe maansikkel; zie verder KM 61, 11-12, LANDSBERGER, *Kult. Kal.*, 141 *sqq.* — *ta-šil* (Z., p. 101 i.p.v. *šil*) in verband met regel 14 van *ša'alu*, 'vragen', afgeleid.
19. *dnamra-šit*: voor de vorming *cf.* vS§ 62, i; als god van de nieuwe maan *cf.* *dnusku* ad 17.
20. *miši el-lu*: lezing van PERRY, *cf.* ook KU p. 27. — *da-aš-ša*: aanvulling van LANDSBERGER bij KU p. 103³.
21. Voor het slot van de regel zie KU p. 25.
22. Transcriptie *egirru* van Z p. 101. — *dum-qi u me-ša-ri*, *cf.* p. 26²; het noemen van *m.* naast *d.* ligt in de lijn van aanvullende begrippen.
23. Voor variant zie KU p. 34.
24. *da(!)*-, Z p. 100; *iš-*, KING.
25. *dza-kār ilu ša šimnātemeš*: als vertaling van *d ma-mú-da* (EBELING, TuL p. 150, 38) naast de zonnegod genoemd.
26. *šat māši*: *cf.* vS§ 46, c, 'die der Nacht' = de wachten van de

- nacht. — *puttur*: geschreven *gab-meš*; dit *meš* zou de D-vorm aangeven (PERRY). — *ta[p-šur]* vulde PERRY aan naar analogie van KM 2, 38 (daar echter een imperativus). Op grond van vS§ 81, c (de „fientische Prekativ” nooit bij een verbum in de tweede persoon) zou men een andere aanvulling moeten geven. LANDSBERGER (KU p. 103³) vulde aan *lu ta-a[b-ka-at]*, ‘zij uitgegaten’, dat voldoet aan vS§ 81, b (*lu* onverbonden voor ‘Stativ’, daarom ‘statische Prekativ’ genoemd). *btk* komt echter in onze gebeden niet voor; KU p. 37⁴ verwijst naar IV R² 8, 11 a (*še-rit-su lit-ta-bi-ik*).
27. Deze formule wordt, omdat zij slechts eenmaal voorkomt, door KU (p. 40) afwijkend genoemd. Uit syntactisch oogpunt is het interessant zich af te vragen of de conditionele gedachte hier is uitgedrukt (zie p. 12) op een wijze die de voorloper is van de conditionele hypotactisch geconstrueerde zin. vS § 158 e neemt wel aan dat door parataxe de concessieve gedachte kan worden uitgedrukt en geeft als voorbeeld KM 11, 16-19. (*lū* verzekeringspartikel + praeteritum. § 81 f geeft hij *lū epuš* (VAB VI 15, 1, 6 *lū epuš*, ‘voorwaar ik heb bewerkt’ als zelfstandige zin. De intonatie moet dus het onderscheid hebben gemaakt. Over de uitdrukking van de concessive gedachte laat vS zich echter niet uit. In het gebruik van *-ma* achter het eerste verbum zou men een eerste poging kunnen zien om niet alleen door toon, maar ook door klank een nader verband te leggen. De hoorder zou dan nog zelf moeten kiezen, welk verband. Een diachronisch onderzoek van de teksten uit dit oogpunt is nog niet mogelijk. De ‘fientische Prekativ’ in de eerste persoon zou ook een ‘voluntative Bedeutung’ kunnen hebben (vS § 81, d). Welk karakter dus deze constructie heeft, zal men aan ons door hypotaxe en omschrijving afgestompt taalgevoel moeten overlaten.
28. Voor de vertaling *enim-enim-ma*, ‘het totaal der woorden’ = ‘tekst’ vergelijkte men het onderschrift bij andere gebedsoorten, bv. *enim-enim-ma ki-šub dutu-kám* (OECT 48, 7).
- 29-39. Tot Istar. KU *Listen*, Istar 1 = KM 5, 11-18: door GEERS-VON SODEN ZA 42, 1934, 220-225 uitgegeven als begin van een *š u-íl-lá* het slot van deze is KM 8, 1 en volgende, terwijl het

- middenstuk KAR 250 is (cf. KU p. 90⁴ met transcriptie).
29. *ka-nu-ut*: afgeleid van *knw*, waarvoor men SCHOTT ZA 42, 1934, 125 ad Gilg. VII III 42 ([*i-na*] *ma-a-a-al tak-ni-i*) zie. Dit epitheton wordt door verschillende godinnen gedragen, cf. T 112, o.a. ook door Damkina (KM 4, 14); VON SODEN geeft ZA 41, 166 als vertaling 'gehegte'. De meest juist uitgedrukte weergave vindt men bij THUREAU-DANGIN RA II, 150 (*Exalt. d'Ištar* 46): *kiniš likanniki* „soit plein de gracieuse attention...“).
32. *tu-a-mat* (WEIR vult *na-ra-mat s.v.*) aan, cf. T waar KAR 306, 26 wordt geciteerd. (Ištar noemt daar Šamaš *tu-a-a-mi-ia*, 'mijn tweelingbroer'). Deze nauwe verbinding met de god die haar antithese zou zijn (cf. DLB in zijn bewerking van het Gilgamesj-epos, 2e dr., 1952, p. 125) is althans opmerkenswaardig, zo niet onverenigbaar met bovengenoemde opvatting. Verder wordt één van de Veneres van Uruk (Innin, Ištar, Nanā) ook *talimat šamši* genoemd (T s.v. Nanā). — *dar-ri*: 'met een baard', zo VON SODEN ter plaatse. Daar haar en baard dikwijls begeleidingsverschijnselen zijn van sexuele potentie, ligt hier een overbrugging naar bovengenoemde tegenstelling. — *šu-pi-e*, lezing van Z, p. 101.
33. *a-nu-ti-ma*: cf. VON SODEN ZA 42, 221³, nu ook vS § 77 a (als 'stativ' geconstrueerd).
34. *itti*: cf. KU p. 90⁴. — *ta-d[ti]-in-me*: cf. VON SODEN ZA 42, 224 denominatief van *iēnu*, ἄπαξ λεγόμενον). — *da-ād-me*: dichterlijk woord, cf. vS § 51 b, 61 h, 136 l.
35. *ba-an*: VON SODEN vertaalt 'die geschapen heeft'; § 85 d zegt hij dat het part. neutraal is tegenover heden en verleden, maar dat het gebruik in de laatste nuance zeldzaam is. Daar het part. een *actio perpetua* aangeeft, of op een bepaalde eigenschap wijst, kan men hier aan een *creatio perpetua* denken. Dit zou goed te rijmen zijn met de betekenis van *bīt mummi*, 'academie'. Dus ook deze scheppingsdaad staat op het ideologische credit van deze godin.

36-52. Tot Tasmatum. KU Listen, Tašmetum A).

37. *ruk-bi*: WEIR s.v.; de afleiding spreekt voor zichzelf; T p. 471 schijnt *kus-bi* te lezen. Het teken $\rightarrow \text{𒀭}$ van de autografie van KING heeft noch bij Labat (1948), *Manuel d'épigraphie*, noch bij VON SODEN (1948), *Das akkadische syllabar*⁶) de waarde *kus*; LABAT geeft althans *kus* in de Liste *alphabétique des valeurs* als gelijk aan *kus* ($\rightarrow \text{𒀭}$). *Kuzbu* komt ook voor in combinatie

met *ulšu*, cf. *T s.v. bēli kurbi u ulši*; als vruchtbaarheidsgodin draagt Tašmetum ook de naam *kuzbānitu*. De parallel-plaats is KM 33, 20.

39-41. Stuk uit de *bīt rimki*-serie, cf. KU p. 23 en 60³.

41. *ešte²-ki* is variant op vS p. 101 *eše²ki*; voor de vervoeging cf. vS p. 44. — *supi*: Z p. 100: *a-ra-s[u]* (= *tišlitu*) in plaats van *a-ra-t[i]*. WEIR *s.v. sūpū* geeft als alternatief *sūlū*. ŠL 579, 290 kent slechts *tašlitu*, *tešlitu*, zo ook DELITZSCH S. Gl. — *ashur*: voor *sahāru* cf. vS § 149 a.

42. Cf. p. 24. [H. Bemiddeling].

43. *zik-ri*, KM Plate 76 *zik-ri-ia*.

46. *lit-ta-bil*: door KING als IV 1 van *wabālu* opgevat, cf. echter MEISSNER (1931), *Regelmässige und anomale Bildungen der akkadischen verba primae* ¶, SPAW 1931, XVII 12, en BAW II, p. 21; het kan echter een Gt zijn met passieve betekenis, cf. vS § 92 c (*ta*-infix is „richtungsändernd“).

47. De lezing *kišpu*, etc. gaat terug op Z p. 101. Plate 76 geeft syllabisch |||| *ru-ḫi ru-s[i]* |||| (C).

50. *liq-bu-u damiqūti*: ‘mogen van geluk spreken’ (DLB*).

51. *be-el-tum*; Plate 76 *be-el-tum* (C).

53. é n: gericht tot Nusku, KU *Listen Nusku* 1.

54. *bīt rim-ki*, cf. ad 39-41, cf. KU p. 4.

(55)-(61). = STRECK (1916) II 356 c).

(56). *šu*: corrigeer in *ša*.

(58). *ti-kiš sa-an-tak-ki*: cf. BÖHL, *Fürstenspiegel* p. 21 met de jongere literatuur.

(60). Zie de noot van STRECK (1916) II, p. 356 w). MEISSNER OLZ 1916, 309 leest *lā tabāšani*, ‘möge mich nicht zur Schande werden lassen’. Voor deze soort van tegenstellingen zie de ad 13 geciteerde plaats, 8. [*šumma ana-]ku qar-ra-da-ku i-ba-áš*, „[Wenn (er meint): „I]ch bin heldenhaft“, wird er beschämt werden“.

(60)-(61). Voor de verwensing en haar doel, cf. p. 16, C (slot).

BIBLIOGRAPHIE¹⁾

- ABRT = CRAIG, J. A., *Assyrian and Babylonian Religious Texts*.
ARM = *Archives royales de Mari*, II *Lettres diverses*, par CHARLES-F. JEAN, Paris, 1950.
VAN BAAREN, Th. P. (1952), *Geruststellingsriten*, Een bijdrage tot de critiek op de gangbare opvattingen over magie, Groningen, 1952.
BÖHL, F. M. Th. (1937), *Der babylonische Fürstenspiegel* (= MAOG x1, 3), Leipzig.
— (1937-1938), *Religieuze teksten uit Assur* (I-III), JEOL 5, 348-356.
— (1939), *Religieuze teksten uit Assur* (IV-VI), JEOL 6, 104-113.
Cf. s.v. DE LIAGRE BÖHL.
DE BOER, P. A. H. (1943), *De voorbede in het Oude Testament* (= OTS 3), Leiden.
DOSSIN, G. (1939), RHA v, 72-73.
EBELING, E. (1918), *Quellen zur Kenntnis der babylonischen Religion* (MVG 23).
EBELING, TuL. = EBELING, E. (1931), *Tod und Leben nach den Vorstellungen der Babylonier*, 1. Teil: Texte, Berlin.
EBELING, E. (1952), *Kultische Texte aus Assur*, *Orientalia* 21.
EDELKOORT, A. H. (1918), *Het zondebesef in de Babylonische Boetepsalmen*; diss. Utrecht.
Exaltation d'Ishtar, RA 11, 1914, 150 (ed. F. THUREAU-DANGIN).
FEIST, S. (1939), *Vergleichendes Wörterbuch der gotischen Sprache*, derde druk, Leiden.
FRANCK-VAN WIJK-VAN HAERINGEN (1929-1936), *Etymologisch Woordenboek der Nederlandsche taal*, 's-Gravenhage.
GEERS, F. W.-W. VON SODEN (1934), *Die Gebetsbeschwörung an Ishtar Nr. 1*, ZA 42, 221-225.
JANSSEN, H. H. (1948), *Schuld en boete in het heidense Rome* — *Domum Lustrale Catholicae Universitati Noviomagensi Oblatum*, 1923-1948, pp. 149-164.
JEAN, Ch.-F. (1925), *Le péché chez les Babyloniens et les Assyriens*, Piacenza-Parijs.
KM = KING, L. W. (1896), *Babylonian Magic and Sorcery, etc.*, London.
KÖHLER, L. (1949), *Lexicon in Veteris Testamenti Libros*, Lieferung v, Leiden.
KUNSTMANN, W. G. (1932), *Die babylonische Gebetsbeschwörung*, Leipzig (= LSS N.F. II).
KRAUS, F. R. (1936), *Ein Sittenkanon in Omenform*, ZA 43, 77-113.
KRAUS, P. (1932), *Altbabylonische Briefe*, II. Teil, MVÆG 36, 1.
LANDSBERGER, B. (1926), *Die Eigenbegrifflichkeit der babylonischen Welt*, *Islamica* 2.
— (1926), *Das gute Wort*, MAOG 30.

1) Hierin zijn tevens de minder gebruikelijke afkortingen opgenomen.

- VAN LEEUWEN, N. D. (1948), *Niet-magische aspecten in de magie*, *Orientalia Neerlandica*, Leiden, pp. 138-154.
- DE LIAGRE BÖHL (1949-1950), *Profetisme en plaatsvervangend lijden in Assyrië en Israel*, *Nieuw Theol. Tijdschr.* 4, 81-91, 161-176.
- (1951), *Die Religionen der Babylonier und Assyrer*, in *Christus und die Religionen der Erde*, II, 479 sqq.).
- MICHELIS, J. P. (1951), *Rond een definitie van magie*, *Studia Catholica* 26, 247-260.
- PERRY, E. G. (1907), *Hymnen und Gebete an Sin* (= LSS II 4), Leipzig.
- PETTAZZONI, R. (1935), *La confessione dei peccati*, Parte seconda, Capitolo IX Babilonia, Bologna.
- PRITCHARD, J. B. (Ed.) (1950), *Ancient Near Eastern Texts*, Princeton.
- VAN PROOSDIJ, B. A. (1938), De eenheid van waarheid en recht als wortel (ušul) der beschavingen van het Nabije Oosten, *JEOL*, deel I, xxv sqq.
- (1944), *Het vertalen van de accadische religieuze terminologie*, *JEOL* 9, 154-156.
- (1949), *L'aspect humain des prières šu-il-lá*, Actes du XXIe congrès international des orientalistes, Paris, 147-148.
- Rit. accad.* = THUREAU-DANGIN, F. (1921), *Rituel accadien*, Parijs.
- SCHOLLMAYER, A. (1912), *Sumerisch-babylonische Hymnen und Gebete an Samaš* (= Studien zur Geschichte und Kultur des Altertums, Erster Ergänzungsband), Paderborn.
- SCHRANK, W. (1908), *Babylonische Sühnriten besonders mit Rücksicht auf Priester und Büßer*, LSS III 1.
- VAN SELMS, A. (1933), *De Babylonische termini voor zonde en hun beteekenis voor onze kennis van het Babylonische zondebesef*, dissertatie Utrecht, Wageningen.
- VON SODEN, W. (1952), *Grundriss der akkadischen Grammatik* (= *Analecta Orientalia*, *Commentationes scientificae de rebus orientis antiqui*, 33), Rom.
- STRECK (1916) II = STRECK, M. (1916), *Assurbanipal und die letzten assyrischen Könige*, II. Teil: Texte, (= VAB 7, 2), Leipzig.
- TALLQVIST, K. (1938), *Akkadische Götterepitheta* (= *St. Or. ed. Soc. Or. Fennica* VII), Helsingfors.
- WEIR, C. J. M. (1934), *A Lexicon of Accadian Prayers in the Rituals of Expiation*, Oxford, London.
- WESSÉN, E. (1917), *Arkiv för nordisk Filologi*, 44.
- ZIMMERN, H. (1896), Recensie van KM (1896) in *ZA* II, 98-102.

